

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓNYIVALTAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, I. SZÁM.

Debrecen, 1938 január 1 szombat

ÁRA 24 FILLÉR.

Mit hozzon az új esztendő

A végtelen idő rokkáján megint lepergett egy esztendő és egy új év titokzatossága mered elénk. Ki tudja, mit hoz a most elkövetkező új év. Szerencsét, vagy szerencsétlenséget, boldogságot, vagy boldogtalanságot, megelégedést, vagy elégedetlenséget az egyes ember és az egész nemzet életében.

Az egyéni sorsot ki-ki maga munkálja, habár a körülményeknek, az adottságoknak sok részük van az egyes ember életében. Az egész nemzet sorsát már vezetői, kormányfői, törvényhozói irányítják. Alkotmányos átlamban nem egy ember, hanem az arra hivatott testületek és közjogi funkcionáriusok.

A magyar nemzet életében a most elkövetkező 1938. esztendő elhatározó, majdnem azt mondhatjuk, sorsdöntő lesz. A választójog reformja révén bizonyos átalakulás várható. Gátlás nélkül megköthetőségek nélkül érvényesülhet a titkos választójog révén a nemzet akarata és ha nem is érkezik még el ebben az esztendőben az új választás ideje, de a reform megalkotása erre az esztendőre esik.

A titkos választójog felől eddig az volt a vélemény, hogy „sötétbenugrás”. Ez a meghatározás volt a leggyakoribb érv ellene. A legutóbbi nyílt szavazásos választás tapasztalatai azonban immár mindent meggyőztek arról, hogy a titkos szavazás bevezetése többé el nem odázható. Darányi miniszterelnök kormánya szavát állva be is terjesztette a titkos választójogról szóló javaslatot. Eszme már egyetlen hang sem emelkedik a titkosság ellen, a kifogások jóformán az általános hiánya miatt hangzanak fel.

Kétségtelen, hogy a most benyújtott javaslatban az a felfogás jut kifejezésre, hogy a több joggal óva tartatni kell banni és olyanoknak juttatni, akik élni is tudnak vele a nemzet javára. Valószínű, hogy a javaslat tárgyalásánál már is módosítások lesznek a jog kiterjesztés irányában, de mindig fennáll a lehetőség arra, hogy újabb és újabb rétegeket vonjanak be az alkotmány sáncaiba.

Nagyon fontos ellenben, hogy a titkosság bevezetésével meginduljon egy olyan folyamat, mely igazi nemzeti közeleményt termel ki, mely megteremt a lelkek békéjét és egységét és a nagy nemzeti célok érdekében sorompóba állítja az összes erőket.

Egységes nemzeti közvéleményre van szüksége ennek az országnak, olyan közvéleményre, mely tudja, mi a kötelessége és feladata, még akkor is, ha szavazata a választáskor, mikor véleményét nyilvánítja titkos és ezért nem tartozik senkinek felelősséggel, csu-

Gróf Bethlen István a polgári pártok összefogását sürgeti

Darányi miniszterelnök újévi rádiószózatata

„Mi vagyunk a dunai központ” — „Csak alkotmányos törekvések érvényesülhetnek nálunk” — El kell háritani az erőszakot és felforgatást — A kormány ragaszkodik a nemzeti alaphoz, a keresztény erkölcsökhöz és szemben áll minden szélsőséggel — Fontos kijelentések a titkos választójogról, a szociális kérdésekről, a jövődelmekek helyesebb megoszlásáról

Darányi Kálmán miniszterelnök Szilveszter-napján délután rádiószózatot intézett a magyar nemzet felé. A rádiószózat bevezető részében a miniszterelnök rámutatott arra, hogy az 1938-ik esztendő Szent István éve és az ő emlékének szentelt a magyar állam, a magyar nemzet ezt az évet, benne ünnepli azt az apostoli lelkű uralkodót, aki a pogány magyarokat a keresztény hitre térítette. Hangzott a miniszterelnök, hogy mit jelent Szent István király élete és működése a magyar történelemben, majd így folytatta szavait:

csupán saját lelkiismeretének.

A közelmúlt példái bizonyítják, hogy a nyugati demokráciák közül nem is egy, diktatúrába, vagy verbe fult. A diktatúra saját fegyverével verte le a demokráciát, vagy másutt a demokrácia nem tudván élni jogaival, irtózatos polgárháború magjait vetette el. A külföldi példákból nekünk le kell vonni a következtetéseket. Mikor most nálunk elkezdett a nagy reform ideje, ezzel egyidejűleg gondoskodni kell róla, hogy az igazi nemzeti lelki egység megtalálja a maga forrásait és kiteljesülését. A magyar nemzet nagy veszélyek idején mindig megtalálta önmagát. Most sem a mai vészterhes időkben nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy a választójogi reform, a titkos szavazás befejezése még jobban széttagolja a nemzetet.

Két ellenkező pólus vár nálunk a titkos választójogra, mint a vad a zsákmányára. A szélső bal és a szélső jobb. Mind a két irányzat a maga peccenyéjét akarja megsűnti

— A magyar probléma lényege reánk nézve az, hogy történelmi hivatásunknak megfelelően a Duna-medencében a magyarság faji és nemzeti egységének megővésével a keresztény kultúra és az emberi civilizáció nagy értékeit megőrizzzük és továbbfejlesszük első királyunk elgondolása alapján. Ez tevékeny aktív külpolitikát kíván.

— A közép-európai kérdés kielégítő megoldása felé az első lépés a teljes egyenjogúság és elszakított magyar testvéreink nemzetközi szerződésben biztosított jo-

gainak elismerése, helyesebben ezek gyakorlati érvényesülése. Mi vagyunk a dunai központ. Közép-Európa rendezésénél nélkülünk semmiféle hatalmi csoportosulás nem hozhatja meg az általunk is annyira áhitott végső megbékülést. Ez a felismerés lassan tért kezd hódítani olyan államokban is, amelyek ez elől azelőtt teljesen elzárkóztak. Külpolitikánk egyik legfontosabb feladata, hogy a külföldi hivatalos köröket béke és szolidaritásunk ösztönzéséről meggyőzve, őket a magyar igazságnak megnyerjük s a közép-európai kérdés

Mindegyik arra számít, hogy a titkos választójog gyakorlása révén a felelőtlen demagógia fegyverével magához hódítja a tömegeket. Ezzel a törekvéssel szemben a nemzeti társadalomnak az a feladata, hogy kialakítsa a józan középút rendszerét, melyen haladva egyformán megőrizhetjük a nemzeti értékeinket, alkotmányos életünket és nem is mi maradunk el az élet országútján.

Es mindennekfölött egy nagy lelki megbékülésre, az igazi nemzeti összefogásra van szükség, mely nem egy öncélú törekvés lenne, hanem amely kiszélesítvén a kereteket, megfelelő szociális alkotásokkal, a nagy néptömegek jólétének emelésével megalapozza a minden magyarok lelki egységét és közös gondolkodását, véleményét a nemzeti törekvések irányában.

A két véglet, a szélső bal és a szélső jobb között ki kell alakulnia egy nagy nemzeti centrumnak, mely az ezeréves alkotmány alapján állva szolgálja az igazi nemzeti érdekeket, nem nézve sem a diva-

tos diktatúrás áramlatokra, nem hallgatva a szélső baloldaról előtörő szírihangokra, hanem éppen ezekkel felvéve a harcot, az igazi nemzeti egység és összefogás révén tölti be azt a roppant feladatot, melyet a mostoha idők erre a nemzetre hártanak.

Ezt a nagy nemzeti összefogást hozza meg az új esztendő és akkor nyugodtabb vizekre jut a nemzet hajója, akkor valóban közeledünk a nemzeti felemelkedés, a jobb jövőt jelentő partok felé.

63 férfi és nő

alkalmazott talál állást

a DEBRECZEN

mai apróhirdetése utján.

Címek az utolsó oldalon.

Boldog Újévet kíván
Melyen tiszteit vevőinek

Petrik Károly

rendezése alkalmával a józan észszerűséghez ragaszkodó érdekek révén magunk mellett találhatunk. Eppen ezért külpolitikánk természetesen felőleli külföldi gazdasági kapcsolataink kibővülését és kimélyítését is.

— Tisztában vagyunk azzal, hogy gazdasági felemelkedésünk egyik legfőbb feltétele a **nemzeti termelésünk számára minél több és biztosabb külföldi fogyasztópiac szerzése**. Ebben az irányban a legsúlyosabb időkben is sikerült eredményeket elérni. **A magyar politikának egy pillanatra sem szabad szem elől téveszteni a nemzet távolabbi céljait.** De fontosak

Ebben az országban csak alkotmányos törekvések érvényesülését lehet megengedni

— Amikor a nemzeti közösség nagy kérdéscívet állunk szemben, szükséges, hogy felemelkedjünk a pártok feletti szempontokig. Szükség van egységre, annak felismerésében is, hogy ebben az országban csak alkotmányos törekvések érvényesülését lehet megengedni. Ennek biztosítása a törvényhozás, igazságszolgáltatás és közigazgatás egymástól való függetlensége, az államfői tekintély, a parlamentarizmus, másfelől pedig maga a **nemzeti öntudat.** A diktatúra kérdésében félreérthetetlen nyilatkozatot tett szlovák beszédében az ország kormányzója. Az egész világon dúl a világnézetek harca és

Rádió Csillár Kerékpár

és alkatrészei, olcsón jó
Csak szaküzletből

KRYPTON lámpák,
szerelési anyagok
Csak szaküzletből

bel- és külföldi megbízható.
Csak szaküzletből

K A T Z K A T Z K A T Z

rádióműszerész

Piac-u. 60.

vill.yszerelő

Piac-u. 60.

kerékpárműszerész

Piac-u. 60.

a ma problémái is. Az önmagára utalt nemzetnek akkor lesz nyugodt az életfolyama, ha a **belső rendet, belső egyensúlyt a hasznos erők együttműködése által biztosítani tudja.** Szükség van erős pártra alapított kormányzásra, de ez önmagában nem elég nemzetünk jövőjének biztos és nyugodt kiépítésére.

Korcsolya élezés homorura Erdélyinél Csapó-utca 41.

gyakorlásának minden külső befolyástól való mentességét, alacsonyvető szempont csak az lehet, ami a nemzet egyetemének érdeke: a magyar közéletből el fog tűnni a nyílt szavazás idejét mult formája és vele az a több értetemes mérgező anyag, amely annyiszor nyugtalanította politikai életün-

ket. De vakon és megfontolás nélkül nem lehet a kérdéshez nyúlni. Mi választójogi rendszerünkben alkotmányos bástyát építünk a magyar nemzet javára. Titkosság a jogban, becsületesség a megvalósításban; e két alapelven épül fel a törvényjavaslat.

Gazdasági és kereskedelmi kérdések

— Vessünk pillantást a gazdasági és szociális problémákra. A tapasztalat megtanította az államférfiakat arra, hogy teljes gazdasági szabadság nem vezethet a népi szociális érdekek érvényesülésére. A gyengébbek, tehát a nagytömegek megvédése és boldogulása az erősebbekkel szemben szociálisan úgy lehet sikeres, ha az államhatalom odaáll a gyengék mellé. A mai helyzetben, amikor a legtöbb állam az önellátás alapján rendezkedik be, Magyarország például hiába is próbálna helyreállítani a szabad külkeres-

kedelmet. Ma az állam kénytelen szabályozni már magát a termelést is, állami befolyással kell irányítani az értékesítést, gyakran szabályozni az árakat. Ez a kérdés nem világnézeti kérdés, hanem gazdasági probléma. A ma követelményeinek csak az a politika felel meg, amely számolva a népi erőkkel, a nemzet legszélesebb rétegeit iparkodik felemelni az erkölcsi, kulturális és gazdasági életszínvonal magasabb fokára. A következő évek állami tevékenységének súlypontja ebben az irányban keresendő.

A kormány politikája

— Kormányom jobboldali politikát folytat és szembeszáll minden szélsőséggel. Ilyennek tekint minden mozgalmat, jöjjön az bármely irányból, amely a fennálló törvényes állami és társadalmi rend ellen izgat és cselekszik: annak megváltoztatására az alkotmányos út helyett erőszakos, törvénytelen és forradalmi eszközökkel törekszik. Ismételtlen hangsúlyozom azt is, hogy meddő marad minden óhaj, amely arra számít, hogy velem e politika egy hajszálnyira is balfelé elkenyeredhatik. **Jobboldali a mi politikánk, mert**

szilárdan ragaszkodunk a nemzeti alaphoz és a keresztény erkölcsökhöz a közéletben is.

— Politikánk az egyesek túltengő gazdasági erejével szemben meg akarja védeni a széles népretegeket, meg akarja védeni a tömegeket olyan szociális politikával, amely a polgári terhek, kötelek és jogok egyensúlyát biztosítja, egészségesebb vagyoni- és jövedelemeloszláshoz vezet. Ez a politika a kultúra áldásaiban mentől nagyobb mértékben részesíteni akarja a népet is.

A választójogról: „Titkosság a jogban, becsületesség a megvalósításban”

— Nemzeti politikánk egyik feladata közjogi intézményeink olyan reformja, amely a nemzetet alkotó nép részére továbbra is biztosítja az alkotmányos jogoknak a nemzet érdekét szolgáló gyakorlását. A magyar önkormányzati szellem mindig egyesíteni tudta a hagyó-

mányok tiszteletét a haladás gondolatával. Amikor a titkos választójog bevezetésével biztosítani akarjuk az alkotmányos jogok

SCHULLER festőmester

boldog új évet kíván az igen tisztelt megrendelőinek és jó barátainak
Hatvan uca 23. — Telefon 32-06.

Boldog újévet

kíván kedves vendégeinek és ismerőseinek

Boczán Sándor
úri és női fodrász Bádagos u. 2.

BOLDOG ÚJÉVET

Kardos László
vászonkereskedés

DEBRECEN
Alapítva 1831.

Boldog újéve lesz, ha megnézi a legvidámabb új magyar filmet:

Szerelemből nősültem

Kabos — Erdélyi Mici — Ráday — Csontos.
Kisérők: CHAPLIN ÉS A CSODAFORRÁS. — Magyar hirdető!
Előadások: újév napján és vasárnap 3-5-7-9 órák,
hétfőn 5-7-9 órák.

V i g s z i n h á z

Boldog Ujesztendőt

kíván összes vevőinek

Böde Gyula kft. és alkalmazottai.

mára feltétlenül biztosítani kell. A tőke a gazdasági, sőt a nemzeti élet igen fontos tényezője, éppen ezért a tőkeképződést mindenképpen elő kívánjuk mozdítani. A tőkeképződés egyik legfontosabb módja a takarékbetétgyűjtés, amely a kistőkébe hitelszervezetek csatornáin át juttatja a nemzeti gazdálkodás érhálózatába. Betétképződés nélkül nincs hitel. A jelenlegi nemzetközi viszonyok között pedig, amikor a külföldi hitelforrások még nem nyílnak meg, egyedül a magunk tőkeerejére vagyunk utalva. Joggal követelheti azonban a kormány és a nemzet, hogy a hitelszervezet, hogy a gondjaira és kezelésére bízott tőkeállományt valóban a nemzeti termelés szolgálatába állítsa s ebbeni ténykedésében ne helyezkedjék kizárólag a rideg üzleti álláspontra.

— Ugyanezt a mértéket állítja

fel a kormány a nagy tőkeerővel rendelkező magyar gyáriparral szemben is. Joggal várhatja el az ország dolgozó népe, hogy a gyáripari tőke a munkások és alkalmazottak szociális szükségleteit kielégítse s tekintettel legyen a fogyasztórétegek jogos érdekeire.

— A tőkét nemcsak jogok illetik meg, de komoly köteleességek hárulnak rá. Ez azt jelenti, hogy a szociális és kulturális terhek mentől nagyobb mértékben való viselését készségesen vállalni kell és ezzel segítségére kell lenni a kormánynak szociális politikája megvalósításában. Azaz üzleti politikájában a jövedelmezőség jogos szempontja mellett legyen mindig tekintettel a nagy összesség érdekeire is. Ebből a szempontból kell nézni a jövedelemelosztás problémáját is, amely ma világszerte előtérben áll.

A jövedelem helyesebb elosztása, a közterhek arányos megosztása

— A széles néprétegek életszínvonalának emelése csakis azok jövedelmének fokozásával lehetséges. A jövedelem helyesebb megosztására irányuló törekvés nem jelenti azt, hogy egyszerűen elvegyük attól, akinek van és odaadjuk annak, akinek nincs. Vagyis a jövedelem helyesebb elosztása nem vagyon- és jövedelemelkobozást jelent, ellenben a politika minden eszközével arra törekszünk, hogy munkaalkalmak teremtésével és szaporításával, a munkafeltételek «avításával», a termelés minőségi és mennyiségi fokozásával, a termelő és dolgozó néprétegek bevételeinek emelésével, a gazdasági munka eredményében ezek a széles néprétegek az eddiginél nagyobb mértékben részesüljenek.

— Ez természetesen magában foglalja azt is, hogy a közterhek arányos és igazságos megosztásával, a munkafeltételek megjavításával is segítsünk a nagyszámú alsó néprétegeknek. Ezt a célt mi szociális népi politikával óhajtjuk munkálni: termelési, értékesítési,

családvédelmi, ifjúsági és adópolitikával, de olyan közoktatási politikával is, amely a széles néprétegek gazdasági szakképzettségét emeli s ezzel gazdasági munkájukat eredményesebbé teszi alkalmas.

— A szociális igazság megköveteli, hogy a munkafeltételek megjavítását, az öregkori ellátás biztosítását ne csak az ipari munkásoknak, hanem a mezőgazdasági munkásságnak is biztosítsuk. A mezőgazdasági népesség helyzetének általános emelése igen fontos nemzetpolitikai érdek. De érdeke egyúttal magának a földbirtoknak is.

— Ezeknek a szociális kérdéseknek felszínre tartása nemcsak a konjunktúrának a kivirágzása. Ez a keresztény nemzeti politika és az igazi faluvédelem. Ezért folytatja az állam a közmunkákat, a jövő megalapozására szükséges alkotások létesítését, a telepítést, fásítást, az öntözést, az útpépítést, az ifjúság elhelyezkedéséről való gondoskodást.

Üsszefogást a nagy alkotások megoldására

— Nagy alkotások várnak megoldásra. E nehéz feladatok megoldása csak úgy sikerülhet, ha az egész magyar nemzet összefog jövőképének kiharcolására, az erre szükséges nagy áldozatok viselésében. Gazdag és szegény, hatalmas és gyenge a nemzet nagy kérdéseiben és erőfeszítéseiben részt kell hogy vegyen, ha el akarjuk érni a nemzet felemelkedését. Ebben az összefogásban látom és keresem én az igazi nemzeti egységet. Az újesztendőben, Szent István évében a nagy király szelleme, izzó lelke járja át a magyarságot innen és túl a határokon.

Négy óra harminc percére volt kitűzve a rádió műsorában a miniszterelnök szövege, Darányi Kálmán azonban már negyedórával előbb megjelent feleségével együtt a stúdióban. Kíséretében voltak dr. Rákóczy Imre miniszteri tanácsos, a sajtóosztály vezetője és titkárai.

A miniszterelnököt és feleségét

a rádió székháza bejáratánál Havel Pál vezérigazgató, az előcsarnokban Kozma Miklós titkos tanácsos, az MTI elnöke, Ters-tyánszky Akos postavezérigazgató, továbbá Hlatky Endre igazgató fogadták. A miniszterelnök rádióbeszédét a harmadik számú stúdióban mondta el, ahol hatalmas reflektorok állították fel, mert a miniszterelnök rádiószózatáról, illetve annak emondásáról filmfelvételt készítettek. Mikor az óra felét felé járt, Darányi helyet foglalt az előadói asztalnál és barátságosan üdvözölte a speaker-öt, Filótás Lilit, aki bejelentette a nagyfontosságú «műsorszámot». Pontosan harmincöt percig beszélt a miniszterelnök, aki aztán megtekintette a stúdió berendezését és jóideig nagy érdeklődéssel hallgatta közvetlen közelből a következő műsorszámot. Hat órakor vett búcsút a rádió vezetőségétől és visszatért a miniszterelnöki palotába.



Bethlen a polgári pártok összefogásáról

Gróf Bethlen István a „S Órai Ujság” hasábjain tett ígylemet keltő nyilatkozatot. Utalt karácsonyi cikkére, melyet a választójogi reformról írt. Rámutatott arra, hogy az általános választójog bevezetése a háború után a legtöbb országban a közélet radikálizálására vezetett. A választójog reformjának hatása nálunk is előrelátható — úgymond — és számolni kell azzal, hogy a bal- és jobboldali szélső irányzatok nálunk is meg fognak erősödni. Az is előrelátható, hogy a parlament szellemi és erkölcsi színvonala lejjebb fog süllyedni, a parlamenti harcok élesebbé válnak.

A továbbiakban az említett következmények ellenszeréről nyilatkozott Bethlen. Hivatkozott karácsonyi cikkében foglaltakra:

— Enyhíti a helyzetet, ha megfelelő gazdasági és szociális intézkedésekkel a kormány arra törekszik, hogy a proletártömegek, különösen a mezőgazdasági munkásság helyzetét javítsák, de tisztában kell lenni azzal is, hogy nincs az a szociális reform, vagy az a gazdasági segítség, amelyre a demagógia rögtön rá ne licitálna. A szociális és gazdasági intézkedések kelthetnek pillanatnyilag kedvező hangulatokat, de ez egyáltalán nem teszi feleslegessé, hogy magába a választójogi reformokba építessenek be olyan védőgátakat, ame-

lyek a fenyegető árvizet a folyó medrében tartják és lefolyását abban biztosítják.

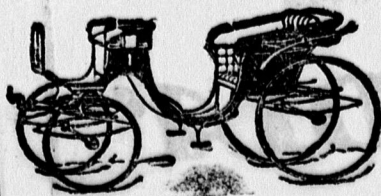
Arra a kérdésre, hogy mikor lesz a legközelebbi választás, kijelentette gróf Bethlen, hogy miután új választólistákat kell majd összeállítani, miután új kerületi beosztásra is szükség van, ami nagy munkát igényel, alig hiszi, hogy a Házat a ciklus lejárta előtt, tehát 1940 előtt fel lehetne oszlatni.

Nyilatkozatát gróf Bethlen az alábbi nagyjelentőségű kijelentésekkel fejezte be:

— Ma is azon a nézetem vagyok, hogy egy a választójogi reform érdekében, de különösen az első választások nyugodt lefolytatása érdekében is szükség van a polgári pártok szoros összefogására. Ennek az előkészítésére és kersztülvitelére is időre van szükség. Azt hiszem azonban, hogy a kormányelnök ur az erre irányuló tárgyalásokat megindítsa. Hogy ez milyen formában vihető keresztül: pártfúziók, koncentráció, vagy pártszövetség, esetleg koalíció, vagy egyszerű választási kartel útján, az nemcsak a kitűzött céltól, hanem attól függ elsősorban, hogy maguk a pártok mire kaphatnak. Ezt csak a velük való tárgyalás tisztázhatja. Hiszem és bízom benne, hogy erre is sor kerül.

B. u. é. k.

Kedves vevőimnek és ismerőseinek
Neumann József
 rádió, villamossági és csillár és
 kerékpár szaküzlete
 Telefon 11-27. Piac és Simonffy u. sarok.



KOCSIK

minden alakban

Riesz Henrik

kocsigyár, Debrecen

Tisztelettel értesítem a közönséget, hogy a

Pannonia szállodát

Debrecen, Piac uca 42szám alatt átvettem.
Tiszta szobák, központi fűtés, folyó víz, olcsó árak

Egyben boldog újévet kívánok.

Kovács Aladár

szállodás.

A magyar katolikus püspöki kar szózata az új pogányság s a faj és vérimádás ellen

„Minden pogánykodás dacára az ég és föld ezeréves szövetsége ma is fennáll.”

A magyar katolikus püspöki kar a Szent István jubileumi évet meghirdető közös pásztorlevelet adott ki, amelyet az ország valamennyi katolikus templomában, így a debreceni katolikus templomban is, a szilveszteresti évvégi ájtatosság keretében olvasnak fel a híveknek.

A közös püspöki pásztorlevél bevezetésében hódolni hívja a nemzetet a szent király emléke és országos körútra induló szent jobbjára elé, fejtegetvén, hogy Szent Istvánnak a hit volt az ereje.

A körlevél következő részében a szent királynak a legkisebbek felé is ragyogtatott jóságával foglalkozik. Az osztályellentéteket csakis a keresztény hit sugallatai szerint lehet kiegyenlíteni.

— Ha ez a szocialistváni szellem fogja ihletni szociális törvényhozásunkat — mondja a körlevél —, ha az ő példájából fogják megtanulni a hatalmasok és gazdagok, mint kell nehéz helyzetben lemondást gyakorolni és bajokkal küzdő embertársaink segítségére sietni s ha e vigasztaló látvány meggyőzi majd a szenvedőket is, hogy nem hagyják őket cserben, mert a keresztény szeretet tüze ma is lángol, akkor bizhatunk, de csakis akkor, hogy az a szörnyű válság, mely fenyegeti hazánkat, de az egész világ rendjét és boldogságát is, a megértést teremtő keresztény lelkiesség áldásos befolyása alatt elsimul s a XX. század újból megbékélt, szent testvériségben egybeforrt nemzetet fog a Duna-Tisza táján találni.

Ezután a szent királynak az államkormányzás terén tanúsított munkásságával foglalkozik a pásztorlevél.

— Ma — mondja a közös főpász-

Gombos Gergely

Kálvin tér 5.

hentes és mészáros mester boldog újévet kíván kedves tiszteltelnek, ismerőseinek és jóbarátainak.

tori szózat — világszerte hajsza folyik csodaszerek után, amelyekkel népeket megmenteni és fenyegető veszedelmet elhárítani lehet s nem egyszer kárhuzatos kísérletek a legszentebb hagyományokat is kockáztatják. Az ököljognak éppúgy jelentkeznek szószólói, mint a lealkonyult pogányságnak bohóckodó szellemidézői, a levitézett államszocializmus harsonásai épp-

Boldog újévet kíván a

Szendrő Sándor cég

mélyen tisztelt Vevőinek

Debrecen kulturéletének újévi szenzációja

Pankey néger baritonista január 12. hangversenye

Debrecen zenei életének páratlan szenzációját készíti elő a Zenekedvelők Köre. Január 12-re szerződött Aubrey Pankeyt, a világhírű, fiatal néger baritonistát, aki két esztendővel ezelőtt tünt fel Kairóban egy jótékony célú hangversenyen s azóta világkariert csinált. Az idén Toscanini vezénylete mellett szólójátéka volt a kairói filharmonikusok diszhangversenyének, majd Berlinben, Varsóban, Párizsban aratott sikert. A közönséget valóság-

gal extázisba hozza eredeti nigger spirituális éival.

Debreceni hangversenyt soha nem látott érdeklődés előzi meg. A Zenekedvelők Körét már november óta foglalkoztatják az érdeklődők, olyan tömegek részvételével számolnak, amelyek egyébként koncertre alig járnak, ami érthető is, mert ez a színes megálló művészetével zeneértő és laikus számára egyaránt nagy élménnyel fog szolgálni.

A központi épület mellett fog felépülni az egyetemi új templom

Az új internátus és tornacsarnok is ott épül fel. — Helyszíni szemle Tasnády Nagy államtitkár részvételével.

Tasnády Nagy András kultuszminiszteriumi államtitkár Debrecenbe érkezett, hogy tárgyalásokat folytasson az egyetemi építkezéssel kapcsolatban és illetékes tényezőikkel. A pályaudvaron az államtitkár fogadására az egyetemi tanács teljes számban meg-

jelent. Pénteken délelőtt 9 órakor vetétek kezdetét a tanácskozások az egyetemen, a rektori hivatalban. Az ülésen dr. Maklár Károly református püspök elnökölt s ezen úgy a város, mint az illetékes református egyházi főhatóságok és

Kedves vevőimnek, ismerőseimnek, jóbarátaimnak boldog újévet kívánok.

Horváth Gábor

Kossu h-uica 13.

oly hangosak, mint a faj- és vérimádás megszállottjai. De melyikük szüntette meg bajt, épített meg népeket s forrasztott össze lelkeket? A felelet vajmi siralmas. — Meggondolatlan kísérletek, felelőtlenül tolatkodó törpe vezéregyéniségek követelődzései és fenyegetődzései aggasztó bizonytalanságot okozhattak, de gyógyulást nem hoztak.

Befejezésül a körlevél arra mutat rá, hogy a magyar nemzeti lét és nagyság alapfeltétele a szent-istváni szellem, alkotmány és kormányzati irány.

— S ha majd idezarándokolnak hozzánk az összes nemzetek — írja a főpásztori szózat — hódolni a szentségi üdvözítőnek azért, hogy nekünk Szent Istvánt adta, tárjuk a világ szemé elé azt a csodálatos tény, hogy minden pogánykodás dacára és közepette, az ég és föld ezeréves szövetsége Magyarországon ma is fennáll s értessük meg az emberiséggel, hogy amíg nekünk az örvény szélén ez volt megedékünk, a fenyegetett világrendnek is csak e szellem útján int a szabadulás reménye.

az egyetem képviselői is jelen voltak. Ott volt dr. Kölcsey Sándor polgármester, dr. Vásáry István ny. polgármester, Juhász Nagy Sándor, dr. Csikesz Sándor rektor, dr. Révész Imre, a hittudományi kar dékánja, dr. Bacsó Jenő egyetemi ny. r. tanár, dr. Kállay Kálmán ny. r. tanár, a Kollégium igazgatója, Vida Szűcs Imre, Kolozsvári Kiss László, dr. Erdős József és Paczó Márton.

Az ülés határozatai felől megkérdeztük dr. Kállay Kálmán kollégiumi igazgatót, aki munkatársunknak a következőket mondta:

— Az ülésen felmerültek az egyetemi építkezésekkel kapcsolatban az összes számításba jövő lehetőségek és tervek. A helyszíni szemle után az eredeti terv mellett döntöttünk, vagyis, hogy az egyetemi templom, az új internátus és a tornacsarnok az egyetem központi épülete mellett fog felépülni. Az egyetemi templomot egy új fogja elválasztani az internátustól és a tornacsarnoktól. Az építkezésekkel kapcsolatban pályázatot írnak ki s azokat öszretető alá is akarják hozni.

Nemrég gyűlést tartott a plakkbizottság is, melyen kimondották, hogy az összes neves magyar művészeket fel fogják hívni a pályázaton való részvételre. A Kollégium jubileumi ünnepségeivel kapcsolatban 4-5-féle emlékpia-kett kerül kivitelre.

Az ülés után, még a délelőtt folyamán, Tasnády Nagy András államtitkár visszautazott Budapestre.

A lakásügyi miniszteri biztossá hatáskörét Debrecenre megszüntették

Ez év május elsejétől kezdve szűnik meg a hatáskör.

A háztulajdonosok régi kívánsága, hogy a lakásügyi miniszteri bizottság hatáskörét szüntesse meg a kormány Debrecenben. A Háztulajdonosok Egyesülete is többször hangot adott ennek a kívánságnak. Cseh Czeglédy András törvényhatósági bizottsági tag 2 ízben is vezetett közgyűlési tagokból álló küldöttséget Lázár Andor igazságügyminiszterhez ezírányban, sőt részletes memorandumban is kifejtették a kívánság indokait. Lázár miniszter október 13-án közölte, hogy a kérelemnek megfelelő szükséges intézkedéseket megteszi.

A »Budapesti Közlöny« (Hivatalos Lap) december 16-iki száma közli, hogy a 121.699/1937. B. M. számú rendelet a lakásügyi végrehajtási miniszter hatáskörének Debrecen sz. kir. városra történt kiterjesztését 1938. május 1. napjától kezdődő hatállyal visszavonta,

Hungária filmszínház

MA, ÚJÉV NAPJÁN: d. u. 3, 5, 7, 9-kor, VASÁRNAP: d. u. 3, 5, 7, 9-kor, HÉTFŐN: d. u. 5, 7, 9-kor
a legjobb magyar film: a

„TOKAJI RAPSZÓDIA”

Szombat—vasárnap: FOX VILÁGHIRADÓ, hétfőn: PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ!

Az üvegbúra

Nem akarok Juhász Gézával vitába szállni, még kevésbé tartom szerencsésnek, hogy én védjem meg Bethlen választójogi elgondolásait, de lelkiismereti kérdés nálam az, hogy ne maradjon visszhang nélkül se az, amit Bethlen István elmondott, se az, amit Juhász Géza mond ezzel kapcsolatban Bethlenről.

Jogom van e kérdéshöz hozzászólni, mert amíg Bethlen uralmon volt, addig én a Bethlen ellenfeleinek táborába tartoztam és csak azóta vagyok Bethlen István híve, amióta Bethlen az ellenzéki-ség keserű kenyerét eszi.

Minél inkább igazolva lett a Bethlen ellenzéki-sége, annál nagyobb lett előttem az ő alakja. És a hallgatása sem tette őt kisebbé, mert hiszen voltak idők már régebben is, amikor maga a hallgatás is bizonyos tényezők részéről nagyon is sokatmondó volt.

Egészen melléállított engem az a pillanat, amikor a jóhiszeműsége a naivitásig beigazolódott, ez okozta egyszersmind az ő mélységes csalódását és félreállítását.

Azóta folyton nőtt az alakja. Ha nincs is szervezett pártja, de talán egy pártnak a lelki-sége sines anynyira kiegyensúlyozott és megszerkezett, mint az ő híve.

Most újra hallatta a szavát. Minden lekicsinylő szó, amit az ő elgondolásáról most összeírnak, olyanféle kritika, mint amivel az élő Tiszát leárusították.

A kormányzása alatt kapott sebeket még sokan nem felejtették el. Egyébként is sokkal népszerűbb és kellemesebb feladat — mégha teljesen jóhiszeműen teszik is, mint Juhász Géza — a népgok kiterjesztését követelni, mint óvatosságra inteni.

Rekriminálásból, hibák felhanyorgatásából azonban sohasem lehet építő politikát kialakítani. A hibák és tévedések szem előtt tartása csak a tisztán nem látás felkeltésére alkalmas, ez viszont lehetetlenné teszi egy olyan politika inangurálását, ahol semmi egyébről nincs szó, csak arról, hogy ezután hogyan legyen, mi történjék majd ezután, amiből az országra a legtöbb jó és üdv fakadjon.

Igaz van Bethlennek, proletár-ország vagyunk. Félreérthetetlenül arra céloz, hogy szegények vagyunk és népünkben az ösztönös indulat még nem találta meg — persze nem a magyar nép természetében rejlő okok miatt, hanem külső okok miatt — azt a politikai vonalvezetést, amelynek különböző szakaszain az egyre higadtabb és okosabb meglátások alakítják ki az eredményeket.

Juhász Géza azt mondja Bethlenről, hogy üvegbúra alól nézi az országot. Hogy ez az üvegbúra nagyon régi, kicsinyit, nagyit, Juhász Géza téved, mert Bethlen nem üvegbúra alól beszél, hiszen a hangját nagyon is érthetően meghallottuk. Inkább az országot szeretné üvegbúra alá helyezni,

hogy védje a széltől, vihartól, megrázkódtatástól, amelyekben már annyiszor részünk volt. Vagy olyan régen volt már az az idő, amikor köztársaság alatt azt értették a tömegek, hogy most már közös társaság van? Hogy azután ennek az értelmezésnek mennyi része volt abban, hogy egyre fejlődünk odaig, hogy tényleg közös társaság lett és minden mindenkié lett, ezt nem tudom megállapítani. De azt hiszem, hogyha akkor sikerült volna üvegbúra alá helyezni az országot, sok mindentől megmenekültünk volna, ami így üvegbúra nélkül bennünket bizony utóltér.

Régi szerencsétlenségünk — ez különbözteti meg a mi parlamentaris életünket az angoltól —, hogy az elő politikai nagyságokat nem tudjuk megbecsülni. Ahogy behunyta a szemét egy államférfi, abban a pillanatban idézzük a szavait, rendezzük emlékére az ünnepeket, de amíg itt van közöttünk, addig — Isten verése ez! —, addig nem tudjuk megbecsülni és addig bölcsességre és óvatosságra intését maradiságnak és osztálygöngnek mondjuk.

Héj, pedig, de sokkal jobban ismeri Bethlen István annak a kispolgárnak és kispolgárnak az életét és érdekeit, mint maga az a kispolgar, vagy kispolgar, vagy az, aki úgy érzi, hogy ezeknek során ő van hivatva segíteni.

Vajjon a teljesen titkosan megéjtett választásokból szükségképpen mindig a nagy kvalitások kerültek ki győztesekként? Nem ismer példát Juhász Géza az ellenkezőre?

És vajjon nem láttuk-e azt nemrégben, hova vezet a tömegek uralma, ez szilárdítja-e meg egy államnak a létét, avagy a politikai okosság? a tapasztalatok?

Hogy a proletár tömegek korlátlan érvényesülése hova vezet, azt már láttuk és hogy mi volna arra a biztosíték, hogy az újból nem ismétlődik meg, — én nem tudom. A magántulajdon rendszerére (igazán nem a nagybirtokosokat védem!, hanem a dolgozó kispolgárt!) végzetes volna. Hányszor vesztett már el pénzt, vagyont a különböző tranzakciók alatt, amelyekkel mindig csak boldogítani akarták, de valójában tönkretették!

A zsidókérdés bedobását nem tartom fontosnak. Evezredes tapasztalat, hogy mindig voltak emberek, akik bizonyos jelszavak hangoztatásával tudtak csak a felszínen maradni. Akár így, akár úgy lesz, több kevesebb eredményel mindig meg fogják kísérteni szembeállítani az ország ilyen, vagy olyan felekezeti lakosait, egymással.

De Juhász Gézának a Bethlen és Gömbös között húzott párhuzama semmiképpen sem szerencsés. Először is azért, mert bár egy politikusi tettei még a halála után is vállalják a bírálatot, de egy halottat

3 kívánság az új évre,

olcsó és mégis szép,

olcsó és mégis jó,

olcsó és mégis tartós

minden árucikkben

Benyáts ÁRUHÁZ

az élövel összehasonlítani nehéz és ennek az igazságot Juhász Géza bizonyítja be elsősorban, amikor csak Gömbös halála után tud arra a megállapításra jutni, hogy a két politikusi megítélésében tévedett.

De ha tévedett akkor, miért nem tévedhetne ma is? Pedig téved. A kötelességünk csak az lehet, hogy igenis tegyük üvegbúra alá ezt az országot. Tenyészük ki mesterségesen és minden erőnkkel idebent az életet melet, még akkor is, ha kint, másfelé, fagyos szelek dermedtik meg az életet.

Bethlen már olyan korban van, amikor emberi hiúság őt nem he-

vitheti. Majd mindent elért, amit elérhet egy politikusi. A legnagyobb dicsőséget és azután a legfájdalmasabb csalódást. Elhiszem neki, a mit tudnak róla szerzte a világban, hogy senki sem szereti jobban nála a nemzetét, bölcsessége, intelme pedig olyan, mint az imádság, amelyet csak a legnagyobb szeretet suttoghat el olyan feltő aggodalommal, mint azt Bethlen most is tette.

Bár minél több valósulna meg az ő elgondolásaiból! Jobb világ lenne!

(—)

Boldog Újévet kíván

kedves vevőinek és ismerőseinek

Markovits Sándor
hentes és mészáros
Piac-utca 71.

Kizuhant a vonatból egy vasutas és hat darabra vágták testét a kerekek

Jelentették a debreceni üzletvezetőségnek, hogy Sáp község pályaudvarán egy robogó tehervonatból kizuhant a vonatvezető Petik Ferenc püspökladányi vasutas. *A kerekek közé zuhant és mire a vonat megállt a szerencsétlen vasutasnak testét hat darabra vágták a kerekek.*

A sápi esendőség értesítette a debreceni ügyészséget is az esetről. Az eljárás megindult annak megállapítására, hogy a vasutas hogyan zuhant ki a teherkocsiból. Elrendelték a boncolást is, mint azt a sápi híradás jelenti. A temetési engedélyt ugyanis nem adták meg és így dr. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró a törvénytörvényi orvosszak-értőssel a helyszínre utazik ki. Többeket kihallgatnak, hogy megállapítsák, véletlen szerencsétlenségéről van-e szó, vagy pedig esetleg bűncselekmény történt és a

vasutas úgy került a teherkocsiról a kerekek alá.

x Értesülésünk szerint karikagyűrűk, jegyéciszerek, ezüst dísz tárgyak bizalommal, olcsón vásárolhatók Sretter János ékszerésznél, Batthyány ucca 13 szám alatt.

Kislány
sírka tormát reszel
NIKOTEX-től vidám festék!

Kedves vevőinknek és ismerőseinknek
Boldog Újévet kívánunk
CSILLAG TESTVÉREK
Piac és Simonffy-utca sarok

Kevés pénzért sokat nyujt
az elismert olcsó

Feuer Divatház

Gyapju szövet	198	Női és férfi bélelt bőrke-	430
I. o. Düftin	218	tyű	450
Szintartó ruha flanel	98	I. o. 2 galléros bélelt ing	98-tól
Pyjama flanel	78	Divat nyakkendők	98-tól
90 cm. Crepe-de Chine	188	Crepe de Chine □ saál-	
Svejci nadrág női	110	kendő	278
Bojhos nadrág női	228	Női színes batizt zsebkendő	25
Divat kötött bluz	298	Bőr divat-ridikülők	280-tól
Divat kötött bluz gyapju	830	Női és férfi ernyő	370-tól
Női és férfi téli harisnya	78	Selyem harisnya garantált	
Női divat bőrkeztű	328	mínőség	148-tól

Feuer Divatház

Csapó u. 26.

TAKARÉKOSSÁG!

SZABOTT AR!

Közegészségügyünk problémái

Írta: BÖSZE LAJOS, a debreceni Orvosszövetség főtitkára.

Sokat beszélnek és írnak laikusok és szakemberek egyaránt a szociális betegbiztosítás hibáiról és vele együtt az orvosi rend válságáról is. Mi is sokat vitáztunk itt Debrecenben, úgy a Csaba b. e. dominusz törzsében, az orvosszövetségben és az orvosi kamarában is erről a kérdéssel. Különösen sok szó esett arról a tárgyról a minimális orvosi díjszabás tervezett kamarai tárgyalása alkalmával.

A problémák ma már égető valóságokká váltak, ezért látjuk szükségessé annak, hogy az évforduló alkalmával Debrecen város nyilvánosság előtt is megvilágítsuk ezeknek a kérdéseknek a fontosságát.

Amint a modern hadviselés nélkülözhetetlen segítő társa a stratégia mellett az egészségügyi vezérkar, úgy a béke idők a nemzet vezetői sem nélkülözhetik a közegészségügyi vezérkarral való szoros együttműködést.

A tulajdonképeni egészségvédelem két részből áll. Egyik a betegségek megelőzése, a prophylaxis. Ezen a téren határozott javulást látunk, amióta Johann államtitkár úr vette kezébe a modern szellemben ennek a kérdésnek az irányítását. Csak a napokban olvashattuk dr. Gärtner m. kir. tisztifőorvos beszámolóját a múlt év eredményeiről, különösen a tifusz és diftéria védőoltásokkal kapcsolatban. Debrecen városában pedig most készül a modern fertőtlenítő intézet is. A hajdúságban tehát nincs mitől félnünk, mert jó kezében látjuk lévő a vezetést. A prophylaxis terén sajnos nem elegendő a legkiválóbb orvosi gondoskodás sem, ha kormányzat részéről nincs alátámasztva megfelelő szociális politikával. Mert csakis a legszélesebb néprétegek megsegítése és gazdasági felemelése folytán tudjuk megváltoztatni a falusi és a perifériás elvieselhetetlen lakás viszonyokat és tudunk jobb táplálkozást biztosítani a nagy nyomorgó temegeknek.

A másik része az egészségvédelemnek a betegség gyógyítás az úgynevezett curatív rész. Ezen a téren nagyon sok kívánni valót találunk, úgy a betegek, mint az orvosok részére is. Az orvosi foglalkozás igazi individuális mesteresség és nehezen vagy egyáltalában nem szorítható a mai collectiv berendezés keretei közé. Eppen ez az orvosi rend tragédiája. Az idők nyomasztása és a korszellem hatása alól mi sem vonhattuk ki magunkat, megszületett tehát Magyarország a lex Vass, mely ma is a szociális betegbiztosítás alaptörvénye. Ennek a hatása alatt egy csapásra megváltozott minden. A beteget beosztották az egyes orvosokhoz. Az orvosok részére viszont a létminimumtól nagyon távol álló tiszteletdíjat állapították meg. A rendelési időket egy-két órában állapították meg. Ezalatt kell elvégezni a hatalmas adminisztrációt, igényjogosultság ellenőrzését és a beteg vizsgálatot is. Tudunk rendelkezésekről, ahol 100-120-ra is felmegy a jelentkező betegek száma. Nem kell hozzá külön kommentár, mit jelent az orvos részéről ez a 120-as tempó.

Igazán esodlatos, hogy nem fordulnak elő nagyobb számmal a nemrégben nagy port felvert thalium mérgezéshez hasonló esetek. Mondanunk sem kell, hogy a biztosítottak sinésenek mindenben megelégedve ezzel a rendszerrel. A négy egyetem pedig ontotta és ontja eléggé még ma is a diplomás orvosokat és dul a nagy harc egy-egy ilyen biztosító intézeti orvosi állásért, ha mindjárt csak 80 P is a havi díjazása. Közben pedig több száz magyar falu van ma is orvos nélkül, holott a városokban a viszonyok évről évre rosszabbodnak. Aki tisztán akar látni ebben a kérdésben, melegen ajánlhatom dr. Bakács György orsz. orvos kamarai titkár »Orvos és beteg« című könyvét, melyben talán kissé élesen bírálja a mai helyzetet, de szakszerűen világít rá a betegbiztosítás összes hibáira.

A szociális gondoskodás közben mind szélesebb mederben tolódik ki és mind újabb és nagyobb rétegeket von be, vagy készíti számukra új betegbiztosító intézeteket. Nem esoda tehát, hogy magán orvosi gyakorlatról ma már

Boldog újévet

kíván kedves vevőinek és jóbarátainak

Szabó Károly

Dégenfeld-tér 11.

Igazán jó

kesztyűt

csak a készítőnél vehet! Legregibb készítő üzem

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosműszertára

Debrecen, Piac-u. ca 14 sz. Csapó-utca sarok.

alig lehet beszélni. Az orvosi rend is megindult ezek alapján lefelé a gazdasági lejtőn, amelyen féltetlenül lecsúszik, ha nem történik sürgősen valami. Már pedig megélhetési gondokkal küzdő orvosi karral aligha lehet lesz a nemzetnevelés és népvédelem nagy és magasztos céljait szolgálani. Az orvosi kamarák pedig minden jóindulatú igyekezetük ellenére sem fognak tudni komolyabb eredményeket elérni a helyzet javítása érdekében.

Ezen gondolatok jegyében határozta el a debreceni orvosszövetség vezetősége, hogy minden kedden este nyolc órától a Bika

üvegtermében orvosi asztalt tart fenn. Meg van győződve ugyanis arról, hogy csak is a szövetség keretein belül történhetik meg az orvosok tömörülése és egységes fellépése kari és lét érdekének védelmére. Ezeket a kedd esti összejöveteleken megbeszéléseket tartunk és tervezeteket fogunk kidolgozni a magyar közegészségügy megújítása érdekében. Felhívunk ezért Debrecenben minden orvost, hogy ezeken a kedd esti megbeszéléseken minél nagyobb számban megjelenjen és a cél érdekében közreműködni szíveskedjenek.

A debreceni bíróság súlyos büntetéssel sújtotta Reisinger László debreceni betörőbandáját

Pénzhamisításra is szövetkeztek, de nem sikerült a bankőgyártás készíteni.

A Tokay-tanács pénteken délután három óra előtt hirdette ki az ítéletet Reisinger László és társai bűnügyében, akiket betörésekkel, lopásokkal és azzal vádoltak, hogy pénzhamisításra szövetkeztek.

A vádlottak padján ült Reisinger László kereskedősegéd, Klein Endre kereskedősegéd, Tóth Lajos hentessegéd, Sívágyó Endre tyűk-szemvágyósegéd. A vádirat szerint az ismert Bagdi Antallal pénzhamisításra szövetkeztek és elhatározták, hogy

fényképezőgép és vegyszerek segítségével 50, 20 és 10 pengős bankjegyeket fognak gyártani. Megkezdték a pénzhamisítást, de mivel a hamispénz nem volt olyan, hogy forgalomba hozhatták volna, lemondtak a hamisításról.

A banda tagjai főleg kerékpárlopásokban értek el nagy eredményt, mert közel

húsz kerékpár ellopása miatt indult ellenük eljárás.

A kerékpárokat hamis igazolványok segítségével adták tovább olcsó áron.

A bíróság előtt beismerő vallomásaikat visszavonták a vádlottak és a rendőrség előtt tett vallomásaikról azt mondták, hogy azokat csak félelemből írták alá. Tagadásukkal szemben az elnök felmutatta a bizonyítékokat, azt a levelet, melyet a fogházból akartak kiesempészni egyik szabadlábbon maradt társuknak. A levélben szinte sorra vették a vádakokat és

azt az utasítást adták, hogy mindent letagadni és a többieket is hasonló vallomásra elő-

A Sívágyó által írt levél az ügyészség kezébe került és így nemhogy előnyüket érték volna el, hanem önmaguk ellen szolgáltatott bizonyítékokat.

A vádiratban említett Bagdi Antal ellen nem indult eljárás, mert elmebetegnek van nyilvánítva és nem beszámítható. A vád szerint vidéki betörésekre is indultak Debrecenből autón. Az egyik sofőr vitte őket Nyíregyházára, de eredmény nélkül tértek vissza, útközben veszekedtek az autóban és

Még nem késett el

az új évben szükséges üzleti könyvvét megvásárolni a „MÉLIUSZ” könyv- és papírkereskedésben

Reisingert okolták, hogy nem sikerült. Debrecenben az autót költségére 10 pengőt Bagdi adott, mint a tanu vallotta. Nyíregyházán a másik tíz pengőt Reisinger adta.

A bíróság sok tanut kérdezett meg és 23 károsultat a nagy bűnügyben. A bíróság ítéletében megállapította, hogy bűncselekmények elkövetésére szövetkeztek és ezért

Reisinger Lászlót 3 évi dologházra, Tóth Lajost 2 és fél évi fegyházra, Sívágyó Endrét 8 hónapi börtönre, Klein Endrét 4 hónapi fegyházra ítélte el.

Több bűncselekmény vádjára alól megnyugtató bizonyíték hiányában felmentette a bíróság a vádlottakat. Az ítélet nem jogerős.

Boldog újévet kíván

kedves vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Gábor László

hen.esmester.

Csapó-u. 64.

Fagyálló autóolajok

Valódi amerikai minőségben 25° C fagyponttal

Vezérlékviselet:

Gombosi Zoltán

Debrecen, Délsor 4/b.

Telefon: 12-98.

Szörnyű családirtást követett el Czigány Dezső festőművész

Lelötte feleségét, két éves unokáját, leányát és önmagát — Anyagi gondok miatt történt a megrázó eset

Az egyik ismert magyar festőművész, Czigány Dezső szörnyű családirtást követett el Budapesten. Pénteken délelőtt a Lendvay uca 3. számú villa előtt mentő- és rendőrautók álltak meg és bizottság sietett fel a villába, melynek legfelsőbb emeletén szépen berendezett műtermlakásban egy haldokló és három halott hevert a véres ágyakon.

Az asztalon bucsulevél feküdt, melyet a rendőrséghez írt a festőművész. Azt írta benne, hogy nem bírja az anyagi gondokat, meguntta életét. Nem tudja elviselni azt, hogy kis unokáját ne úgy lássa el, ahogy azt szeretné és ezért inkább megsemmisít mindent maga körül.

Hálóingben fekszik, de a fehér ágyneműt már teljesen pirosra festette az ő és feleségének elfolyt vére.

A paplan félig lecsuszott a holttestről, félarcát teljesen elborította az alvadt vér s a jobb halántékon szörnyű fekete seb éktelenkedik, ez volt a revolvergolyó bemeneti nyílása. A szeme megüvegesedve mered a mennyezetre és az arca valami szörnyű torz grimaszba merevült.

A műterem utáni kis szobában Indusz Istvánné, Czigány Judit lakott kétesztendő kis leánykájával. A fal mellett egy kis fehér gyermekágy és

a párnákra ráborulva fekszik a gesztenyebarna-fürtű leánya, akit álmában oldalról ért

Boldog ujévet kíván

kedves vevőinek és ismerőseinek a

HAVAS Harisnyaház

A festőművészhez a karácsonyi ünnepre érkezett meg látogatónak a leánya, akinek férje Ignusz István párisi lakos, ott van műszaki gyára. Ignusz elhozta 57 éves apjához két éves kis leánykáját, Pannikát, hogy meglássa karácsony ünnepén. Együtt laktak a műtermlakásban és semmi sem árulta el, hogy a festőművész milyen tervet forgat agyában. Abban állapotban meg, hogy Ignusz né a kisgyermekét egy időre a nagypapjánál hagyja, mivel az nagyon szerette és egyedül utazik vissza Párisba. Az utazásból nem lett semmi, meghalt az anya gyermekével együtt a nagypapa fegyverétől.

A rendőri bizottság a helyszínen megállapította, hogy a festőművész hálószobájában zongora áll, letakarva fehér csipketerítővel. A fal mellett egy heverő, ez a festőművész és felesége hálóhelye.

Czigány Dezső itt fekszik átlőtt homlokkal.

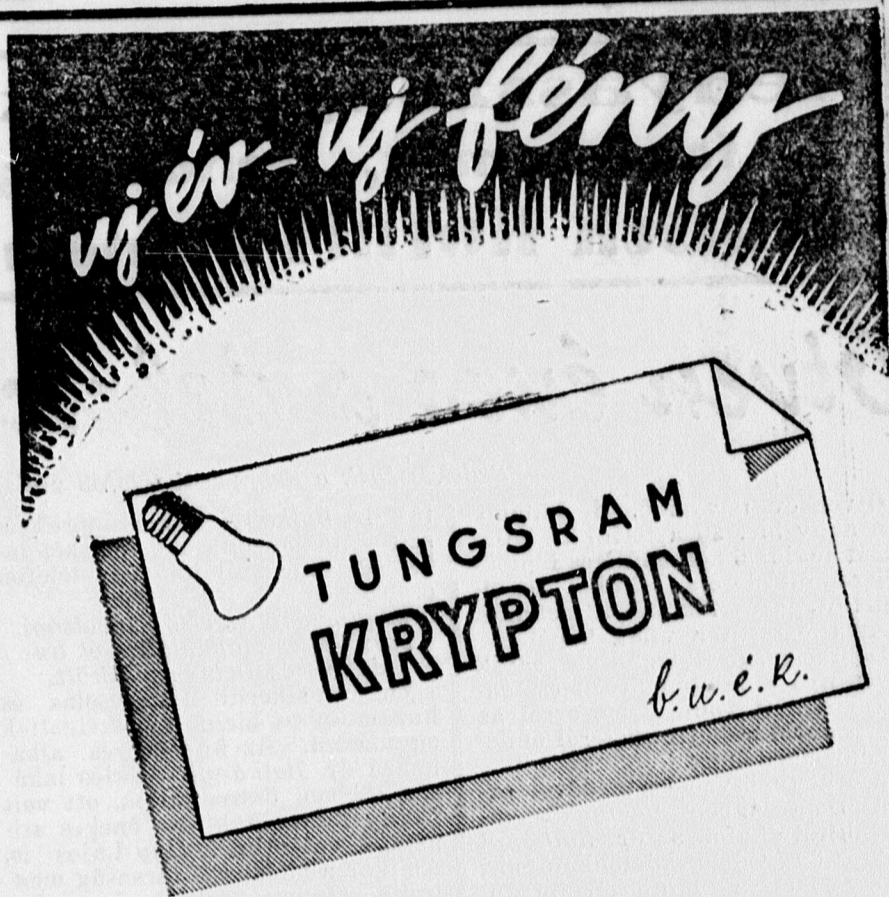
nagyatyja pisztolyának halálos golyója.

Az ágy mögött, egy kis szelvényen fekszik a kétesztendő Pannika édesanyja, Indusz Istvánné, aki féloldalt fordult és az ő halántékán is ott van a halálos mély fekete seb, amelyet a revolver ütött rajta.

A bucsulevélén kívül egy cédula is van az asztalon, melyre a festőművész csak ennyit írt:

— A pénz Boriánné-é!

A cédula mellett 18 pengő volt. Ezt a pénzt hagyta a házmesternére. Boriánné volt az, aki először vette észre, hogy milyen tragédia játszódott le a műtermlakásban. Délelőtt 11 órakor Czigány né anyja telefonálni akart a leányának a lakásba, de hiába hita fel többször is, nem jelentkezett senki a lakásból. Ezután a házmesternek szólt be, hogy nézze meg, miért nem veszik fel a kagylót a lakásban. A házmesterné felment, de zárva találta az ajtót. Rosszat sejtve feltör-



ték az ajtót és úgy találták meg a festőművészt és családjának tagjait. Czigány né még hörgött, mentők vitték el a klinikára, de életben maradásához nincs remény. Czigány Dezső 1900-ban tűnt fel képeivel és azóta sorozatos kiállításokon szerepelt és sikereket ért el. Párisban hosszabb ideig élt, Ady Endre szűkebb környezetéhez tartozott és ő festette meg először a nagy költő képét. Czigány egy szegény bádogosmester fia volt, aki önére jöböl küzdötte fel magát. Évekig külföldön élt, különösen második feleségével, a gazdag Szilassy-familia leányával, aki rajongásig szerette bohém természetű férjét.

A rendőri bizottság néhány perc múlva már a lakásban volt. Az asztalon a balsarokban egy megeimzett boríték feküdt, a címzés:

Mr. L. Czigány
11 Rue Daguerre
PARIS

Főnt a boríték jobbsarkán gondosan ráragasztva a kötelező 40 filléres bélyeg.

A boríték mellett fehér levélpapír, rajta hosszú, nyugodt betűkkel, tintával írt orok.

„Lacikám, a mi időnk lejárt, de az igénytelenség és az élet pusztaszeretete elhalasztotta mostanáig. Jutkám, Pannim jelenléte tette időszerűvé... Jutka itt akarta hagyni a gyereket, hogy egyedül térjen vissza. Hát élet lett volna a részére? Beleőrült volna ebbe a sorsba! Pista iránt részvétellel vagyok. De bírhatták-e ők az életet?” A következő oldalon szélteben írva másfél olvashatatlan sor, azután egyszerre megváltozott izgatott irással fejezte be Czigány Dezső a bucsulevet:

„Drága kicsi fiam! Apu...”

A bucsulevél mellett egy másik levélpapíron ugyanolyan nyugodt irással áll a következő:

„(Széll Kálmán tér 17.) Amig

Kalmár Hugó hazajön, pészélteljük le a lakást.

Rámák Berényé. Ő válasszon ki képeket, ami a liamó legyen. A többi minél elégetni.

Semmi kiállítás, vagy egyéb nyilvános marhaságot! Minden ilyesmit a legszigorúbban letiltok. Czigány Dezső.”

A rendőri bizottság megállapítása szerint a festőművész álmukban lötte agyon családját tagjait.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

kedves vevőinek

BALINTNÉ női kalapszalonn

Versailles meghalt,
hiraeti Göbbels

Berlin, december 31. Göbbels dr. birodalmi miniszter az év utolsó napján beszédet mondott, amelyet valamennyi birodalmi adóállomás közvetített. Külpolitikáról szólva kijelentette, hogy Versailles meghalt és hasonló sors vár a Versaillesből eredő genfi intézményre is. Ma megint abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy német érdekeket folytathatunk. — Nincs a világon senki, aki megtámadni merészelhetne bennünket. A múltban gyakran és könnyelműen Berlinbe való besétálásról beszéltek, de ezek a jövőben határunknál végződnek.

KEDVES VEVŐINEK

Boldog Ujévet

KIVÁN

KELLER urid.vat kereskedő

PIAC UCCA 50.

A rádió mérnöki munka!

Ha PHILIPS, STANDARD, ORION stb. gépet vesz nálam, ne felejtse, hogy azt idővel javítani is kell.

MAYER, mérnök Burgondia u. 15.

Telefon: 15-79.

Zenegépek és rádiók kölcsönzése.

Menyasszonyoknak KELENGYEVÁSZNAK fehérmük, terítők nagy választékban Kontsek Kornél divatáruházában

Ötven éves a debreceni telefon

Érdekességek a debreceni telefon múltjából

Ötven év nagy idő, de különösen nagy idő, ha a technika haladását tekintjük. Szédületes léptekkel rohant előre a technika az elmúlt ötven év alatt és a technika megváltoztatta a világ képét.

Debrecenben a technika egyik vívmánya a telefon ötven esztendővel ezelőtt vonult be, erről az ötven évvel ezelőtti akcióról emlékezünk most meg.

Az, hogy ötven esztendővel ezelőtt Debrecenben telefonközpontot állítottak fel, az dr. Balkányi Miklós ügyvédnek köszönhető, aki addig járt a minisztériumban, míg megkapta az engedélyt és a Kossuth uca Burgundia uca sarkán levő házában megnyitotta a telefonközpontot.

A földszintes ház a Kossuth ucaán volt tehát az első állomása a telefonnak és bizony igen gyenge volt az indulása, mert

összesen 52 előfizetője volt az első debreceni telefonnak.

Ez is csak úgy volt lehetséges, hogy a város maga 14 előfizetést jegyzett. A telefonközpont azért megvolt, jól működött és Debrecen nem maradt le az ország többi nagy városa mögött. Itt is volt telefonállomás és még

példát is mutatott Debrecen az egész országban, mert itt volt a legelősebb az előfizetési díj.

A rendkívül agilis dr. Balkányi Miklós, aki megkapta a telefonközpontot és intézte annak ügyeit, csak hat forintban állapította meg az előfizetési díjat, pedig voltak városok, ahol 10-12 forint volt az előfizetési díj. Megtörtént tehát az az érdekes eset, hogy a legelősebb debreceni telefon a legelősebb is volt az országban.

Az első előfizetés azt bizonyítja, hogy nem a nyereszkeskedés volt a főcél, hanem az, hogy az első díjszabás útján, minél több előfizetőt szerezzenek.

A telefon előfizetők száma az ötven év alatt az első 52-ről 1910-re növekedett.

Dr. Balkányi Miklós, akinek lakásán 1888 július 8-án nyílt meg a telefonközpont, nem nyugodott meg abban, hogy csak helyi beszélgetés legyen a városban és igen gyakran járt a minisztériumban, hogy a távolsági beszélgetést is kiverekedje. Azt sikerült elérnie, hogy kísérletképpen megengedték neki, hogy egy huzalt a lakására vezessen és Budapesten is a központtól kapott egy huzalt az a társaság, melynek tagjai támogat-

ták dr. Balkányi Miklós törekvéseit. Megbeszélte időben a két lakásban megszólaltak a telefon csengői és

megtörtént az első távolsági beszélgetés magánlakásról Budapest és Debrecen között.

Igen jól sikerült a kapcsolat és huzamosabb ideig elbeszélgettek egymással. Az ünnepélyes alkalomra dr. Balkányi Miklós lakásán többen összegyűltek, ott volt Réthy Laura a híres énekes színesző, valamint Zoltay Lajos is. Amikor a budapesti társaság megtudta, hogy a debreceni telefon mellett ott van Réthy Laura is, arra kérték dr. Balkányi Miklóst, hogy engedje meg, hogy Réthy Laura énekeljen a telefonba. Dr. Balkányi örömmel teljesítette a kérését és maga kérte fel Réthy Laurát, hogy a telefonba énekeljen a budapesti társaságnak.

Réthy Laura a kagylóba énekelte az egyik, akkor igen di-

vatos nótát. Ez volt az első eset Magyarországon, hogy ilyen nagy távolságra, mint Budapest-Debrecen, telefonon adott hangversenyt egy énekesnő.

Dr. Balkányi Miklós a debreceni sikeren felbuzdulva és a debreceni eredményre hivatkozva, arra kérte a minisztert, hogy a Tátra-fürdőhelyeknek egymással telefon útján való összeköttetését engedélyezze. Az engedélyt megkapta és ő szervezte meg a tátrai fürdőhelyek telefonállomásait.

A debreceni telefon érdekes múltját levéltári kutatások alapján feldolgozta nagy alaposággal dr. Mónus Ferenc debreceni postahivatali igazgató. A terjedelmes munka a postai szaklapban fog megjelenni. A debreceni telefon ötven éves jubileumával kapcsolatban még visszatérünk a telefontal kapcsolatos történelmi felénevitésére.

Az egyetemi klinika anyagraktárában nagyarányu lopásokra jöttek rá

Négy mázsa rezes s rengeteg higa nyrt lopott el az ismeretlen tettes

A debreceni egyetemi klinika anyagraktárában a napokban nagyarányu lopásokra jöttek rá. Megállapították, hogy ismeretlen tettes egyik raktárjától alkules-csal felnyitogatta s onnan mintegy másfél hónap alatt négy mázsa rezes és hatalmas mennyiségű higanyt lopott el. A lopott tárgyak értéke több ezer pengőre rug.

A feljelentést megtették a rendőrségen s megindult a nyomozás. Az eddigi adatok birtokában a detektívek már őrizetbe vettek két

férfit, akiket a lopások elkövetésével gyanúsítanak. Ugyanacsak kiterjedt a nyomozás az orgazdák személyére is, akikhez a 20-30 kilónként lopott rezes a tettesek szállították.

Az őrizetbevetettek tagadják, hogy ők követték volna el a sorozatos lopást, azonban súlyos adatok szólnak ellenük. A rendőrség a nagyarányu egyetemi lopások ügyében pár napon belül befejezi a nyomozást s a tetteseket átadja a kir. ügyészségnek.

Hosszu lesz az idén a farsang, sok bál és teaestély lesz

Az idei farsang igen hosszú lesz, mert március 2-án fejeződik be Hamvazószerdával. Örül ennek a táncoló ifjúság, mert igen sok alkalma kínálkozik a táncra és összejövetelekre. — Az idén több bál és teaestélyre bérelték ki az Arany Bika és az Angol Királynő szálló termeit, mint tavaly.

Az alábbiakban összeállítottuk az idei farsang nagyobb teaestélyeit és báljait. Ez az összeállítás még nem teljes, mert éppen a farsang hosszúsága miatt még úgy gondolták az egyesültek, hogy ráérnek a báltermek kibérelésével.

Az Arany Bika szálló igazgatóságától szerzett értesülésünk szerint a következő teaestélyek és bálók lesznek az Arany Bikában.

Január 14. Gazdász táborozás.
Január 21. Jogász táborozás.
Január 15. Ref. asszonyok teaestje.
Január 22. Ref. főimnázium teaest.
Január 30. Vasvári Pál Kör teaest.
Február 1. Csababál.
Február 3. Festetics Pál bajtársi egyesület teaestje.
Február 5. Filler Egylet teaestje.
Február 10. Árpád bajtársi egylet

teaestje.

Február 12. Lilla tea.

Február 19. Újságírók Görbe éjszakaija.

Február 20. Szent László teaestély.

Február 26. MIEFHÖE bál.

Február 27. SzEFHE bál.

Március 1. Helyőrségi bál.

Az Angol Királynő szálló igazgatósága még nincsen kész a báli naptárral.

Levéltredezőt, iratgyűjtőt rendkívül olcsón vásárolhat a „MELIUSZ” könyv- és papírkereskedésben

mert mint mondtuk, a báltredezők a rendelkezésükre álló hosszú terminus miatt nem készítették el a programjukat. De mint értesültünk, ide is állandóan futnak be jelentkezések. — Eddig biztos dátumok február 2-án a Gönczy Tanítóegyesület teaestje. Február 11-én a Csaba bajtársi egyesület álarcos bálja. Előjegyzésben van véve a Piaristák teaestje. A kereskedelmi iskola teaestje, a Ref. Tanítóképző teaestje és a szokásos Postás MANSz tea-

estély. Ezenkívül számos egyesület is rendes hangulatos teaestélyt.

Mint a báli naptárból látható, igen A táncoló fiatalok tehát vigadhat, sok bálra, teaestélyre van kilátás. — táncolhat. Mi is szívből ezt kívánjuk nekik...

Magyar-est

lesz január 15-én az Arany Bika dísztermében, melyet a rádió közvetít és a filmhíradó felvételt készítenek róla.

Nagy tevékenységgel és körültekintő gondossággal készül a Magyar Est rendezése, melynek jóvedelméből szenvedő, éhező gyermekeken akar segíteni Debrecen úri társadalmá.

Szép és magasztos gondolat ez, melyet lelkesedéssel fogad minden nemesen érző szív.

Lelkes magyar asszonyok, hölgyek és férfiak ragyogó színű magyar ruhákat öltenek fel, ősi nemzeti viseletünk rég nem látott pompáját mutatják be, a Magyar Esten. Tüncményes szép lesz, melyre lázas örömmel készülődik mindenki, nemesak Debrecen, hanem a szomszéd városok és megyék előkelőségei is.

Az est műsora:

1. Megnyitót tart dr. Balogh Gyula m. kir. kormányfőtanácsos.

2. Ünnepi beszédet mond dr. Lázár Andor m. kir. tiltakozó, igazságügyminiszter, Debrecen országgyűlési képviselője.

3. Baja Mihály lelképásztor, a Petőfi Társaság tagja költeményeiből olvas fel.

4. Magyar nótákat énekel Bakó Andor gazd. ak. hallgató, Magyar Gyula cigányzenekara kísérete mellett.

5. Díszpalotást táncol 50 magyarruhás pár.

A rendezőség munkájában részt vesz, ifj. dr. Molnár Béla ker. alvezérrel az élen a Turul Szövetség debreceni kerületének Fő udvarnagyi kara, ötven rendező taggal.

Akinek van magyar ruhája okvetlen abban jelenjen meg, vagy estélyi ruhában, urak feketében.

A rendezőség ízléses, magyaros táncrenddel kedveskedik a megjelenteknek.

Pályuló előjegyzést, Kálvin-tér 17. alatt központi lelkész hivatalban lehet bejelenteni. (6)

A lopott íróasztalt a károsultnak kínálta eladásra a tolvaj

Izgalmas üldözés a Késes uccán

Nem mindennapi eset történt Debrecenben. Timár Sándor nap-számos a koreszmákat járta és mikor már pénze elfogyott és nem tudott több bort venni, elindult, hogy pénzt szerez a további mulatozáshoz. A Salétrom uca 28. számú ház előtt elmenve meglátta, hogy az udvaron egy íróasztal van kitéve. Bement az udvarra, hátára vette az íróasztalt és nyugodtan kicipelte az uccára. A tolvaj nap-számos hátán az íróasztallal a Késes uccán járt, amikor szemben találkozott Grósz Mayer baromfikereskedővel. Megszólította:

— Jó uram, nem venné meg ezt az íróasztalt, olcsón eladom!

— Nem veszem meg — volt a gyors válasz — mert az asztal az enyém, hogy lopta el?

A kérdésre választ nem kapott a kereskedő, mert Timár eldobta az íróasztalt futásnak eredt. Izgalmas hajtsza kezdődött a Késes uccán, melynek az lett a vége, hogy a tolvajt elfogták. A debreceni törvényszék előtt beismerő vallomást tett. Elítélték két hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

Boldog Ujévet

kívánok Igen tisztelt vevőimnek.

Deutsch Lajos

fűszer és csomagekereskedő.
Piac uca 38.

Telefon: 32-79.

Hajfestést — Gépondulálást

Modern nappali és estélyi frizuráit készítse

Ramminger mesternél

SZENT ANNA-U. 10-12.

TELEFON: 15-37.

**Házasság-rekord volt az 1937-es évben
Debreczenben**

Az élet nagy jelenségeinek: születésnek, házasságnak és halálesetnek nyilvántartó hivatala az anyakönyvi hivatal. A Fűvészkerti utcai hivatalos, tágas, világos termeiben egy város polgári életének legfontosabb stációi vannak bejegyezve. A statisztika minden esztendő végén feltárja a maga érdekes adatait s ezekből az adatokból valóban korszerű és jellemző tényeket lehet kiolvasni.

Dr Tolnay Elemér anyakönyvvezető által rendelkezésünkre bocsátott statisztika adatai szerint az utolsó négy esztendőben így alakult Debreczen anyakönyvi élete:

1933-ban volt születés 2794, halálozás 2025, szaporodás 769, házasság 932. 1934-ben születés 3086, halálozás 2105, a természetes szaporodás tehát 981, házasságkötés 1018. 1935-ben volt 2947 születés, 2193 halálozás, a természetes gyarapodás 754, míg házasságkötés 1028 volt. Ez az év volt az, amikor országos jelenséggé vált a házasság-dömping. 1936-ban születés 2728, halálozás 2037, szaporodás 691 s házasságkötés 1004 volt. Az előző évekkel szemben a most véget ért 1937-es esztendő 2753 születést, 1993 halálozást, 760 természetes szaporodást s 1176 házasságot mutat fel.

HÁZASSÁGDÖMPING DEBRECZENBEN

A házasságkötésekben tehát igazi dömping volt. A háború óta nem költöttek annyi házasságot Debreczenben, mint az elmúlt évben. Különösen egyre növekszik a fiatalok között a házasságkötés száma. Az a jelenség, hogy a nagyon fiatalok s idősebbek nőülnek csak: általában az idén is tartotta magát. Ugy látszik a mai viszonyok között ahhoz, hogy valaki házasságot menjen kötni, vagy a fiatalok skrupulózus nélküli bátorságára, vagy az idősebb kor anyagi megállapodottságára van szükség. Van egy közbeeső generáció, a mai 30-40 évesek csoportja, amely a házasságból éppen úgy kivülrekedt, mint az élet egyéb fázisaiban. Ebben a korosztályba tartozók közül alapítanak legkevesebben családot.

SOK A VÁLÁS IS

Jórészt a túlságosan fiatal korban kötött házasságok rovására írható a sok válás is. Tömegesen kötnek házasságot, hogy egyik fél sem keres s kizárólag a szülők gondoskodására bízva lépnek az anyakönyvvezető elé. Ez a gondoskodás aztán sok esetben pár év múlva megszűnik s a házasság felbomlik. Jellemző eset történt erre a közelmúltban, amikor a házasságkötés után öt héttel megjelent a fiatalasszony az anyakönyvi hivatalban bejelenteni a válópert, mert férje, aki vele

együtt még 18 éves volt, 40 pengős hávikeresét sohasem adta oda a háztartásra, hanem már a házasság második hetében elment tánciskolába s elköltötte partnereire.

A válások jelentősebb része a közép-osztály soraiba tartozók részéről nyújtatik be. Míg a házasság még ma is a földművelő osztálynál a legtöbb, addig a válás ott a legkevésbé.

AZ ÖSTEHETSÉG AZ ANYAKÖNYV-VEZETŐ ELŐTT

A házasodók ma már nem jelennek meg a régi jókedvvel a hivatalnok előtt. Komolyak, ünnepélyesek, mint akik valami nagyon nagy és merész dologhoz vesznek startot. A humor azért beröppen néha most is az anyakönyvi hivatal szürke szobájába s be-aranyozza a megszokott aktusokat.

Ezek közé az esetek közé tartozott az is, amikor egy asztalossegéd megjelent menyasszonyával az anyakönyvvezető előtt házasságkötés céljából. — Sorra bementek adatait s mikor foglalkozására került a sor kijelentette:

— Asztalossegéd vagyok, de tessék azt beírni, hogy östehetség...
— Miért? — hülledezt a tisztviselő.

— Hát egyrészt azért, mert néha festségek is, másrészt, mert sokkal jobban hangzik.

A HIVATAL, AZ HIVATAL...

Nem mindennapi eset volt az sem, amikor a kondás jóval hivatalos órán túl jelent meg anyakönyvi kivonatért a hivatalban...

— Ejnye, bácsi — mondotta az iratot kiállító kisasszony, — miért nem jött előbb, a hivatalos óra alatt...

— Az öreg kondás megcsóválta a fejét.
— Hát nem eresztett a hivatalom — mondotta indignálódva. — Nem tudják itt, kérem, hogy én is olyan hivatalban vagyok alkalmazva, ahonnan nem lehet mindig eljönni.

**A FÉNYKÉP IGAZOLÁSA SZERINT
HAJADON...**

Kedves jelenet volt a múltban, amikor Varga Istvánnál, a házasságkötéseket bejegyző tisztviselőnél megjelent egy tanyasi jegyepár... Az adatok bemondására került a sor s a férfi a következőképpen jelentette be a dolgok állását:

— Én még nőtlen vagyok, a Zsuzsi pedig állítólag hajadon...

Pár héttel ezelőtt pedig levélben iratkozott fel a fiatal pár... A nő leírta születési esztendejét, apja, anyja nevét s mindehhez pedig hozzátette:

— Állapota a mellékelt fénykép igazolása szerint: hajadon...

A fényképről egy mosolygós szemű,

kerekarcú fiatal lány nézett le mellkép alakjában ábrázolva.

**ORRA RENDES, SZÁJA RENDES,
CSAK A FÜLEI KICSIT SZET-
ÁLLANAK...**

A legtöbb baj az ilyen vidékéről történt, levélbeli feliratkozással van. — Egyik fél is bejelentette házassági szándékát, mire az anyakönyvi hivatal visszaírt, hogy küldje meg személyi adatait okmányokkal együtt.

Erre a fél küldött egy terjedelmes levelet, melyben leírta saját külső és belső tulajdonságát. Többek között azt is, hogy szája rendes, orra rendes, fogai épek, csak a füle kissé szétáll.

Mulatságos volt az az eset, mikor dr Tolnay Elemér anyakönyvvezető szobájába bevonult a tanyai vőlegény és menyasszony nyomában az egész násznép. Már egymás hátán tolongtak, mikor az anyakönyvvezető megkérdezte tőlük, hogy mit akarnak olyan nagy számmal. Kiderült, hogy azt hitték, az egyházi esküvőt is meg lehet hivatalban tartani s valamennyien beözlönlöttek.

AMIKOR MÁR NAGYON SÜRGŐS...

A dispencziót kérők a legkülönbözőbb okot szokták felhozni indokul. Ismeretes annak a tanítónak esete, aki ősszel azon a címen kérte a dispenczióval esketést, mert lejár a paradicsomszezon s nem tud a felesége eltenni télire, ha nem nőül meg, már pedig ő rettenetesen szereti a paradicsomszószt.

Ennél sokkal komolyabb volt annak a félnek indoklása, aki levélben esengett a dispenczió megadásáért, s utóiratban külön lelkére kötötte az anyakönyvi hivatal tisztviselőinek, hogy sürgősen járjanak el, mondván, hogy azért, mert jóvendőbelim az utolsó ponton van.

Színes, humoros történetek ezek

**A JÓ KÁVÉ SOK
MINDENT PÓTOL,
DE A VALÓDI
SZEMESKÁVÉT
NEM PÓTOLJA
SEMMI.
EZÉRT CSAK
TISZTA SZEMES-
KÁVÉT HASZNÁL-
JUNK.**

MEINL
GYULA
1862

dr Tolnay Elemér és dr Lengyel József anyakönyvvezetők gyűjtéseiből — Az apró epizódok az élet nagy jelenségeit számontartó hivatalban.

**Élénk élet folyik a nagy-
erdei horcsolyapályán**

A hirtelen beállt hideg időjárás nagyszerű jeget varázsolt a nagy-erdei horcsolyapályára. Eddig még egyetlen idényben sem sikerült az egész pályát használatba venni az idén azonban annyira kedvezett az idő ennek a sportnak, hogy nem kevesebb, mint ezer lapméteres területen áldozhatnak ennek az egészséges sportnak. A jég felszínét tükkörsimára csiszolja az éjszakai hideg szél, úgyhogy nappal a legkiválóbb tükkörjég áll a közönség rendelkezésére.

A melegedő, amely téglapületben van, kitűnően felszerelten várja a hidegtől pirosult arccokat. Nemesak diákok és a fiatalok, hanem a felnőttek is százával keresik fel a nagyerdei horcsolyapályát. A jegyek árát nagyon olcsón állapították meg, a villamosmal oda-visszautazással kombinált jegyek mindössze 50 fillérbe kerülnek.

A vidám élet sok kedves jelenettel gazdag, műkorcsolyázók, táncoló párok repülnek a sima jégen. A kezdőknek kitűnően képzett tréner áll rendelkezésükre, aki szívesen s sok türelemmel tanítja azokat, kik szívesen és sok türelemmel tanítja azokat, akik még nem tudnak korcsolyázni, de a magasabb iskolában is jó mestereknek bizonyulnak.

Az bizonyos, hogy soha még nem volt ilyen jó a jég a Nagyerdőn és ritka évben keresték fel ilyen sokan, mint az idén.

Az Apollóban

GAUCSO, CSIKO és HARPO a három nagyszerű komikus főszerep esével

Boirány a Turton

a legkacagtatóbb vígjáték!

Előadások: MA: fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor, VASÁRNAP: fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor, HETFŐN: fél 5, fél 7, fél 9-kor.
HIRADÓ!

Ma este társasösszeleüvétel

Kerekedők és Utazók Egyesületében

Tánc az Arany Bika kátermében Kezdeté este 9 órakor. I-ső rendű jazz és cigányzenekar. Belépési díjszemélyenként P 1.—, családi jegy 4 személyig P 3.—.



XXXIV. NEMZETKÖZI
EUCARISZTIKUS
KONGRESSZUS

BUDAPEST
1938 MÁJUS 26-30

Az 1938. évi ünnepségek vázlatos programja

a) A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus

Május 22., vasárnap: 8 óra: A magyar kir. állami rendőrség közös szentáldozása. — 17 óra: Előkészítő nagygyűlés az Ünnepi Csarnokban (Iparcsarnok).

Május 23., hétfő délelőtt: A Pápai Biboros Legátus érkezése. Szentségátogatás a Koronázó Főtemplomban, ahol a Legátust a magyar püspöki kar s a budapesti papság várja.

Május 24., kedd: 11 óra: A kongresszussal kapcsolatos kiállítások megnyitása. — 16 óra: A nemzetközi irodalmi élet hódolata az Oltárszentség előtt, a pesti Vigadóban. — 18 óra: Üdvözlő est az Ünnepi Csarnokban. A kormány és a főváros üdvözi a Biboros Legátust és a vendégeket. — Rövid művészi program a Legátus üdvözlésére, az ifjúság bevonásával.

Május 25., szerda: 8 óra: Szentmise a Szent István-bazilikában az Állandó Bizottság tagjainak részvételével a kongresszus résztvevőit s azokért, akik a világ minden részén csatlakoznak hozzá. — 18 óra: A kongresszus ünnepélyes megnyitása a Hősök-terén. (A pápai bulla felolvasása. Serédi biboros-hercegprímás szózata, Heylen püspöknek, az Állandó Bizottság elnökének megnyitó szózata, a Legátus szózata. Kongresszusi himnusz.)

Május 26., Aldozócsütörtök: 9 óra: Ifjúsági szentmise a Hősök-terén s az ifjúság és az első zarándokcsoport közös szentáldozása. — 11.30 óra: Papi eucharisztikus gyűlés a Bazilikában. Ugyanezen időben a kongresszus résztvevői templomaikban imádkoznak a papsággal. — 16 óra: Első nyilvános gyűlés az Ünnepi Csarnokban. — 20 óra: Eucharisztikus hajókörmény a Dunán. — 23 óra: Szentóra az Örökimádsá-templomban.

Május 27., péntek: 7 óra: A résztvevő nemzetek szentmiséje és szentáldozása kijelölt templomaikban. — 8 óra: A magyar kir. honvédség és a frontarcosok közös szentáldozása a Hősök-terén. — 11.30 óra: A külföldi nemzetek gyűlései a magyar szakosztályok gyűlései. — 16 óra: Második nyilvános gyűlés az Ünnepi Csarnokban. — 20 óra: Nők szentségimádása különböző templomokban. — 22.45: Férfiak éjjeli szentségimádása a Hősök-terén. — 24 óra: Éjféli mise és a férfiak közös szentáldozása a Hősök-terén.

Május 28., szombat: 7 óra: Ajtatoságok az egyes nemzeti templomokban a misszióért. — 8 óra: Keleti szertartású ünnepi szentmisék a kereszténység újraegyesüléséért. — 11.30 óra: Külföldi nemzetek gyűlései és a magyar szakosztályok gyűlései. — 16 óra: Harmadik nyilvános gyűlés az Ünnepi Csarnokban. Este: vallásos tárgyú előadások a színházakban. Eucharisztikus hangversenyek.

Május 29., vasárnap: 9 óra: Legátusi ünnepi szentmise és közös szentáldozás a Hősök-terén. — 16 óra: Eucharisztikus körmenet a Bazilikától a Hősök-terére. A kongresszus ünnepélyes bejárása. (A Hercegprímás köszönő szózata. A Legátus zárószózata. Engesztelő ima. A nemzetek csatlakozása az engeszteléshez rádió. A Szentséges

Atya esetleges rádiószózata. Te Deum és szentségi áldás.

b) A Szent István-jubileumi ünnepségek

Május 30., hétfő: 9 óra: Szentmise a Szent Jobb jelenlétében az Országház

Uj alapokra kell helyezni a vidék idegenforgalmát

Veress Gábornak, az Ibusz alelnök-vezérigazgatójának rendkívüli érdekes nyilatkozata.

Rövid ideje foglalta el az Ibusz alelnök-vezérigazgatói pozícióját Veress Gábor államvasuti igazgató, a magyar idegenforgalom egyik legkiválóbb szakértője, aki sok tekintetben új irányvonalat jelöl ki a legnagyobb magyar utazási iroda számára. Szakkörökben élénk várakozással és bizalommal tekintenek Veress Gábor készülő reformjai elé s meg vannak győződve arról, hogy az európai kultúrájú és átfogó intelligenciájú idegenforgalmi tekintély új állomáshelyén döntő lökést ad az egész magyar idegenforgalomnak.

Munkatársunk kérdést intézett Veress Gáborhoz a tekintetben, hogy vidéki viszonylatban milyenek az elgondolásai? Az Ibusz alelnök-vezérigazgatója az alábbi nagyjelentőségű és érdekes nyilatkozatot adta:

— A magyarországi idegenforgalom kibontakozásában a belső vendégforgalom eddig csaknem a hamupipóke szerepére volt kárhözható.

A nagy idegenforgalmi szervek első-sorban a külföldi propagandára és külföldi vendégeink kiszolgálására vették rá magukat és a belső vendégforgalom fejlesztése tekintetében mindössze annyit történt talán, hogy az Államvasutak a nagy mértékben népszerűvé vált fillérvonatok járatásával megadta ennek a rendkívül becses forgalmi típus kifejlődésének a lehetőségét, míg az Országos Vendégforgalmi Szövetség a maga agitációjával a magyar vidéket a vendégforgalmi kultúra elemeibe igyekezett bevezetni. E két örvendés eredményeként minden eszelekedet mellett csupán a vidéki gócpontok idegenforgalmi szolgáltatásának megszervezését és többé-kevésbé sikeres első szárnyprobálgatásait tekintetjük elkönyvelendő eredménynek.

— Ezeket az eredményeket a jövő fejlődés útján tovább kell vezetni. Mindenekelőtt a fillérvonatok forgalmában az ismeretes nehézségek mellett is arra kellene törekedni, hogy ezek a népszerű vonatok a téli időszakban is vendégforgalmi kultúrájuk szolgáltatásban állhassanak, ami különösen a budapesti holt szezonbeli forgalomnak és a nagyobb vidéki városok egymásközi forgalmának volna jelentős előmozdítója. Az Országos Vendégforgalmi Szövetség minden hivatalos és hivatásos tényezőnek a legmesszebbmenő módon támogatnia kellene, hogy az eddig elért szép eredményeket megtarthassa és tovább fejleszthesse. Végezetül pedig

a szétszórtan működő helyi idegenforgalmi szervezetek — úgy a hivatali, mint a társadalmi szervezetek — valamely egységes, átfogó, programszerű működését kellene megindítani és kifejlesztetni. — Ennek a belső vendégforgalmi munkának együtteséből eddig sajná-

BOLDG UJÉVET KIVÁNOK

a nagyérdemű ügyfeleimnek

KISS GYÖZÖ

Kigyó u. 5.

előtt, utána Szent Jobb-körmenet az Andrássy-úton.

Május 31., kedd: Zarándoklás Esztergomba Szent István egykori palotájához.

Junius 1., szerda: Zarándoklás Székesfehérvárra.

lattal nélkülözők a vidéki sajtó tervszerű közreműködését. Igazságtalanság volna észre nem venni azt a lelkesedést, amellyel a vidéki sajtó legjobb orgánumai helyi és országos jelentőségű idegenforgalmi események érdekében közreműködtek, de ezt a lelkesedést többnyire incidentális szempon-

Nagy érdeklődés előzi meg a honvédszenekar január 17-i hangversenyét

Hírt adtunk már lapunk hasábjain arról a nagyszabású művészi eseményről, melynek szereplői a 6. vegyesdandár kötelékében működő három honvédszenekar legkiválóbb muzsikusa. — A január 17-én este 8 órakor az Arany Bika hangversenytervében debütáló hatalmas szimfónikus zenekar hangversenyének élén a dandár tisztikarának rendezősége áll. A tiszta jövedelem a kormányzó né inségakciójának javára lesz fordítva.

A közönség nagy része nem tudja, hogy a kitűnő honvédszenekarok sokszor igen kiváló zenei felkészültségük s nem ritkán művészi tudásuk mellett nemcsak a patlogó menetzene és a könnyebb fajsúlyú térzenék szalonzenéi műsorát, hanem sokkal magasabb zenei igényeket (operák, szimfóniák és koncertek) is kifogástalanul ki tudnak elégíteni. Ezt a képességüket akarják bemutatni azzal a 60 tagú együttesrel, melyben csak igen kevés számú civil vonós muzsikussal lesznek kiegészítve. Ezek a hölgyek és urak a Máv. Filharmónikusok és a zeneiskola legkiválóbbjaiból vannak felkérve. — A vonós kiegészítésre azért van szükség, mert a katonazenekar — természeténél fogva — fúvósokra van építve s aránylag kevés számú a vonósok.

A magas színvonalú s izléses műsoron a zeneirodalom legszebb gyöngyei vannak felvéve. Mozart gyönyörű s világhírű Es dur szimfóniája nyitja meg a hangversenyt. Beethoven C dur zongoraversenyét a zenekarra Müller Erzsébet zongoraművész fogja játszani, aki nemrég a budapesti hangversenyzenekarral játszott rádióban osztatlan kritikai elismerés mellett. — Mendelssohn e moll hegedűversenyét (soha nem fakuló örökéletű remekmű) Buza Gábor zeneiskolai tanár, hegedűművész játssza a zenekarral. Büszkék vagyunk rá, hogy a miénk s örülünk, ahányszor hallhatjuk a rendkívüli tudását, s művészetét, hiszen nemcsak itthon, hanem a külföld nagy koncertterméiben is nagy sikert aratott. — A Bartók-Várhalmy: Este a székelyeknél opusznak az ismert tartalmi és művészi értékén kívül az az érdekessége, hogy Várhalmy Oszkár honvédkar-mester, aki az egész hangversenynek spirituus rectora, dirigense, s akinek ez a hangverseny lesz az első debreceni bemutatkozása, ezt a Bartók számot előbb hangszerelte meg, mint a szerző. Amikor — mint a pécsi — Filharmónikus zenekar zseniális dirigense 1926-ban az egyik hangversenyen bemutat-

ta, egy írlye feljelentette Bartóknál s mikor a szerző a kitűnően hangszerelt művet s partitúrát átnézte, nemcsak, hogy nem tiltakozott a hangszerelésért, hanem melegen gratulált Várhalmy-nak a kitűnő, művészi munkáért s további előadásához örömmel járult hozzá. Így kerül most előadásra. A nagyszerű műsört Kodály: Hány Jánosának közismert, lüktető intermezzója fejezi be.

Várhalmy Oszkár a rendkívül szimpatikus, magas intelligenciájú művész dirigens te felelesleges újra bemutatni. — Legfeljebb annyit, hogy a komoly zenei előkészületek minden tekintetben igazolni fogják a klasszikus zene iránt érdeklődő közönség igényeit, hiszen a jegyek egy része már elővételben elfogyott.

Elfogtak egy ékszerlopással gyanúsított fiatalembert

A rendőrség tegnap délelőtt őrizetbevette Fehér Gyula 19 éves debreceni vendég ucca 20. szám alatti lakost, akít különböző lopások elkövetésével gyanúsítanak.

Az a gyanu merült fel Fehér Gyula ellen, hogy ő követte el Nagy Endre asztalosnál, Bethlen ucca 27. szám alatt karácsony első napján a 400 pengős ékszerlopást. Ugyanekak gyanúsítják még az őrizetbe vett fiatalembert a Kápolnási útcán elkövetett betöréssel, ahonnan a tettes nagymennyiségű ruhaneműt és élelmiszert vitt el.

Fehér Gyulát a detektívek Vendég uccai lakásán találták meg s a rendőrségre vitték. Nyomban megkezdtek kihallgatását. Fehér Gyula tagadja, hogy a nála talált ékszerkek lovásból származának s további kihallgatások folyamán nyer tisztázást, hogy valóban a Bethlen uccai ékszerlopás tettese-e az őrizetbevett.

B. u. é. k.

kedves vendégeimnek és barátainak

Varga Gábor

vendéglős Nyugati ucca 10.

Cipőt, hócipőt

olcsón vásárolhat

BELLA cipőüzletuj helyiségében a püspöki palotában,
Hatvan-utca 1.

Nagy választék!

Olcsó árak!



Heti műsor:

Január 1-én, mérsékelt helyárral,
délután: Éva a paradicsomban. —
Este mérsékelt helyárral: Leány-
vásár.Január 2-án mérsékelt helyárral,
délután: Egy vidám éjszaka. — Este:
Éva a paradicsomban.Január 3-án B) bérlet 15. számban:
Dr. Kerekes Mária és a vonósnegyes.Január 4-én C) bérlet 14. számban:
Dr. Kerekes Mária és a vonósnegyes.

Január 5-én bérletszünet: Tosca.

Január 6-án, mérsékelt helyárral
délután: Ujévi kacagó-est. — Este
mérsékelt helyárral: Leányvásár.

A színház iroda jelentése:

BOLDOG UJÉVET KIVANUNK
kedves Bérlióinknek, az egész Szin-
házi Közönségnek és minden deb-
receninek! A színház összes Bará-
tainak és ellenségeinek, még azok-
nak is, akik nem járnak színházba.**B. u. é. k.**

Ujév napján délután

ÉVA A PARADICSOMBANeste a „Sybill” szerzőjének, Ja-
kobi Viktornek örökbecsű nagy
operettje, a békeidő felejthetetlen
emléke:**Leányvásár**Rendező: Sugár Misi. Fősz.: Po-
gány Margit, Jurik Julesi, Tanay,
Sugár Misi, Herczegh, Alszegehy,
Sárkány, Lányi. Vezényel: Virágh

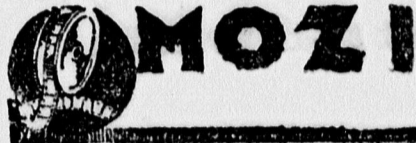
Vasárnap, január 2-án délután

Egy vidám éjszaka

este

ÉVA A PARADICSOMBANMind a négy előadás a SZIN-
HÁZ UJÉVI AJANDEKA képen:**Mérsékelt helyáru**Hétfőn, 3-án B. bérlet 15. szám-
ban,
kedden, 4-én C. bérlet 15. szám-
bana budapesti Terézkerúti Szinpad
200-as sikerszeriája:**Dr. Kerekes Mária**utána a világ legkacagatóbb
bohózata, Szőke Szakál komédiája:**Vonósnegyes**Szerdán, 5-én olcsó operai hely-
árral, budapesti vendégművé-
szekkel

OPERAEST:

TOSCA

TOKAJI RAPSZÓDIA.

A Hungária mozgó bemutatója.

A Tokaji rapszódában van egy pom-
pás szüreti jelenet, amelyiknél kedve-
sebb, hangulatosabb s jobban megési-
nált magyaros képet keveset láttunk.
Nagyon szépek ezenkívül a balatoni és
tokaji tájfelvételek s ügyes énekszám
alatt megvillantott pesti éjszaka szí-
lőttje. A darab papírmassé figuráinak
sorából kiragogy pompás, ízes humo-
rával Rózsahegy! Kálmán s remek Va-
szary Piroška venleány alakítása. —
Ezzel aztán körülbelül el is mondottuk
mindazt, ami jót az új magyar filmről
el lehet mondani. Meséje gicces, el-
csépett, csak helyenként csillan meg
egy kis őszinte humor, vagy élettíz
jelenet. A gvenge rendezésben nem le-
het felismerni Vaszary János kezét,
aki a „Rád bízom a feleségem”-ben
olyan pompás, pergő felépítést produ-
kált. A szereplők vergődnek papír-
szerepekben. Donáth Agnes tehetséges
de még kissé darabos. A kísérő műsor
annál jobb volt, különösen a tenger-
alatti állatvilágot bemutató pompás
kulturfilm.

BOTRÁNY A TURFON.

Az Apolló mozgó bemutatója.

Gaucho, Chikó és Harpo, a három
híres komikus új filmjében is brillíroz
A közönség végig kacagja az előadást,
melyben a komikum valamennyi vál-
tozatával szolgálnak a világhírű Marx-
testvérek. A „Botrány a turfou” igény-
telen meséje dacára a kitűnő komi-
kusok mulatságos alakításával ideális
szilveszteri műsornak bizonyult. A kí-
sérő műsor érdekes.**METEOR MOZI MŰSORA**Szombaton, újév napján! 3-5-
7-9 órákor! „BALAKLAVA”
(A krimi gárda).Vasárnap: Gary Cooper grandió-
zus filmje! „KINAI ARANY”.
Megelőzi: HIRADÓ. — Előadások:
3, 5, 7, 9 órákor!**Az idén is megnyitják
a Színházi Szabadegyetemet**Országosan nagy feltűnést kel-
tett tavaly az az úttörő vállalko-
zás, hogy az Ady Társaság a
Csokonai-színházzal karöltve meg-
rendezte az ország első színházi
szabadegyetemét, amelyen kiváló
előadók összefüggő előadássoro-
zatban ismertették a színházzal
kapcsolatos kérdéseket.A tavalyi sikertől indítva az
idén még szélesebb körben rendo-
zik meg a Színházi Egyletet,
mert az Ady Társaság és a Cso-
konai-színház mellé odaállott a
Csokonai Kör is és így Debrecen
két legelőkelőbb irodalmi egyesü-
lete adja az országos nevű előadó-
kat a Csokonai-színházon kívül.Az előadások kétfélek: több elő-
adásból álló kollégiumok és egyes
előadások. Négy előadás vasárna-
ponként a Déri-múzeumban lesz,**Bekécs szőrme beléssel****Bőrkabát egész szőrmebeléssel****Meleg aublé kabát**

az ujjonnan átalakított

Budapesti Ruhaházban

Csapo-utca 6.

P 28.—

P 48.—

P 18.—

ezeket **Hevesi Sándor**, a világhírű
rendező és színházelméleti tudós,
Soós Béla egyetemi magántanár,
Nagy Lajos, a kitűnő író és **Hor-
váth Arpád**, a Csokonai-színház
igazgatója tartják. Hétköznapo-
kon az Ujságíró Klubban, a
Gambrius-passzázsban lesznek az
előadások január 10-től március
7-ig hétfőn, szerdán és esütörtö-
kőn délután 6 órákor. Az előadók
előkelő névsora a következő: Mit-
rovics Gynla, Gulyás Pál, Oláh
Gábor, Juhász Géza, Béber László,Csobán Endre, Horváth Arpád,
Pap Károly, Kardos László, Kar-
dos Pál és Péterffy László.Az előadások végén, szokás szo-
rint, vita lesz, sőt az idén azt az
újítást is bevezetik, hogy a tanfo-
lyam végén az önként jelentkező
hallgatóság számára kollokviu-
mot tartanak.Jelentkezni lehet a Méliusz,
Csillag és Csáthy-féle könyvkeres-
kedésekben és a Csokonai-színház
igazgatóságánál.**A világ minden részéből érke-
zett fényképekből óriási arányu
kiállítást rendeznek
Debrecenben**Januárban az egész művelt vi-
lág figyelmé Debrecen felé irá-
nyul. A Debreceni Fotoklub a Déri
muzeum öt termében rendezi meg
a világ eddigi egyik legnagyobb
művészi fényképkiallítását, amely-
re az egész földkerekségből küld-
tek szebbnél-szebb képeket.A zsűrinek hatalmas munkájá-
ba került, míg a gyönyörű anyag-
ból kiválogatta a legszebbeket. Kö-zel hetszáz kép kerül kiállításra.
Ehhez hasonló méretű kiállítást
még nem láttunk, színvonalban
pedig felülmúlja a világ bármely
hasonló művészi megmozdulását.A kiállítást ünnepélyes keretek
között január 9-én délelőtt nyitják
meg. A Debreceni Fotoklub min-
den előkészületet megtett, ugy-
hogya lehető legnagyobb sikerrel
kezesgetet a kiállítás. (c)**Vidám Szilveszter-éjszakán lépett át
Debrecen közönsége az új esztendőbe**Hangulatos, vidám Szilveszter-éjsza-
kán vett búcsút Debrecen közönsége
az ó-esztendőről. Régen nem volt ilyen
fényes Szilveszter-este. Az **Arany Blka**
termeit már este tíz órákor megtöltötte
a mulató közönség. Ugyancsak zsűfo-
lásig megtelt az **Angol Királynő** min-
den terme. De a Gambriusban s más
szórakozóhelyeken is telt ház volt. —
Pezsgős üvegek dúrrantak s a jókedv
színes hullámai ömlöttek el a városban.A színházban két szilveszteri-kabaré
előadásnak is szép háza volt. A műsor-
ból egyébként **Horváth Arpád** szín-
igazgató felkösztötte, Szabó Ernő
ötletes konferánszai, Takács Panni és
két áriája, a „Rádió” című darab és a
„Frakk” című bohózat érdemének
elismerést. Az est keretében egyébként
különböző ajándéktárgyakat és egy

kis malacot sorsoltak ki.

Az este 11 óras előadásokon minden
mozi nézőtere megtelt. Az uccákon
egész éjszaka hullámozott a mulatni
vágyó tömeg.Az összes társadalmi egyesületekben
mint a MÁV Egyetértés, a gépjavító-
műhelyben, a Horthy Dalegyelet a MÁV
pályaudvar éttermeiben, a Szárnyas-
kerék Egyesület, a Kereskedők és
Utazók Egyesülete, valamint a többi
klub és kör zárt helyiségben ren-
deztek hangulatos szilveszteri mulat-
ságokat.Általában meg lehet állapítani, hogy
az idei Szilveszter „kiadósabb” volt,
mint a tavalyi. Valamivel több pénzük
van az embereknek és jobban is költe-
keztek.**Kevés a pénz,
sok a szükséglet!****Azért csak hasznos, megbízható,
jó minőségű árukat vegyünk!**

Meleg ruhát, szövetet, flanelt előnyös áru

maradékokbanDivat- és tánc-selymet
Kötött bluzt, meleg kesztyűt, harisnyát
Mindig legolcsóbban**Kontsek Kornél**

divatruházában talál.

Kedves Vevőink

B. u. é. k.

Havas Harisnyabaz

Furcsa történet

Alék Nyíregyháza helyett tévedésből Debrecenbe érkeztek.

Az elmúlt napokban sokat nevettek Debrecenben az alábbi kedves történeten. Nevet nem írunk, habár nem hiszünk, hogy az illetők, akiről a bájos nem mindennapi történet szól, megharagudnának. Különben is a történet szereplői nem laknak Debrecenben, hanem Szabolcs megye egyik kis községében. Debrecennek a történelhez csak annyi köze van, hogy itt történt, egyik állami hivatalban.

Az elmúlt napokban egyik kis Szabolcsi községből vonatra ült két gazdaember és egy nadrágos úr. Hogy a vonatbasszállás előtt, vagy pedig a vonatban mi történt azt eddig nem sikerült megállapítani, ezt talán sohasem fogja senki megtudni, de annyi tény, hogy mindhármán megérkeztek szerencsésen Debrecenbe. Kiszállás után, minthogy még sohasem jártak Debrecenben, érdeklődtek az egyik állami hivatal után. Minthogy a kértet hivatalt nem messze volt az állomástól, nemsokára oda is találtak. — Bementek a hivatalvezetőhöz, udvariasan bemutatkoztak egymásnak és érdeklődni kezdtek afelől, ami miatt tulajdonképpen ide utaztak. A hivatalvezetőnek azonnal feltűnt, hogy itt valami tévedés történt, mert mint szabolcsi emberek nem ide, hanem Nyíregyházához tartoztak. És ami miatt tulajdonképpen jöttek, azt itt nem lehet elintézni — A három szabolcsi azonban nem tárgított, hanem tovább is érdeklődtek, ami miatt jöttek. Persze, mindhába, mert itt amit kerestek, annak nyoma nem volt.

— Lehetetlen, hogy potyára jöttünk volna, amit keresünk, annak itt nyomának kell lenni — és tovább is szorgalmasan keresték, ami miatt jöttek.

A hivatalvezetőnek közben dolga akadott, de amikor elvégezte azonnal hozzájuk ment és segítést keresni. — Persze, nem találták.

A három szabolcsi méltatlankodva jegyezte meg: mi tudjuk biztosan, miért jöttünk, amit keresünk, annak itt NYÍREGYHÁZÁN kell lenni.

A hivatalvezető megdöbbenve, majd humorosan fogta fel a dolgot és most remlett agyába, hogy a jó szabolcsiak nem jó helyen járnak. Azonnal tudta, hogy Nyíregyháza helyett Debrecenbe jöttek, eddig még kiderítetlen módon.

— Uraim, ne is keressék ami miatt jöttek, mert amit keresnek, annak Nyíregyházán van nyoma, Önök pedig jelenleg Debrecenben vannak.

A három szabolcsi majdnem hanyatt esett meglepetésében.

— Az nem lehet! — mondották.

— Kérem, ha nem hiszik, kérdezzék meg mástól.

A három szabolcsi pedig udvarias bocsánatkérés közepette elkészült a hivatalvezetőtől és nagy búsán mentek kifelé.

Hogy aztán otthon mit mondottak, arról nem beszél a fáma, de azt hiszük, a debreceni kalandjukkal sohasem fognak dicsekedni, miután abban része volt a közben elfogyasztott nagymennyiségű jófajta italoknak.

Száz bombavető repülőgép visszavonulásra kényszerítette a spanyol köztársaságiakat

A terneli frontról a következőket jelentik: A nemzeti bank palotája Ternelben légberepült. A felkelők hivatalos jelentése szerint a menekülő köztársaságiak mintegy hatezer embert vesztek. A hadműveletek csikorgó hidegben folynak, a hőmérő éjjelente —16 C fok alá süllyed.

Polgárháboru fenyeget Romániában

Kolozsvár, dec. 31. A romániai zavaros helyzet egyre aggasztóbb jelenségeket produkál. Gogának az a bejelentése, hogy rohamesapatokat szervez és pártmiliáciát állít fel, az amugy is végsőig elkeseredett pártokat arra kényszeríti, hogy az önvédelmi harc végső eszközeihez nyuljanak. Maniu szilveszteri nyilatkozata, amely a legnagyobb erdélyi román lapban jelent meg, bejelenti, hogy a parasztpárt minden eszközzel, utolsó lehelletéig küzdeni fog a „kalandorkormány” ellen.

Az ellenzéki pártok az önvédelmi harc végső eszközeként „gárdákat” állítanak fel s ezt az elhatározásukat a királynak is bejelentik.

A polgárháboru vesztes felhői tornyosulnak tehát Románia felett, miközben Goga tovább halad a diktatúra útján. A „fajromán” újságírásról szóló rendelete,

amely hír szerint újévkor lép életbe, a kisebbségi magyar sajtó elnémitását jelenti s alkalmas arra, hogy az 1,800.000 főnyi magyar kisebbség minden életmegtérítésvágyát elnyomja.

Erdély 1,800.000 magyarja aggodva várja az új esztendőt.

MOSZKVA ROKONSZENVE

Moszkva, dec. 31. A lapok beszámolnak egy táviratváltásról, mely Istrate Micescu, az új román külügyminiszter és Litvinov külügyi népbiztos között folyt le és amelyben a két miniszter országaik jövőbeni együttműködése tekintetében kölcsönösen bizalmát fejezi ki. Litvinov válaszában többek között a következőket sürgönyözte.

— Kérem, ne kételkedjék sohasem kormányom rokonszenvében és támogatásában a világbéke védelmére irányuló politikája terén.

A nyírbalkányi kéjgyilkosság áldozata Szilveszter éjszakáján meghalt

A pénteki napon Nyírbalkányból eszméletlenül, életveszélyes állapotban Debrecenbe szállították a sebészeti klinikára Pószny Juliánna 15 éves fiatal leányt, aki kéjgyilkosság áldozata lett.

A fiatal leánynak szenvedélyesen udvarolt egy idősebb gazdaember. A fiatal leány nem fogadta el a férfi ajánlatait, de az állandóan kereste az alkalmat a leánnyal való találkozásra.

Pénteken reggel magához hívatta a leányt, kisebb munkát elvégezní s érszakoskodni kezdett vele. A fiatal lány

nem hagyta magát s dulakodás közben sikoltozni kezdett. Ekkor a férfi felkapta a szobában levő leventefegyvert s rálőtt a fiatal leányra, aki vérző fejjel, eszméletlenül rogyott össze.

Pószny Juliánát még a délutáni órákban beszállították a debreceni sebészeti klinikára, ahol műtételhajtottak végre rajta. Azonban már nem lehetett rajta segíteni s a 15 éves szép fiatal leány anélkül, hogy pillanatra is magához tért volna, az ószendő utolsó óráiban meghalt.

400.000 pengő kölcsönt osztott szét eddig az Önállósítási Alap

Budapest, december 31. Az idei állami költségvetésben a kormány kétmillió pengőt irányzott elő az Önállósítási Alap céljaira, hogy így is elősegítse a fiatalságnak a mai nehéz viszonyok között való elhelyezkedését és önálló egzisztencia teremtését.

Az Önállósítási Tanács körülbelül három hónapja foglalkozik a kölcsönök szétosztásával s a legnagyobb eszben dolgozva, már eddig is igen komoly, számottevő eredményeket ért el.

Az Önállósítási Tanács háromhónapos munkája alatt érdemben elbírált 348 kérvényt, ebből elutasított 210 kérvényezőt és engedélyezett 138 kölcsönt, mintegy négyszázezer pengő összegben.

A kölcsönök általában ezer és tízezer pengő között mozognak.

A 138 engedélyezett kölcsön foglalkozási ágak szerint a következőképpen oszlik meg: budapesti, főiskolát végzett 18 pályázó van, akik közül 7 ügyvéd, 1 mérnök, 4 kereskedő és 6 iparos. Vidéki főiskolás 61, ezek közül ügyvéd 18, orvos 20, gyógyszerész 1, mérnök 3, gazdálkodó 9, kereskedő 3, iparos 6, egyéb 1.

A 15 középiskolát végzett buda-

pesti pályázó közül 8 kereskedő és 7 iparos. A 44 vidéki pályázó közül gazdálkodó 15, kereskedő 15, iparos 13, egyéb 1.

Kartelen kívül

femelés, exhumálás új intézetnél

Pusztai József
Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

— Bélyegek a kormányzó arcképével. A posta vezérigazgatósága közli, hogy január hó elsején a kormányzó úr öfömméltósága mellképét ábrázoló 1 2 5 pengős értékjelzésű levélbélyegeket bocsát forgalomba. E bélyegek január hó elsejétől bárhova szóló postai küldemények bérmentésére érvényesek.

Mi jut eszembe

Irja: Simon István.

Mostanában, az életem végéhez közel, olyan sok érdekes dolog tolu emlékezetembe, hogy érdemesnek tartom azokat ide jegyezni, amint következnek.

1. Régen, 30—40 évvel ezelőtt arról adott hírt a Természettudományi Közöny, ez a nagyon komoly folyóirat, hogy egyik szentpétervári tudósnak Nápolyba kellett utaznia. El is ment oda, de előzőleg meghagyta a környezetének, hogy a kedvenc kutyáját legalább is három hétig ki ne eresszék az udvarról, mert az őt eddig, akárhova utazott is el, mindig felkereste.

A kutyát sokáig nem is bocsátották ki az utcára, mégis az történt, hogy az orosz tudós nápolyi szállóbeli lakásának ajtaját hat héttel azután, hogy ő Nápolyba érkezett, a Szentpéterváron hagyott kutyája kaparta hízegő, de ideges szűköléssel.

Hogy a tudós bebocsátotta, az magától értetődő dolog, de azt nem értette meg sem a tudós, sem azóta senki más, hogyan tudott ez a kutya eljutni Oroszországból Olaszországba. Pedig, hogy megtörtént, azt a Természettudományi Közöny komolysága garantálja.

2. Uszó iránytű. Egyszer úgy csináltam hírtelen iránytűt, hogy egy kis papírszónakon megmágneseztet acél varrótüst szúrta át és azt vízre tettem. Természetesen a kis csónak rögtön úgy fordult, hogy a rajta átszúrt tű egyik vége az északi, másik vége a déli mágnesi sark felé mutatott.

Ezen nem volt semmi csodálkozni való, mert ennek így is kellett történnie. De néhány másodperccel később azon már mégis csodálkoztam, hogy a papírhajó lassan úgyan, de határozott bizonyossággal elindult észak felé. Tehát nemcsak elfordító, hanem útnak indító ereje is volt az északi, mágnesi pólus vonzásának. Megtörtént ez a kis hajóval akkor is, ha nem bádognál készült mosdótálban, hanem deszkateknőben volt az a víz, amelynek felszínére a kis hajót elhelyeztem.

Szeretném ezt valamelyik finn tudósunk megírni. Mert valószínűnek tartom, hogy Finnországban gyorsabban haladna észak felé a kis papírhajó, mert oda közelebb esik az északi mágnesi pólus.

3. Rájöttem arra, hogy valamely szám négyzetét úgy is megkapjuk, ha a természetes számsorban előtte és utána álló számokat szorozzuk egymással és a szorzathoz hozzáadunk 1-et. Például: 5² = 25. A számsorban 5 előtt találjuk a 4-et, utána a 6-ot. A 4 és 6 szorzata ad 24-et. Ehhez hozzáadva 1-et, kijön a 25.

HERMANN fodrászata 4 pengőért garanciával villanyondulál. Ondulálás 50 fillér hajmosás + ondulálás 80 fillér. női hajvágás 40 fillér. Piac-uca 69. sz. Vármegyeházzal szemben.

Kedves vevőinknek,

jó barátainknak

Boldog Újévet

kívánunk

Frick Testvérek

Piac u. 27.

HIREK

Mindenben első
a „Debreczen”

Ujévi gondolatok

Az idő kereke folyton pereg,
Egyre viszi, hozza az éveket
Az elmúlás, az engészet felé.
En bátran nézek a jövő elé...

Hitemet az Ur próbára tette
Mikor életpáromat elvette...
De Jézus megtanított hinnit:
Isten akaratán megnyugodni...

Ó velem van most éjjel és nappal,
Télen, nyáron, ősszel vagy tavasszal,
Bár ha egyedül járom a várost,
Taposom az utat, a sárast:

Nem fáj az írógépek közönye,
A köztív városnak hidege...
Tövises beszédekre nem adok
Lelki szegényeknek sajnálkozok...

Az újesztendő hozhat örömet
Kinek fájdalom néma könnyeket,
Ki tudja sorskönyvünk mit rejthet?
En tudom: Ma nekem, holnap neked!

VERESSNÉ FŐZŐ ERZSÉBET.

— Ujévi istentiszteleti rend a ref. templomokban. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Csutoros Sándor. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor dr. Lencz G. S. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Kulesár Dezső. Homokkertben délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József. Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály. Wollafkatelepen délután 3 órakor Kovács József. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Mezey Béla. Csapókerthben délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 3 órakor Vándor Ernő th. Nyulason délelőtt 10 órakor dr. Lencz G. Sándor. Téglavetőben délután 3 órakor Kovács Árpád. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. Dombostanyán délután 2 órakor Halász András. Pallagon délelőtt 9 órakor vit. Szabó Endre.

— Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Sipos Imre, délután 5 órakor Csutoros Sándor. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Márki Kálmán, 11 órakor Szenes László, délután 5 órakor Nagy Dezső. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor Nagy Dezső, délután 3 órakor Nagy Sándor.

Jóakaróinak, vevőinek

Boldog Ujévet
kíván

Pikó József

kézimunkakereskedő, Kossuth u. 4.

dor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor Kulesár Dezső. Homokkertben délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József. Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály. Wollafkatelepen délután 3 órakor Kovács József. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Nagy István, délután 3 órakor Négyessy B. Csapókerthben délelőtt 10 órakor Farkas Dezső, délután 3 órakor Losonczy Géza. Nyulason délelőtt 10 órakor dr. Lencz G. Sándor. Téglavetőben délután 3 órakor Kovács Árpád. Horthy közpórházban délelőtt 9 órakor dr. Lencz G. Sándor. Téglás kertben délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc. Pallagon délelőtt 9 órakor Uray Sándor. Szatán délelőtt 9 órakor Biró Béla. Lukaházán délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. Hármashelyen délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. Nagycseri iskolában délelőtt 11 órakor Biró Béla. Ondód, Kádárdülön délelőtt 10 órakor Rápolty Árpád.

— A római katolikus templomban Ujévkor rendes vasárnapi misérend: reggel 6 7 8 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10 órakor nagymise, melyet pontifikál dr. Lindenberger János apóstoli kormányzó, szentbeszédet ugyan ő mond. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. Kertségeken: Homokkertben: Taroczk Antal piarista tanár. — Csapókerthben: Kummergruber Emil piarista tanár. — Nyilastelepen Kiss László s. lelkész. — Augustza szanatóriumban: Lengyel László segédlelkész. — Hajdúsámszonban: Novák Gyula. — Zita árvaházban: dr. Hanzély Lajos. — Józsaán: dr. Szabó János. — Fogházban: Faragó László segédlelkész. — Vasárnap, január hó másodikán rendes misérend, a fél 10 órai nagymisét pontifikálja dr. Lindenberger János apóstoli kormányzó, szentbeszédet mond Kiss László segédlelkész. — A kertségi kápolnáknak rendes misérend.

A gör. kat. templomban:

Január 1-én, szombaton újév ünnepe reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diákmissze, 9 órakor katonamisse, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérjátosság, 4 órakor nagy vécsernye.

Január 2-án, vasárnap ugyanaz az istentisztelet sorrendje, a szentbeszédet Fekete Lajos segédlelkész mondja.

— Az evangélikus templomban óév Sándor. — Ujév első napján délelőtt 10 órakor istentisztelet és úrvacsoraosztás. Prédikál és úrvacsorát oszt Pass László. — Este öt órakor istentisztelet, prédikál: Bójtós Sándor. — Vasárnap január hó 2-án, délelőtt 10 órakor istentisztelet, prédikál: Bójtós Sándor. Este 5 órakor prédikál Pass László.

— Istentiszteletek az unitárius templomban. Debrecen, Hatvan uca 24. sz. alatt levő unitárius templomban 1938 évi január hó másodikán, vasárnap vasárnap délelőtt 10 órai kezdetű rendes vasárnapi istentisztelet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál dr. Csiky Gábor, budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos. A templom fűtve van. Istentisztelet után rendes havi keblitanácsi ülés lesz.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos uccai imaházban estély. — Vasárnap délelőtt fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — Délután 6—8 óráig vallásos estély. — Hétfőn estély szombaton estig minden este imáóra, allians programmal. — Szerdán este a baptista imaházban. — Csütörtökön este az Údvadsereg imatermében lesz a felekezeti közti imáóra.

x Ifjúsági iratok, képes- és mesékönyvek legolcsóbban Kultúra szobájában, Szent Anna uca 3.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata január 2-től január 9-ig:

»Aranygyalok: Bánó Andor, Piac u. 50. (Piac és Szt. Anna u. sarok.) Telefon 24-53.

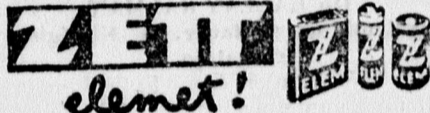
»Reménység: Dr. Gödény Sándor Csapó u. 22. (»Zenede« mellett.) Telefon 34-21.

»Boeskey: Lassányi József, Cegléd utca 22. (a Demkével szemben.) Telefon 29-14.

»Hungária: Sz. Szabó Jenő, Vargakert. Szoboszlai u. 4 f. Telefon: 28-25.

— A Déri muzeum Ujév napján zárva. 2-án, azaz vasárnap délelőtt 10—11-ig nyitva. Belépődíj nincs. A Fűvészkert u. 2. sz. iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba kivételével az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. A Közművelődési Könyvtár szombaton, január 1-én egész nap zárva. Vasárnap, január 2-án 10—12-ig nyitva.

Minden szellőpórába



elemet!

x Dr. Vajda István orvosi rendelőjét Domb u. 22/a sz. alatt megnyitotta. Rendel délelőtt 9—11-ig, délután 3—5-ig.

— Kanonoki kinevezések a megszállott területen levő temesvári és erdélyi róm. kat. egyházmegyékben: XI. Pius pápa Pacha Ágoston dr. temesvári r. k. püspök előterjesztésére az üresedésben levő nagypréposti javadalmat Kayser Lajos prelátus-kanonokkal töltötte be, székesegyházi főesperes és idősb. mesterkanonokká Unterweger Lothár dr. espereslebánost, ifj. mesterkanonokká Korner József teológiai tanár-lelkigazgatót és alapítványi kanonokká Waltner József dr. pápai kamarás püspöki irodaigazgatót nevezte ki. Ezen kinevezésekkel egyidejűleg az erdélyi róm. kat. egyházmegyében Adorján Károly egyházmegyei főtanfelügyelő székesegyházi címzetes kanonok lett.

AZ ŪLŐ



életmód zavarja az emésztést. Székrekedés a vért beszenyenezi. Következésképpen fej-és derékfájás, aranyér. Ūnnek is mindig használja a DARMOL

— A debreceni gör. kat. legényegylet január 9-én, délután 6 órakor tartja a Vigkedvű Mihály u. 4. sz. alatti helyiségében tisztújító közgyűlést, melyre a legényegylet iránt érdeklődőket szeretettel meghívja a vezetőség. (o)

x Szepessy tánciskolájában vasárnap délután és este ösztán. Hétfőn, 3-án iparosok és kereskedőknek új tanfolyam kezdődik. Diákoknak 6-tól 8-ig.

B. U. É. K.

mélyen tisztelt vevőinek és k. ismerőseinek

Gulyás Ferenc

Csillár rádió szaküzlet tulajdonosa
Piac uca 59.

Családi értesítések:

Szele Lajos ny. m. kir. bányatisztviselő és neje Könyves Tóth Noémi

Judit

leányát eljegyezte

Oiva Valtonen

philosophia tanár

Helsinki

Finnország.

Peterle Ilona

Püspökladány

és

Kozma Mihály

Debrecen

egyetemi tisztviselő

jegyesek.

Váradí Irmuskát

eljegyezte

Hajdúhadháztól

ifj. Kovács József

x Schaff tánciskolájában a Koronában harmadikán új tanfolyam kezdődik. Ujév első- és másodnapján ösztán.

x Vágó József tűzifa- és szénkereskedése a „Margitfürdőnél”. Katonatisztek, altisztek, „Unió” tagok legolcsóbb beszerző helye. Telefon: 10—24. sz.

— A Reform Társaság tagjai január 2-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor klubhelyiségükben összejönnek. Ugyanitt megjelennek a debreceni Kisgazda Polgári Párt, valamint a hajdumegyei Független Kisgazdapárt vezetőségi tagjai is. Ujévi üdvözlés kapcsán Juhász Nagy Sándor fog beszédet tartani. (+)

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legnépszerűbb szaküzletét. KOMAROMINE, Bika-bérláz, — telefon: 19-56.

— Nyugalmazott MAV. főtisztviselőket január havi összejövetelüket hétfőn tartják az Angol Királynőben. (o)

x Ne vegyen cserépkályhát addig, míg meg nem tekintette Krisch kályhás mester cserépkályha rakatárát, ahol kitűnő tűzálló, szép és olcsó, cserépkályhák kandallók vannak nagy választékban. Vállal minden-e szakmába vágó munkát. Ispotály tér 1. sz. (Nagy állomásnál, telefon: 12—13. sz.)

— Felhívás az összes debreceni fodrászipari munkavállalókhöz, hogy 1938 január 3-án, hétfőn este félnyolc órakor a mestrevizsgára előkészítő tanfolyam ismertetésén saját érdekükben okvetlenül jelenjenek meg. Előadó: Polgár Lajos sz. o. elnök. Vezetőség.

— A zsidó kultúrestre, amely vasárnap este 8 órakor lesz a hitközség tanácstermében, az összes ülőhelyek le vannak foglalva. Allohelyet, esetleg pótlást előadás előtt egy órával lehet kérni a helyszínen. (o)

KÉPKERET
SZENTKÉP
KERETEZŐBOLTBAN



Uj temetkezési intézet kártelen kívül: Kálvin tér 5. Cégtulajdonos Pusztai József. Telefon: 33-90. Halál esetén forduljon ide bizalommal.

Szilveszteri csendéle

Szilveszterkor este 9 órakor nagy riadalmat okozott a Rákóczi utcán egy földön heverő nő. A járókelők azt hitték a mozdulatlanul fekvő nőről, hogy megmérgezte magát s értesítették a mentőket. A mentőorvos aztán megállapította, hogy szó sincsen mérgezésről, csak az illető kissé korán kezdte a szilveszterezést s már kilenc óra meg lehetesen illuminált állapotban került az uccára.

Dell István napszámot, Lehel ucca 31. szám alatti lakost egy részeg társaság Szilveszter éjszakáján megtámadta és véresre verte. A több fejsébtől vérző Deli Istvánt a mentők részésették első segélyben.

UJDONSÁG!

HOLGYEK FIGYELMEBE!

Amazon, Princesse GUMI-ÚZOK retikúlok, erők és harisnyák nagy választékban

Vitácius és Szénássy
KOSSUTH-UTCA 2. SZ.

— Rejtvényfejtők figyelmébe! Lapunk karácsonyi számában megjelent rejtvények helyes megfejtői közül a következők kaptak jutalmat: **1-1 színházjegyet nyert:** Gyarmaty Sándor, Széchenyi ucca 31. Szöllőssy Elly, Veres ucca 22. Kunsztmann Ibolya, Gólya ucca 3. — **1 mozijegyet nyert:** Kiss Sándor, Gyöngyvirág ucca 3. sz. **1-1 kötet könyvet nyert:** Kovács Mária, Árpád tér 10. szám. Novák Gyula, Kandia ucca 19. Papp Margó, Lak-tanya ucca 11. B.) Matolcsy Éva, Kas-sa út 19. Kávándi Mihály, Bajnok u. 15. A) Szatmári Erzsébet, Homok u. 103. szám. Varga Zoltán, Csapó ucca 44. sz. Simon Erzsébet, Honvéd ucca 50. sz. Tóth Böske, Veres ucca 28. sz. Kiss Klára, Nyíl ucca 120. — **A színház-, illetve mozijegyeket kérjük január harmadikán, hétfőn délután 3-6 óra között átvenni a kiadóhivatalban, mivel azok kizárólag csak a hétfői előadásokra érvényesek.** — A könyvjutalmakat hétfőn délután 3 óráig esztendő-től este 6 óráig bármikor át lehet venni a kiadóhivatal pénztárában.

x **Express nyelvtanfolyam újra megnyílik január elsején.** Aki gyorsan akar eredményt elérni, aki gyorsan akarja megtanulni a német, francia, vagy angol nyelvet, iratkozzon be haladéknál az „Express” nyelvtanfolyamban, Péterfia ucca 42 földszint. Ugyanott műfordítás, levelezés, gépirás, gyorsírás.

— **A debreceni izraelita polgári leányiskola volt növendékeinek szövetsége alakuloban van.** Felkérjük volt növendékeinket, akik még a belépésre szóló felhívást nem kapták meg, hogy pontos címüket Friedmann Berta tanárnő úrnőnél (az iskola címén) közölni szíveskedjenek. Az igazgatóság. (+)

— **Hirtelen halálról jött jelentés** Mikepéres községből, ahol meghalt Csengeri Sándor egy hónapos gyermek. Nem volt beteg, egészségesen aludt el és reggelre halva találták. A gyermek holttestét felboncolják, hogy megállapítsák a halál okát.

— **Betegsége miatti elkeseredésében felakasztotta magát** Hajduböszörményben az istálló gerendájára Varga Imréné 56 éves aszszony. Hozzáátartozói már halvatalálták. Büncselekmény nincs, temetésére megadták az engedélyt.

Ki mit vár az újévtől

MAKLÁRY KÁROLY PÜSPÖK:

— Az újév nagy várakozásban fog eltelni reánk nézve a Kollégium jubileumának előkészületeiben. Ez foglalja most el minden munkánkat a diakonissza székház építésével együtt.

— Egyébként nagy reménységgel nézek a viszonyok jobbra fordulása elé és meg van minden hitem abban, hogy a mostani kormányzat, amelyhez teljes bizalommal fűződik minden reménységem, boldogabb és jobb állapotot fog hozni és tud teremteni, mint a múlt esztendőben volt és az a megnyugvás, amely már a múlt esztendőben is többé-kevésbé dominált, nagyobb mértékben fog érvényesülni a magyarság életében.

LÁM DEZSÓ RENRŐRFŐKAPITÁNY-HELYETTES:

— Rendet... Nagyobb jólétet s kevesebb büncselekményt.

DR KÁLLAY KÁLMÁN

egyetemi ny. r. tanár, a Kollégium igazgatója.

— Erős munkát és a Kollégium jubileumi ünnepeihez méltó lelkes munkát annál is inkább, mert külföldről máris számos illusztris testület jelentette be érkezését és az ünnepeken való részvételét. Reméljük, hogy Isten segítségével sikerülni fog az ünnepeket nagyszabásúvá és örökre feledhetetlen élménnyé tenni.

DR JUHÁSZ-NAGY SÁNDOR:

Békét!

DR MEZŐ Sándor az ügyészség elnöke

En semmi jót nem várok az új esztendőből. Az ügyészségi iratok száma 300-zal több és folyton emelkedik.

ZSÖGÖD JENŐ vizsgálóbíró:

Jó erőt, egészséget.

ÓRY ISTVÁN

— Helyi vonatkozásban az 1938-as évtől joggal elvárhatom, hogy a debreceni gazdaközönség egymásra fog találni és a múlt csak mint rossz álmokra gondol vissza. Országos vonatkozásban is azt hiszem, hogy a gazdaközönségre jobb idők következnek. Hogy ez bekövetkezzék, ennek nagy része a gazdaközönségen fog múlni.

KARDOSS GYULA, A KERESKEDŐTÁRSULAT ELNÖKE:

— A most napirenden levő kereskedelem képzéshez-kötésének megoldását várom az új esztendőből olyan formában, hogy az az érdekelt megnyugvására s a kereskedelem színvonalának emelkedésére szolgáljon.

NÉMETH NÁNDOR:

Nagyobb idegenforgalmat várok és több megértést szeretnék a hortobágyi idegenforgalmi kérdésekkel kapcsolatban.

KESZTHELYI RICHÁRD

„Méliusz” üzletvezetője:

Jobb üzleti évet, mint az 1937-es volt bár a karácsony már javulást hozott.

BÓDE GYULA:

Minél több dísznót kívánok a hízlalókba, hogy vevőinket kielégíteni tudjuk. Nagy forgalmat, mert akkor van pénze a közönségnek.

VADÁSZI SÁNDOR

a fűszerkereskedők elnöke:

Mint vérbeli kereskedő azt várom az új évtől, hogy a kereskedelem képesséhez kötését rendeljék el és ennek következtében javuljanak meg a mai állapotok.

STERBINSZKY KÁROLY

a törvényszéki fogház igazgatója:

Legyen kevesebb rab az új esztendőben.

KOVÁCS BÉLA asztalosmester:

Az iparosság égető problémáinak megoldását várom az új esztendőből. A munkaidőmegállapítás és minimális bérrendezés után, — mely a munkásság érdekében volt elsőrendűen fontos — most soron következő lépésnek tartom a kalkuláció-szabályozást, hogy véget vessenek az egészségtelen s existencia-romboló versenynek. Végül de nem utolsó sorban az építkezések megindulását.

PAPP ISTVÁN egyetemi hallgató:

Az egyetemi díjak olcsóbbá tételét s az elhelyezkedésre több kilátást várok az új esztendőből. Valamit, amitől egy kicsit több hitet kapna az ember s egy kicsit jobban látná célját, értelmét az egész mindenségnek.

KÖRÖSI LÁSZLÓ DIVATÁRU-KERESKEDŐ:

— Az új esztendőben szeretném látni, hogy a fixfizetésekkel folytassák a fizetéscsökkenést rendelték hatályon kívül helyezését, tehát térjenek vissza a régi nem csökkentett fizetések. Az iparosok számára szeretnék egész éven át tartó több munkát. És végül mindenki számára várok nagyobb vásárlóképességet.

CSOMOR GYULA MOZITULAJDONOS, TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGI TAG:

— Több pénzt és kevesebb adót. A magyar filmgyártás színvonalának emelkedését s a társadalom helyzetének javulását, hogy a mindennapi élet gondjait mindenkinek módjában legyen pár órára levetkőzni mozikban, színházakban.

GYÓRI JÓZSEF, A CSOKONAI SZÍNHÁZ TITKÁRA:

— Azt kívánom, hogy a közönség érdeklődése olyan mértékben fokozódjék a színház előadásai iránt, mint

december óta. A publikum ízlése változzon meg olyan irányban, hogy mentől több klasszikust játszhasson a színház.

NAGY GERGELY napszámos:

Az vón' a jó, ha az újévben nem keresné a szegény ember a munkát, hanem megtalálná, oszt meg is tartana míg arra szüksége volna. már háromszázal több és egyre emelkedik.

— **A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás** nagyon sok esetben megszűnik, ha naponként reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes **Ferenc József** keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

ARANY TÖLTŐTOLLAT

rend. ívű olcsón vásárolhat a

„MÉLIUSZ”

könyv- és papirkerekedésben

— **Boldog újévet kíván** kedves vevőinek és ismerőseinek Berzéki fényképész, fotocikk kereskedő.

— **Naményi Gyorsíróiskolában.** Gépiróiskolában január elején új kezdőtanfolyamok. Állásbábelvezés. (Batthyányi 11.)

Modern **ÉKSZERT, ÓRAT,** ezüst-áru **FRISCH JÓZSEF** aranyművesnél készíttessen és vásároljon. Szent Anna u. 5.

— **Dédnagyapja esküdtött örök hűséget Zalalövő községben** esztendő utolsó napján. Kovács Zsigmond 70 éves gazda, többszörös dédnagyapja oltárhoz vezető özevegy Lukács Horváth Ferencenél, második feleségének anyját, aki 65 éves és többszörös nagymama. A zalalövői szabómester, Pintér Lajos volt a násznagy, aki apósát és anyósát kísérte esküvőre.

írógép-**HURAY,** parkomara
kellékek T. 17-93

— **Feketehimlőt állapított meg a községi orvos** Abasár községben, amikor megnézte a meghalt Szász Istvánnét. Az orvos megállapítása alapján vesztégzár alá helyezték a községet és még a temetésen résztvevő lelkészt és kántort sem engedték, hogy templomba menjenek. A járási orvos később állapította meg, hogy téves volt az orvos megállapítása, nem feketehimlő okozta az asszony halálát.

— **Leütötte haragosa Grossmann Armin budapesti nagykereskedőt** Garai uccai üzletében. A haragos boxerrel kezében rontott be az üzletbe s rövid szóváltás után leütötte a kereskedőt, aki eszméletlenül, véresen bukkott a pult mögé. Később vevők mentek az üzletbe s azok találták meg.

Üzleti könyveit, levélpapírjait és mindenféle nyomtatványait

készíttesse a

Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó Rt.

nyomdájában, mert

ízlésesen, olcsón és pontosan szállítja azokat.

Munkafelvételi hely:

DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 3. SZÁM.

Az előjog

Irtunk egy miniszterelnökről, aki annakidején mint költő kezdte az életet. És mára már a költőből semmi se maradt, mert úgy, de úgy kimutatta a jogafehéret Goga Oktávián, ahogy csak ők tudják megmutatni. — Hogy milyen elvakulttá is teheti a hatalom az embert...

Az első miniszterelnöki megngilatozása azzal szövegezték, hogy Romániában a románoknak előjog van...

Előjogok. Vajjon mit jelent ez a sokat sejtető kijelentés köznapin nyelven?

Sajnos, erre a kérdésre igazán nem nehéz feleletet adni.

Előjog azt jelenti, hogy kizárólagos jog az élethez.

Aki román, az él, boldogul, de akit másnak teremtett a végsze és sorsa, az pusztuljon a földről.

Előjog azt jelenti, hogy sok, sok magyar testvérünk mártírja csak most kezdődik igazán. Mert eddig sem volt napos oldalon az életük, de most bőrtől lesz számukra a világ. Kenyeret, földet eddig is kéztől adtak nekik, most még így se kapnak. Emberi jogaik a tegnapi nappal megszűntek, mert a román előjog nem tűr el mást, csak románt...

Koldúshat lesz az egyetlen fogynor.

Goga Oktávián búsán akar fizetni azért, hogy magyar kenyéren nőhetett nágygá, hiszen csupán látszat volt műveltsége, tudása és híre, neve. Nem több és nem kevesebb, mint a többi elvakult román. Felcsperedett és most azt hiszi, hogy azért kél le a nap Románia felől, mert ő is megtanult kukorékolni a saját szemétdombján, mint türelmetlen kakas...

Előjogra tett esküt. Előjoggal akarja megszerezni a román nép maradék józan eszét és elfelejti, hogy Románián kívül országok vannak, jogállamok vannak, akik már is türelmük fogytán nézik néhány eszelősnek esztelen handabandázását Európában...

Goga miniszterelnök lett, de őnmaga lett bizonyoságot arról, hogy esze és képzettsége révén aligha lenne, vagy lehetne régi mestersége munkása, tanító pl. Angliában.

Miniszterelnök? ...
Alomnak is nehéz...

— Izületi csúznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz, reggelenként felkeléskor hevélve, igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést s fokozott anyagcserét és kielemes közérzetet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

4 Pengőért tartós ondulólást Batánál. Szolid ár. Csapó 4.

— Debreceni postafizetők a farsangi postásbált 1938 január hó 8-án, szombaton este rendezik meg a Korona szálló dísztermében, melyre a postásaladokat, jóbarátainkat és ismerőseinket szeretettel hívjuk meg. Belépőjegyek a kézbesítőknél kaphatók. Elnökség.

x Tükrök, előszoba, fürdőszoba, s varrószaalonokba, üvegiszolás, üvegezés, Sipkovi'snál. Nagyvárad ucca 15. (telefon: 22-98 szám).

— Műkedvelő előadást rendez a Csapó uccai egyházközség leányköre január 8, 9, 10-én. Előadásra kerül „Csipkerózsika” tegnap és ma című tündérvjáték. A tegnap örök-szép tündéralakjának meséjével párhuzamosan látjuk egy modern mai Csipkerózsika megható történetét dalokban, táncokban gazdag, látványos keretben lezajlani! Nem gyermekelőadás! Kimondottan felnőtteknek! Részletesebb ismertetés legközelebb.

A Szent Erzsébet Egyet karácsonyi munkája

Mint minden évben, most is munkában voltunk és elköveztünk minden lehetőt, hogy szegényeinket megsegítsük és a bethellemi csillag fényében meleg örömet szerezzünk a szegényes otthonokba.

November 27-én rendezett műsoros esténk jövedelme adta meg erre a lehetőséget, amihez Debrecen minden társadalma nyújtotta a segítő kezét. — Megjelenésükkel, a buffetthez való hozzájárulással tündér szerepet játszottak, hogy fillérekből meleg cipő, ruha, friss kalacs lehessen; volt aki szellemi kincset, könyvet váltotta át ezüstre és becsátotta rendelkezésünkre, a szereplők pedig tudásukkal, tehetségük legjavával emelték az erkölcsi és anyagi sikert. Áldja meg a jó Isten mindnyájukat! Jött a december, a szegény ügyeket intéző melegsívű tagjaink, kopogtattak az üzletek ajtaján és ahonnan nem jöttek ki üres kézzel, kaptunk sok meleg ruha anyagot, harisnyát, sapkát, kész ruhácskákat, cukrot, süteményt, fűgét, lisztet, szalonnát, szappant. Adtak jó szívet vallás különbség nélkül, adták, mert tudták, hogy jó helyre kerül, adták, mert van szívük, adták, mert tudják, hogy aki a szegényeknek ad, a jó Istennek ad! Nem tudjuk az adakozók nevelt felsorolási helyszíne miatt, a mi aranykönyvünkben fel vannak jegyezve és imáinkban be vannak foglalva.

Kiosztásra került a kath. elemi leányiskolában 54 pár új cipő, meleg harisnyával és edességet tartalmazó szeretetsomaggal, 12 leányka, 1 fiú ruha szintén szeretetsomaggal. 27 öreg és felnőtt kapott meleg ruhaneműt, élelmiszeresomago. 3—4 kg. súlyban; kalácsot. A báro Vay Lászlóné szeretetotthon lakóinak 25 szeretet csomag, ugyanannyi mosószappan. A szegényház lakóinak 12 szeretetsomago, hozzá cukor, tea, citrom, rum. Lelkes szívű tagjaink vitték ki ide is és énekeltek az élet elesettjeivel a kis karácsonyfa

mellett: »Mennyből az angyal... — A főispánné ömeltósága 10 drb. szén-utalványt becsátott rendelkezésünkre, mely 50 kg-os tételekben 10 szegény családnak tette meleggő lakását. Hálásan köszönjük nemesszívű adományát. Ezenkívül a bankok egyesületének karácsonyi akciójához ajánlottunk be 6 szegényünket, amiért ez úton ismételt hálás köszönetünket fejezzük ki.

Az egész évi fáradságos munkának ilyen eredménye adja meg tagjainknak az elismerést, a hálát, a köszönetet, adja meg az erőt, a tehetséget a munka folytatására, adja meg a jókedvet és a megelégedést az egymás munkájában való segítséghez!

Kedves tagjainknak még azt is szíves tudomásukra hozzuk, hogy a napokban történt az ügy és pénztárvizsgálat, ahol a felettes városi hatóság mindent rendbe talált. Az év befejezése örömteljes volt, legyen ez a jövő év kezdete is, tagjainknak, jötevőinknek, Debrecen nemesszívű társadalmának boldog újévet kívánunk! — Elnökség.

— Kar- és lábtörés a síkos járdákon. A síkos járda pénteken este több balesetet okozott Debrecenben. Bolha József 68 éves napszámos, Szent Anna u. 36. szám alatti lakos délután öt órakor a Déri téren elcsúszott s jobblábát törte. A mentők a sebészeti klinikára szállították. — Tóth Istvánné, Maróthy György ucca 13. szám alatti lakos a Kálvin téren elcsúszott a síkos járdán és olyan szerencsétlenül vágódott el, hogy balkarját törte. A sebészeti klinikán gipszbe helyezték törött karját.

— A Szociális Missziótársulat keretén belül működő kórház-misszió, ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik adományaikkal és munkájukkal lehetővé tették, hogy sok gyermek és szegény családnak tehették kellemessé a karácsony-ünnepet.

— A Debreceni Jótékony Nőegylet január 4-én, kedden délután öt órakor az Árvaház tanástermében ülést tart, melyre a tagokat meghívja az Elnökség. (.)

x Táncolni Bartalától tanuljon. Új táncanfolyam január 5-én kezdődik. Swing tanítás. Szórakoztató össztáncok.

— Mórlicz Virág esküvője. Tegnap délután egy órakor volt az esküvője dr. Mórlicz Virágnak, Mórlicz Zsigmond leányának, Koch Richárd gépészmérnökkel, a budapesti Deák téri református templomban. Raffay Sándor püspök eskette a fiatalokat. Mórlicz Zsigmond rövid időn belül immár a harmadik lányát adta ma férjhez.

Boldog új évet

„Boldog új évet!”
Roban az élet,
Gondolja futtába
Mindent elérhet.
Kár pedig így futni,
Menni, szaladni —
Jobb lenne egy éveznek
Kettőtől maradul.
Bár ő így sem lenne
Több a végletanbe
Múlt pillanatnál
Világegyetembe!

De az ember éltét
Azt se jó nyuítani,
Mlnek a kor terhet!
Még tovább hordani!
Maradjon hát minden
Ahogy eddig volt,
Rövid életünkben
Egy-egy év a zsold!
Fizetünk bánatpénzt,
Örömet, könnyeket,
Sok-sok szürke napért
Igy kapunk ünnepet.

Itt bagyott az ó év
Feledjük a múltat,
Bizakodva várjuk,
Hogy az új mit hozhat.
Várjuk mindannyian
Csalia szép reményvel
Majd talán ez végre
Jön a szerencsénkkel!
S ha eljött köszöntjük
Öt megkövetendőn:
Adjon a jó Isten
Boldog új esztendő!

BALOGH VILMOSNÉ.

Ó-esztendőre

Temetünk. Temetjük a letűnt esztendőt minden örömeivel, szépségével, de minden fájdalommal, keserűségével is. Lelki szemeink előtt megjelenik a kedves halott arculata, az idő távlatában megszépülve. Az öröm képei színesebbek, a boldogság istenibb, a fájdalom edesebb s a könnyek ragyogóbbak. Még minden, minden a múlté, az emlékezésé s nekünk nem marad belőle egyéb pár szál hervadt virágnál. Ezt elteszük szívünkhoz nőtt emlékek gyanánt s néha mintha féltünk a végenyészettől, — könnyeinkkel megöntözzük. Álljunk meg egy percre az óesztendő határkövével s gondoljunk arra, aki érne engedte a napot. Köszönjük meg az örömeiket, melyek betöltötték lelkünket színnel. A kedves, csendes perceket, melyek bearanyozták felettünk az eget. Az egészséget, amely munkakedvet, életcélit jelölt meg számunkra. Köszönjük meg a fájdalmakat, melyek terhe alatt földre süllyedtünk, a szomorúságot, mely által jobbá lesz a szív, a betegségeket, melyek tisztítóútként égetik lelkünket. Köszönünk mindent, mindent, ami szébbé, nemesebbé, tartalmasabbá van hivatva tenni életünket. Álljunk meg könnyes szemmel a kedves halott kónorsójánál, dobjuk rá lelkünk üde virágait s utána a sárna göröngyök dühöröve hulljanak alá. Lelkünk súlyos terheit is dobáljuk a nyitott sírba s mikor kész a szomorú sírhant, énekeljük el: nagy Isten, Hozz reánk vig esztendőt, hisz megbínhádté már a nép a múltat s jövendőt.

Vitéz Urné Baross Anna.

TÉLIKABÁTJAINK BUNDÁINK RUHÁINK



elsőrendű kiállítás és
tökéletes szabás folytán a
LEGKÉNYESEBB IZLÉST
IS KIELÉGITIK.

Rózsá

nődivatáruház kft.

DEBRECEN, BIKÁ SZÁLLÓVAL SZEMBEN

Szolid, szigoruan szabott árak. Alapítási év: 1893

Uj temetkezési intézet karten kívül: Kálvin tér 5. Cégtulajdonos Pusztai József. Telefon: 33-90. Halál esetén forduljon ide bizalommal.

Szilveszteri csendéle

Szilveszterkor este 9 órakor nagy riadalmat okozott a Rákóczi uccán egy földön heverő nő. A járőrök azt hitték a mozdulatlanul fekvő nőről, hogy megmérgezte magát s értesítették a mentőket. A mentőorvos azlán megállapította, hogy szó sincsen mérgezésről, csak az illető kissé korán kezdte a szilveszterezést s már kilenc órára meg lehetőszen illuminált állapotban került az uccára.

Dell István napszámot, Lehel ucca 31. szám alatti lakost egy részeg társaság Szilveszter éjszakáján megta-madta és véresre verte. A több fejszétől vérző Dell Istvánt a mentők részisítették első segélyben.

UJDONSÁG!

HOLGYEK FIGYELMEBE!

Amazon, trincess GUMI, UZOK, retlikók, ernyok es harisnyák nagy választékban

Vitácius és Szénássy
KOSSUTH-UTCA 2. SZ.

Rejtvényfejtők figyelmébe! Lapunk karácsonyi számában megjelent rejtvények helyes megfejtői közül a következők kaptak jutalmat: 1-1 színházjegyet nyert: Gyarmaty Sándor, Széchenyi ucca 31. Szöllőssy Elly, Veres ucca 22. Kunstmann Ibolya, Gólya ucca 3. — 1 mozijegyet nyert: Kiss Sándor, Gyöngyvirág ucca 3. sz. 1-1 kötet könyvet nyert: Kovács Mária, Árpád tér 10. szám. Novák Gyula, Kandia ucca 19. Papp Margó, Lak-tanya ucca 11. B.) Matolcsy Éva, Kas-sa út 19. Kávándi Mihály, Bajnok u. 15. A) Szatmári Erzsébet, Homok u. 103. szám. Varga Zoltán, Csapó ucca 44. sz. Simon Erzsébet, Honvéd ucca 50. sz. Tóth Böske, Veres ucca 28. sz. Kiss Klára, Nyíl ucca 120. — A színház-, illetve mozijegyeket kérjük jan. hó harmadikán, hétfőn délután 3-6 óra között átvenni a kiadóhivatalban, mivel azok kizárólag csak a hétfői előadásokra érvényesek. — A könyvjutalmakat hétfőn délután 3 óráig esztörtök este 6 óráig bármikor át lehet venni a kiadóhivatal pénztáránál.

x Express nyelvtanfolyam újra megnyílik január elsején. Aki gyorsan akar eredményt elérni, aki gyorsan akarja megtanulni a német, francia, vagy angol nyelvet, iratkozzon be haladéknélkül az „Express” nyelvtanfolyamban, Péterfia ucca 42 földszint. Ugyanott műfordítás, levelezés, gépirás, gyorsírás.

— A debreceni izraelita polgári leányiskola volt növendékeinek szövetsége alakulóban van. Felkérjük volt növendékeinket, akik még a belépésre szóló felhívást nem kapták meg, hogy pontos címüket Friedmann Berta tanárnő úrnőnél (az iskola címén) közölni szíveskedjenek. Az igazgatóság. (+)

— Hirtelen halálról jött jelentés Mikepéres községből, ahol meghalt Csengeri Sándor egy hónapos gyermek. Nem volt beteg, egészségesen aludt el és reggelre halva találták. A gyermek holttestét felboncolják, hogy megállapítsák a halál okát.

— Betegsége miatti elkeseredésében felakasztotta magát Hajduböszörményben az istálló gerendájára Varga Imréné 56 éves aszszony. Hozzá tartozói már halvatalították. Bűnselekmény nincs, temetésére megadták az engedélyt.

Ki mit vár az újévtől

MAKLÁRY KÁROLY PÜSPÖK:

— Az újév nagy várakozásban fog eltelni reánk nézve a Kollégium jubileumának előkészületeiben. Ez foglalja most el minden munkánkat a diakonissza székház építésével együtt.

— Egyébként nagy reménységgel nézек a viszonyok jobbra fordulása elé és meg van minden hitem abban, hogy a mostani kormányzat, amelyhez teljes bizalommal fűződik minden reménységgel, boldogabb és jobb állapotot fog hozni és tud teremteni, mint a mult esztendőben volt és az a megnyugvás, amely már a mult esztendőben is többé-kevésbé dominált, nagyobb mértékben fog érvényesülni a magyarság életében.

LÁM DEZSÓ RENRŐRFÓKAPITÁNY-HELYETTES:

— Rendet... Nagyobb jólétet s kevesebb bűnselekményt.

DR KÁLLAY KÁLMÁN

egyetemi ny. r. tanár, a Kollégium igazgatója.

— Erős munkát és a Kollégium jubileumi ünnepségeihez méltó lelkes munkát annál is inkább, mert külföldről máris számos illusztris testület jelentette be érkezését és az ünnepségeken való részvételét. Reméljük, hogy Isten segítségével sikerülni fog az ünnepséget nagyszabásúvá és örökre feledhetetlen élménnyé tenni.

DR JUHÁSZ-NAGY SÁNDOR:

Békét!

DR MEZŐ Sándor az ügyészség elnöke

En semmi jót nem várok az új esztendőből. Az ügyészségi iratok száma 300-zal több és folyton emelkedik.

ZSÖGÜD JENŐ vizsgálóbíró:

Jó erőt, egészséget.

ÓRY ISTVÁN

— Helyi vonatkozásban az 1938-as évtől joggal elvárhatom, hogy a debreceni gazdaközönség egymásra fog találni és a máltra csak mint rossz álomra gondol vissza. Országos vonatkozásban is azt hiszem, hogy a gazdaközönségre jobb idők következnek. Hogy ez bekövetkezzék, ennek nagy része a gazdaközönségen fog múlni.

KARDOSS GYULA, A KERESKEDŐ TÁRSULAT ELNÖKE:

— A most napirenden levő kereskedelem képzéséhez-kötésének megoldását várom az új esztendőből olyan formában, hogy az az érdekeltek megnyugvására s a kereskedelem színvonalának emelkedésére szolgáljon.

NÉMETH NÁNDOR:

Nagyobb idegenforgalmat várok és több megértést szeretnék a hortobágyi idegenforgalmi kérdésekkel kapcsolatban.

KESZTHELYI RICHÁRD

„Méliusz” üzletvezetője:

Jobb üzleti évet, mint az 1937-es volt bár a karácsony már javulást hozott.

BÓDE GYULA:

Minél több disznót kívánok a hízalókba, hogy vevőinket kielégíteni tudjuk. Nagy forgalmat, mert akkor van pénze a közönségnek.

VADÁSZI SÁNDOR

a fűszerkiskereskedők elnöke:

Mint vérbeli kereskedő azt várom az új évtől, hogy a kereskedelem képzéséhez kötését rendeljék el és ennek következtében javuljanak meg a mai állapotok.

STERBINSZKY KÁROLY

a törvényszéki fogház igazgatója:

Legyen kevesebb rab az új esztendőben.

KOVÁCS BÉLA asztalosmester:

Az iparoság égető problémáinak megoldását várom az új esztendőből. A munkaidőmegállapítás és minimális bérrendezés után, — mely a munkás-ság érdekében volt elsődlegesen fontos — most soron következő lépésnek tartom a kalkuláció-szabályozást, hogy véget vessenek az egészségellen s existencia-romboló versenynek. Végül de nem utolsósorban az építkezések megindulását.

PAPP ISTVÁN egyetemi hallgató:

Az egyetemi díjak olcsóbbá tételét s az elhelyezkedésre több kilátást várok az új esztendőből. Valamit, amitől egy kicsit több hitet kapna az ember s egy kissé jobban látná célját, értelmét az egész mindenségnek.

KÖRÖSI LÁSZLÓ DIVATÁRU-KERESKEDŐ:

— Az új esztendőben szeretném látni, hogy a fixfizetésekkel folytassák a fizetéscsökkentő rendeletek hatályon kívül helyezését, tehát térjenek vissza a régi „nem csökkentett” fizetések. Az iparosok számára szeretnék egész éven át tartó több munkát. És végül mindenki számára várok nagyobb vásárló-képességet.

CSOMOR GYULA MOZITULAJDONOS, TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGI TAG:

— Több pénzt és kevesebb adót. A magyar filmgyártás színvonalának emelkedését s a társadalom helyzetének javulását, hogy a mindennapi élet gondjait mindenkinek módjában legyen pár órára levetkőzni mozikban, színházakban.

GYÓRI JÓZSEF, A CSOKONAI SZÍNHÁZ TITKÁRA:

— Azt kívánom, hogy a közönség érdeklődése olyan mértékben fokozódjék a színház előadásai iránt, mint

december óta. A publikum ízlése változzon meg olyan irányban, hogy mentől több klasszikust játszhasson a színház.

NAGY GERGELY napszámos:

Az vón' a jó, ha az újévben nem keresné a szegény ember a munkát, hanem megtalálná, oszt meg is tartaná míg arra szüksége volna. már háromszázal több és egyre emelkedik.

— A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszűnik, ha naponként reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárynyi természetes Ferenc József keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

ARANY TÖLTŐTOLLAT

rend. ivül olcsón vásárolhat a

„MÉLIUSZ”

könyv- és papirkereskedésben

— Boldog újévet kíván kedves vevőinek és ismerőseinek Berzéki fényképész, fotocikk kereskedő.

— Naményi Gyorsíróiskolában. Gépiróiskolában január elején új kezdőtanfolyamok. Állásbáhelyezés. (Batthyányi 11.)

Modern ÉKSZERT, ORÁT, ezüst-áru FRISCH JÓZSEF aranyművesnél készíttessen és vásároljon. Szent Anna u. 5.

— Dédnagyapa esküdtött örök hűséget Zalalövő községben ösz-tendő utolsó napján. Kovács Zsigmond 70 éves gazda, többszörös dédnagyapa oltárhoz vezette özvegy Lukács Horváth Ferenecét, második feleségének anyját, aki 65 éves és többszörös nagymama. A zalalövői szabómester, Pintér Lajos volt a násznagy, aki apósát és anyósát kísérte esküvőre.

írógép-
kellékek HURAY, I. 17-93

— Feketehimlőt állapított meg a községi orvos Abasár községben, amikor megnézte a meghalt Szász Istvánt. Az orvos megállapítása alapján vesztegár alá helyezték a községet és még a temetésen résztvevő lelkészt és kántort sem engedték, hogy templomba menjenek. A járási orvos később állapította meg, hogy téves volt az orvos megállapítása, nem feketehimlő okozta az asszony halálát.

— Leütötte haragosa Grossmann Armin budapesti nagykereskedőt Garai uccai üzletében. A haragos boxerrel kezében rontott be az üzletbe s rövid szóváltás után leütötte a kereskedőt, aki eszméletlenül, véresen bukott a pult mögé. Később vevők mentek az üzletbe s azok találták meg.

Üzleti könyveit, levélpapírjait és mindenféle nyomtatványait

készíttesse a

Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.

nyomdájában, mert

izlésesen, olcsón és pontosan szállítja azokat.

Munkafelvételi hely:

DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 3. SZÁM.

Csak az jöjjön...

Aranyos folyók aranyos vize
Csak az jöjjön ide.
Akinek van szíve;
Akinek van hite.

Aranyos rózsák aranyos szirma
Csak az jöjjön újra,
Kinek szíve bírja;
A bünt, mely szúrja!...

Aranyos szívek, aranyos lelkek,
Csak akkor jöjjetek,
Ha nem kell a véretek,
Nem kell a lelketek.

Lénárt Éva.

**ANYAKÖNYVI
HIREK**

Születések: Bencze István fm.,
fiú István, Nagy András hentes-
mester, fiú András, Asztalos János
kocsis, fiú György, Pintye János
fm., leány Magdolna.

Házasság: Berliner Jakab MAV
főmérnök—Grossmann Erzsébet.

Halálozások: Major Anna gép-
író nő ref. 20 éves, Hajó u. 16. Szat-
mári Imre fm. ref. 35 éves, Hajdú-
büzsgörmény. Kotka András ma-
ganzó gör. kat. 89 éves, MAV ko-
lónia III. épület. Bagdy Balázs
gazdálkodó ref. 84 éves, Rother-
mere u. 52. Primó Lászlóné róm.
kat. 52 éves, Késes u. 22.

**GYÁSZ
ROYAT**

Bagdy Balázs gazdálkodó élt 84
évet. Temetése vasárnap délelőtt
fél 12 órakor lesz a Köztemető 2. á.
ravatalozójából a református egy-
ház szertartása szerint, az el-
hunytban Bagdy Dániel vallás-
tanár édesatyját gyászolja. Temet-
ését Fehértói temetkezési vállala-
tata rendezi.

Özv. Tóth Józsefné szül. Perge
Julianna 84 éves korában elhunyt.
Halálát nagyszámú gyermekei és
unokái gyászolják. Temetése va-
sárnap délután kettő órakor lesz
köztemetői ravatalozóteremből reform-
átus szertartással. Lakása:
Berezás u. 27. Pusztai temetke-
zési intézete.

Szathmáry Jánosné református
45 éves temetése vasárnap délelőtt
fél tizenkettő órakor lesz Közteme-
tőben. Pusztai temetkezési inté-
zete.

Szabó József kertész, református
57 éves temetése szombaton dél-
után három órakor lesz Közteme-
tőben. Pusztai temetkezési inté-
zete.

Major Anna gépíró nő, reformá-
tus 20 éves korában rövid szenvedés
után elhunyt. Temetése vasár-
nap délután három órakor lesz köz-
temetői ravatalozóteremből reform-
átus szertartással. Lakása: Hajó
u. 16. Pusztai temetkezési intézete.

Köszönetnyilvánítás. Boldogult
kis fiunk elhunytával kifejezett
meleg részvétért, ravatalára küldött
koszorúk és virágokért roko-
nainknak, barátainknak és ismer-
őseinknek hálás köszönetet mon-
dunk. **Kegyess János és családja.**
Hajnal uca 15.

Köszönetnyilvánítás. Istenben
boldogult jó Anyánk: özv. Balogh
Istvánné szül. Szabó Zsuzsanna el-
hunytával nyilvánított jóleső rész-
vétért, ravatalára küldött koszo-
ruk és virágokért hálás köszönetet
mondunk. **A vázsoló család.**

**A Honsz köszönete
és kérelme**

A HONSZ a világháború még élő ál-
dozatai, a hadirokkantak, hadiözve-
gyek és árvák karácsonyi segélyezésé-
re gyűjtést indított, hogy a súlyos nyo-
morban sínylők karácsonyát elvisel-
hetővé tegye. Nem kevesebb, mint
1300 olyan tagja van a debreceni
HONSZ-nak, akik rászorultak volna a
segítségre, de a gyűjtésből csak 400
nagyon szegény rokkantat, özvegyet
és árvát tudtak karácsonyra valamivel
megsegíteni. Készpénzben összesen 386
pengő gyűlt össze, ezenkívül természe-
tesen adtak meleg ruhákat, élelmisze-
reket, amit a HONSZ még 800 kiló ke-
nyérrel, 400 kiló kaláccsal, 400 kiló
szalonnával, 200 kiló kolbásszal ki-
egészített és így osztotta ki a mintegy
3000 pengő értékű adományát a nyo-
morgók között.

A közönség megértéssel viseltetik a
legsörnyőbb viszonyok között tengő-
dő rokkantak sorsa iránt és még min-
dig érkeznek be a HONSZ-hoz meg-
ajánlások, főleg régi ruhákat, raktá-
ron visszamaradt régi árukat, csend-
őrségtől kiseljeztett ruhákat, tüzelő-
anyagot adnak, amivel a téli hideg ke-
gyetlen szenvedéseitől mentenek meg
újabb családokat. Január közepén
osztják ki az addig beérkezett adomá-
nyokat.

A HONSZ ezúton mond hálás köszö-
netet mindazoknak, akik akár pénz-
beli, akár természetbeni adománnyal
enyhítik a rokkantak és hadiözvegyek
szenvedéseit. A HONSZ az adományok-
at a Dobozi átjáróban levő irodába
kéri, de szívesen érte is küldenek, ha
erről telefonon, vagy frásban értesít-
ést kapnak.

**Megszállott
területi hírek**

Manlu, Goga, Codrean neve szerepel
ma a legtöbbet a román politikai
életben. Mind a három név fogalom
odaát, de ez a három név homlok-
egyenest ellentétben áll egymással.
Annaira gyűlölök egymást, hogy elég
volna egy háború levezetésére.

Goga legelső politikai szereplésé-
ről olvassuk, hogy a három legna-
gyobb román lapot bizonytalan idő-
re megszüntette. A román lapok a
volt kormány szócsovéi voltak...

Bukarestben nagy magyar estély meg-
tartására készül az örömi reformá-
tus nőszövetség, mely műsoros
est keretében erdélyi és regáti ma-
gyaroknak nagy találkozója lesz.

Romániában átszervezik az összes állami
üzemeket, mert a magán vállal-
kozásnak akarják meghagyni a ke-
reskedelmi üzemek működését arra
hivatkozva, hogy a közüzemi vállal-
latok magán vállalkozásokat tesznek
tönkre.

Végleges megállapítás szerint a most
lezajlott román választások alkalmá-
val a magyar párt a szavazatok
négy százalékát kapta meg, ami 19
képviselet mandátumot biztosít a
pártnak.

Brassóban Burján Andreit megidézte
a vizsgáló bírő kihallgatásra. A meg-
idézett nyugdíjas meg is jelent, de a
bíró első kérdése után egyszerűen
felképzte a vizsgálóbíró.

Az egyik tőkeerős német érdekeltség
újabb ajánlattal bérbe akarja venni
a Duna deltájának romániai részét,
hogy az ott lévő nagy mennyiségű
nádat papírgyártásra kihasználhassa.

Romániában van a legújabb kereske-
delmi csoda: az áruk árai nagyban
vételnél erősen zuhantak, ugyan-
akkor a kicsiben való áru forgalmi
árak magasra szöktek.

A konverziós törvény óta egyszerűen
nincs bankbetét Románia területén.
Most a román kormány azzal akarja
kecségtetni a tőkepénzeseket, hogy ő
biztosítja a bankbetett pénzt a ma-
gánosoknak, csak adják be bankbe-
tétre.

**Mitkapároknak
és ujházásoknak**
sok szerencsét kívánnak
legolcsóbb beszerzési helyeink:

NŐIRUHÁK, KABÁTOK
a legolcsóbban kaphatók
GROSZ JENŐ
DIVATÁRUHAZBAN, PIAC-UTCA 51.

Fényt és hangulatot
vagy otthonába,
ha **GULYÁS** CSILLÁR-RÁDIÓ
SZAKKÜLTETŐBŐL VÁSÁROL
TELEFON: 52-18
PIAC-U.59.

Piac-u. 37.
Építőkülönlegességek
Magosai Nagy Sándornál

SZÖNYEG, ÁGYTERÍTŐ,
Püggöny A LEGOLCSÓBB
HORN REZSŐNÉL
KOSSUTH-U.19.

Széliróvót különlegességek
vendékvilágoló árban kaphatók
MIKÓ POSZTÓ
KERESKEDŐNÉL
PIAC-U. 4.

Művészeti fényképek
Széppéltető árban, kasszinos
kompozíciók is
TOKES ILONA
MŰTERMEBEN - CSAPÓ-U. 1.

Szomron át szüzhöz az
ANGOL
KIRÁLYNŐ veret.

Sziva, -gyarmatárú és
háztartási cikkek
KONTSEK GÉZÁNÁL

JEGYVÉNYEK, JEGYKÉSZEREK
legnagyobb
választékban
HALÁSZ ékszerésznél

Legszebb esküvői,
és alkalmi fejszék
RAMMINGERNÉL
SZENT ANNA-U. 10.

Legolcsóbb mannyaszony-
ok és alkalmi
koszorúk
RÓZSA VIRÁGCSARNOKBAN
KOSSUTH-U. 3.

LEGNAJOBB
Uridivat és kalapraktár
WERNER PIAC-U. 70.

NE FÖZZÖN OTTHON
olcsóbb, irletesebb a
SZABÓ FÉLE
MAGYAR KONYHA - SAS-UTCA 3.

Jó olcsó
ASZMANN
uridivatcikkek.

SZILVKA ISTVÁN
szikviznyar
„CSOKONAI” ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS
TELENI-U. 100. TELEFON: 21-11 SZ.

Szántó Zsigmond
kártyaszerelő
bútorcsarnoka
Piac-u. 81.

Pena nélkül boldogpág nincs,
keresse fel a
KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ
EGYLETET.
KOSSUTH-U. 8.

**KEZTYŰT
FUZÓT**
SCHÖN SÁNDORTÓL
PIAC-U. 14 CSAPÓ-U. SAROK

IZÉSBEN ÉS OLCSÓ ÁRÁBAN
IBOLYA VIRÁGCSARNOK
VEZET
KOSSUTH-U. 2. TELEFON: 17-61

Kézimunka,
fonal,
covidáru
a legolcsóbb
PIKÓ
KOSSUTH-U. 4.

ILLATSZERT
kölmit,
pudert.
PAPP LAJOS
illatstertárakból
KOSSUTH-U. 1.

KÖZZSÉKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK
Kantor Ernő és Tsánál
VÁROSHÁZÉPÜLET

KONYHAEDÉNYEK ET
TÓTH GYULÁTÓL
Városházépület.

TORTÁKAT
SANTHA KÁROLYTÓL
MÁTVAN-U. 1.

BÉRAUTÓT elegáns kocsi
elgyógyra, esővívre, karentálásra
SZIKSZAYTÓL
rendesem.
FERENC JÓZSEF ÚT 60. TELEFON: 12-45

GOMBÓZ
Művészi megalkatás
KONTSEK KORNÉL
divatházában
KOSSUTH-U. 1.

Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

DEBRECENI KÉPES VASÁRNAPJA



Egy divatkiállítás Newyorkban. A benszülöttek öltözetét is a legújabb divat befolyásolja.



Newyorkban a nők tüntetnek Japán ellen és követelik a japánáruk hojkottját.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

TEKINTETES UR

rajmi ritkaság ma már, mert nyomtatványokon nagyságos cím is ritkán szerepel. Kérdezhetné az ember, hogy ilyen körülmények között van-e értéke a méltóságos címnek. De minek kérdezzük. Annak idején a török akárhányszor megvette azt, hogy a németrómai császári méltóságot viselő Habsburg uralkodóknak csak per tekintetes bécsi király címet irt a küldött levélre, mégis megkapta a címzett. A török cudarságból tette de ezzel aligha rontott a bécsi király méltóságán, mert csak az volt, aki azelőtt. Az erdélyi fejedelm is csak nagyságos volt, de ma mindenkinek úgy címezik a levelet és ha eredményt akarnak elérni, akkor megadják a méltóságos címzést. Eppen ezért lepett meg, mikor az uccán egy vén favágó úgy ajánlkozott faságásra, hogy azt mondta: tekintetes uram, ha volna egy kis vágóvaló fa...

Sajnos, nem volt fám, de alkalman adódott, hogy egy héten keresztül mindennap láthattam munkanélkül az öreget és hol itt, hol ott mondta ajánlkozó hátsóggel: tekintetes uram...

Nem mertem neki megmondani, hogy ma a tekintetes uraknak nem telik olyan tömegű vagatlan fára, amiből ő is kerekedne egy kis kenyérre való, mert féltem, hogy régi világba vetett hitében ingatom meg...

arról, hogy

A MAGYAR RÁDIO

lőbbszöri felhívásában arra kéri a hallgatókat, hogy ne küldjenek címére több keziratot egyelőre, mert úgy elláták ezzel az anyaggal, hogy több se kell...

Persze, el tudjuk képzelni, hogy milyen dús választék áll ott efféle rendeltetésre. És van alkalman meg is hallgatni ennek a dús anyagnak a felolvasását, amittől azonban korántsem vagyunk túlzottan szelagadtak. Már az is kellemetlen nekünk, hogy miért kell ezt országnak, világnak kiabálni, hogy így, meg úgy, majd írunk ők annak, akiktől felolvasási anyagot várunk...

No, arra várhatok jámbor hallgató, míg te levelet kapsz, hogy most már aztán küldheted a műredet felolvasásra. Olyan bizony nagyon sokszor ez a műsor, mint a konviktusai koszt: előre tudja az ember, hogy mi fog következni hétfőn, vagy pénteken, mi és kiktől...

Házi irodalom virágozik. Házi szerzők vannak és házi lemezok, házi viasszfelvételek, házi stóbbok. Holott egy kis lemez, egy kis frissítés egy keres olyasmű is, ami mondjuk egy, egy vidék népet érdekelné, nemcsak a fővárost és annak néhány királasztottját, igazán elférne a rádió műsorában.

arról, hogy

UR

soha se volt az, akiről azonban csak most derült ki előhalottsága után, hogy angol frakkja alatt is szőrös keblű balkáner volt. Nem nehéz kitalálni, hogy kiről lesz szó. Titulescuról, akinek megszerezte azt az örömet, hogy egy keveset még foglalkozunk magas személyérel. Sajnos, Titunak meg kell előgednie a mi hasábjainkkal ma már. Mi is azért foglalkozunk vele, mert mi semmit se felejtünk el. Mi emlékszünk azokra az időkre, amikor a genfi sóhivatalban olyan, de olyan nagy szájú fiú volt ez a nyalka legény, hogy az ő hangjával volt tele a mesepalota. Ő kötött bele Apponyi Albertbe, ő ocsarkodott Tanczos tábornokra, ő volt a hős, aki Eckhardt ellen próbált nyafka nyegleséggel balkánkodni. Akkor, azokban a szépségekben az ő nevét üvöltötte a világsajtó, az ő fényképét hozták a világlapok, az ő karrikaturáján derült mindenki és úgy híresztelték, hogy örökös külügyminisztere Romániának. Es jött ére esodának, mikor küszült, hogy Titulescu túl drága még Romániának is, mert megtudtuk, hogy ez az ember több került kényérel, kedvével, ellesett nagymiri gesztusairal, mint az egész kultusz tárcája Romániának...

A felértékelt drága emberről most megállapítják, hogy semmit se ér.

Még annyit se, hogy érdemesnek tartásák az emlégetésre.

Ennél szebb és méltóbb halált mi se kívánhattunk volna a husza-

dik század első számú diplomata pojácájának...

A KUTYAFAJÁT

toább kell folytatnom, mert a rokonságban megállapítottuk, hogy még egy tőgyőkeres kutyaafáról lehet beszélni. Arról a bizonyos jából készült eszmaházáról, mely nagyon hasonlít egy ülő, két első lábán támaszkodó, jülett hegyező kutushoz. Ma már aligha divat ez az egyszerű szerkezet, de az én gyermekkoromban minden rendes háznál ott volt és ennek segítségével huzták le a eszmat, úgy hogy a szárszámocskát két füle közé helyezte az ember a eszma sarkantyus részét, másik lábával pedig lefogták a földhöz támaszkodó részét a eszmaházának. Egy, két sikeres kísérlet és lent volt a eszma. Hát ez a szerkezet is úgy szerepelt nálunk, mint: kutya. Ez volt a becsületes neve. Arról is szó lehet, hogyha ezt a kutyaafaját emlegették calakinek, az se lehetett kellemes, mert hálbavágní vele valakit, föltötte kellenetlen lehetett az érdekelt félnek.

Tehát három kutya is van, csak persze mind a három kezd kimenni a divatból.

arról, hogy

A FASÍTÁS

előbb, utóbb esődöt fog mondani az alföldön, ha ilyen tempóban javul a gazdasági helyzetünk. Mert ha széjjelne az ember a magyar Alföldön, akkor egyre

gyakrabban léthatjuk így teli időben, hogy a kötelező fasításnak már-már mutatkozó eredményeit a teli idő egyszerűen kiirtja. No, nem a tél szó szerinti szigora, hanem az ember szükség. Olyan drága a fa, hogy igazán nem lehet kívánni, hogy óriás terebélyes fák legyenek az elültetett esometékből s így idő előtt türe kerülnek. Nem hivatalosan, nem engedélylyel, de a sarkaló szükség körtelelése miatt. Utak mentének fás szegélyre, szelfogó fasorok és kis erdők vándorolnak a tűzhejyre, vagy piacra. A hónap erdei...

arról, hogy

A ROM

most már komoly veszélyt jelenthet aki eljár mellette. Horatorább Isten kísérte ott tartani ezt a esuf szigetet a város szívében. És ha illetékesek elfelejtették néha, néha megnézni, úgy mielőbb nézessék meg, mert a deszkalécekből tákoló kerítést tartó vaskapcsok igen merészen meglazultak és gondoljanak arra, hogy valakül, vagy valakiket mégis csak terhel a felelősség, ha itt baj lesz. Mondjuk, meggondolja magát ez a rom és érthető szégyenkezésében az átra omlik, eselleg reggel, úgy fél nyolc és nyolc óra között, amikor a magyar jörendő, az iskolák népes tömegben kell, hogy eljárjon a széperéket tárolról se gyarapító látvány veszedelmes közelségében...

Jegyző: sz. r. i.

Debreceni tisztujítás 138 évvel ezelőtt

Az 1800-ik évben, tehát 138 évvel ezelőtt éppen ujév napján tartották a városi tisztujítást. A városnak erről a nevezetes eseményéről a **Bécsi Magyar Hírmondó** is hí és részletes tudósítást közölt, amit annál érdekesebb megemlíteni, mert ez a hetenként egyszerű megjelenő újság, hiába viselte a **Magyar Hírmondó** nevet, nagyon kevés magyar hírrel szolgált olvasóinak, annál bővebben ontotta az egész világból, legalább is az európai különböző hareterekről összeszedett hadijelentéseket, akár csak a mai Magyar Rádió. — A Nro. 7-ben, vagyis a 7.

számban, amely költ Betsben Kiskarátson havának (Januáriusnak) 24-ik napján 1800-ik Esztendőben, mégis helyet szorit egy magyarországi hírnök, egy Debrecenből küldött tudósításnak, talán azért ennek, mert a szerkesztőket, Görög Demetert és Kerekkes Sámuel közelebbi szálak tüzték városunkhoz, hiszen ők hirdették pályázatot egy magyar grammatikára, amely pályázatból született 1795-ben a híres **Debreceni Grammatika**.

Most pedig álljon itt szó szerinti szövegében a tudósítás, mely csupán a benne előforduló, várostörténelmi

szempontból jelentős neveknek fogva is megérdemli az utókor figyelmét.

„Elérkezvén ide F. királyunknak az eránt kiadott kegyelmes Rendelése, hogy a Városi Tisztviselőknek megújítása, a ki-szabott időben, úgymint új esztendőnek első napján, ez úttal Királyi Comisszió jelenléte nélkül menjen véghez: chezképest, az említett napon igen kevés változással, nagy tsendességgel, és példás egygyességgel véghez is mene a Restauráció. A főbb Tisztviselők nevei e szerint vagynak: Fő Bíró Szombaty István. Polgármester Meszéna Sándor. Senátorok: Vadász László, Petróczy Ignátz, Kuzmits József, Domokos Imre, Simonffy Sámuel, Bősörményi Pál, (eddig volt Fő Notárius) Dömsödy Sámuel, Tikos István, Sárói Szabó István, Bartza János, Margitay György Urak. Notáriusok: Komáromy György, Kaszony János és Koss József (eddig volt Fiscális) Urak. Főmester Komáromi Mihály Ur. Fiscálisok: Rakovszky Dániel, Ifj. Tikos István (eddig volt Honorárius), és Honorárius Ifj. Vecsey Sámuel Urak. Eskütek 19-en lettek. Méltó a megjegyzésre, hogy az itt való Róm. Catholikus és Református Vallású Elöljáróknak egymáshoz való szeretete, és nagy egygyet-értése meg-tetszik mind abból, hogy minden Hivatalokra, mindenik Vallásból érdemes személyek candidáltak, mind pedig abból, hogy a Restaurációnak illy szerentségen lett végződése után, mind a két Vallásbeli Tisztviselők egygyütt mint atyafiak mentek a Reformátusok Parochiale nagy Templomába, a Mennyei Felséghez való buzgó háladásnak meg-tételére.”

A tudósítás másolatának hitelül:

Kardos Albert.

Az utolsó szaltó

— Novella. —

Írta: Lichtmann Béla.

Lelkes taps jutalmazta a fiatal lég-tornász haláltmegvető mutatványát.

Nem mindennapi és nem közönséges produkció volt ez, amely tapsra serkentette még a cirkuszi mutatványok iránt már teljesen elfasult nézőt is.

10—12 méter magas trapézról, játszi könnyedséggel, erőteljesnélkül, plasztikus mozdulatokkal „dupla saltó”-val levetni magát, hogy azután a földtől 3—4 méter magasságban felállított acélkorlátan fennakadva, egy pár gyönyörű „trick” bemutatása után a földre kerülve, finom és kecses meghajlással fogadja a megérdemelt tapsot: elismerésemelőt produkció még kiérdemesült artisták előtt is.

A nem mindig hálás publikum enaél a számmal esőndben, lélegzetfójtótan, — mondhatni szorongva figyelte a fiatal, szép és karcsú artista halállal játszó mozdulatát. Sokan eltakarták arcukat, hogy ne kelljen közvetlen szemtanuja lenni egy esetleg bekövetkező véres tragédiának, szerencsétlenségnek.

Hölgyek, akik férjikkel, vagy gavallérjaikkal társaságban ajkbigyesztve, fitymálva nézték az előttük lepergő és az ó kényes izlésük szerint szegényes műsorszámokat; ennél a mutatványnál plihető keblükre szorították gyűrűktől, karkötőiktől ékes, jólápolott kezeiket és szemük sóváran, végytől lázasan tapadt a maga nemében gyönyörű, izmos, karcsú férfialakra.

A hölgyek társaságában lévő férfiak némi irigységgel szívükben látják hölgyek szemében felesillani azt a tüzes pillantást, amit a produkcióját végző és állandóan mosolygó artista felé vetnek.

Es a kedves közönség megnyugvással veszi tudomásul, — a mosolygó arc láttára, — hogy „csak legyenek nyugodtak, nem történhet semmi baj!” Pedig ez a mosoly sok esetben csupán álarc a mutatványát végző artistának.

Sok-sok keserűség, fájdalom húzódik meg egy-egy ilyen mosoly mögött. A látszat után ítélő közönség nem is sejtji, nem is látja, mint torzul el a mosoly az artista arcán, midőn arra gondol, hogy az esténként esedékes gázsí fizetésnél talán ismét csak egy részét fogja kapni a neki járó összegből: hogy nem valószínű, hogy az az összeg, amely a vándorszerezen utáni időnek a fővárosban való eltöltését célozza, vagy, hogy... szóval sok-sok olyan dolgot nem lát a hálás publikum, amelynek meglátásakor bizonyára egy-két könnyesepp is gördülne a tapsoló kezükre.

De nem látja a mutatvány nézésébe elmerülő közönség azt sem, hogy mit áll a porondra vezető ajtó nehéz, bordó bársonyfüggönye mögött — lovagló kosztümjében — egy csodás szépségű,

amazon termetű fiatal leány és mint követi mohó pillantásával a halálos mutatványát végző artistát.

Hilda ő, — a cirkusz közkedvelt műlovarnője és előhaló művésze, — akit igaz és forró szerelem fűz és kapcsol egybe a légtornásszal.

Szinte megbátó, amint estéről-estére szívére szorítva két kezét, figyeli szerelmesének minden mozdulatát. És milyen boldogul őmlik el a széles cowboy kalap alatt megbúzódo gömbölyű baba-arcán, midőn a mutatványtól fáradtan, izzadt homlokkal, arcán a sok-sok tapsot megköszönő mosolyával, — maga mellett látja szerelmest. Mint törli róla a verejtéket, mint sutogja magában: „hóla nekéd Istenem, hogy ismét megsegítetted!” ezen minden este elmondott szavakat, mint simul gyöngöden annak széles, izmos mellére és mint élvezi lehuny szemmel annak fáradt, de neki gyönyörűt nyújtó csókjait. Am a csengő hangjára, mely őt jelenésre szólítja, eltűnik arcáról a szerelmes nő gyöngéd odaadást sugárzó vonása, hogy azután a már melléje vezetett és ott torporzó, csillogó feketezőrű lovára pattanva, a zene ritmikus, de vad ütemeire beszáguldjon a porondra, hogy ügyes mutatványával ő is részolgaljon a közönség tapsaira.

Tetszőmoraj zúgott végig a közönség sorain, ahányszor Hilda körbe száguldó lova hátán állva egymás után lötte el a levegőbe feldobott kis vékony ólomlemezeket.

Egész megjelenése az elmúlt századok oly sokszor megénekelte amazonjaira emlékeztet, amint lobogó sórnöy, kitágult orrcimpájú lova hátán látjuk őt.

Előadás után pedig, mint nyárspolgár szerelmes párok, — egymás karjába simul a két szerelmes szív és egy rövid sétával, vagy egy kisebb vendéglőben elfogyasztott kis pohárka édes itallal fejezik be a villany és reflektorfényekkel megvilágított fáradt estéjüket.

Búcsúelőadásra készül a cirkusz. Lázás jövés-ménés, kiabálás, lovak nyertése, sodronykötelek nyikorgása, a zenészek próbajátéka tölti be a kis dunántúli város cirkusz-terét.

Az artisták próbájukat tartják az üresen tátongó nézőter közepén álló porondon. Próba végeztével előkészítik az első műsorszámhoz szükséges apparátokat, azután ki-ki kosztójába vonul vissza, hogy egy kis pihenéssel fel-frissitse fáradt testét, izmait, hogy nyugodtan és biztosan végezze majd dolgát a búcsúestén bizonyára szép számmal megjelenő közönség előtt.

A délutáni „parádé” végeztével az istálló-mester egy ellenőrző uti szemlét tart a cirkusz külső és belső területén.

Előadás előtt egy negyedórával a ze-

vészek elfoglalják helyüket a művészbéjáró fölötti emelvényen és az előadásra várakozó tömeg előtt megnyílik a cirkusz bejáratát takaró ponyva-függöny, hogy bevonulhassanak a cirkusz birodalmába. A zene játszik, míg a közönség, — bizonyára a búcsú-est új látványosságaira gondolva — vidáman nevetgélve, gondtalanul foglalja el kijelölt helyeit.

Valóban remekel ma a társulat minden egyes tagja. És a hálás, kedves közönség hosszantartó tapssal, némelyik számmal olesó virággal is nyilvánítja elragadtatását és köszönetét a nyújtott élvezetért.

Tapsorkán zúg fel a közönség soráiban, amikor hóféhér, széles kék sávval átszőtt, testhezálló trikójában, a ráirányított fényezőró vakító sugarai-ban megjelenik K... n, a fiatal légtornász.

Csókot int kezével, azután mint a párduc, egyetlen gyönyörű ugrással kapja el a kötélhágcsó már magasán lévő egyik fokát, hogy azon felhaladva elérje a cirkusz legtetéjéről lelógó lengő trapézt, hogy megkezdje játékát a halállal.

Kipírult arcok, lázas tekintetű szemek lesik, nézik a halállal kötekedő artistát.

A közönség, a tetszés extázisában, — bizonyára meglepedkezve a szigorú, de kérő figyelemzetésről, hogy ez a szám a legfigyelemzettebb esőndet követeli, — a legveszélyesebb mutatványrészt közepette — frenetikus tapsba tör ki.

Ugyanakkor egy velőtrázó sikoiv hasít keresztül a taps orkánon és a közönség az iszonyattól megdermedten látja, mint hull alá egy test a magas-

A magyar szellem vándorúja

A kifejezés forradalma.

A romantizmus váratlan eredménye a nyelvújítás. Minden élő nyelv változik: a 18. században is sok új szó jön nálunk divatba. De a romantizmus a multért rajong, haladás-ellenes. Mégis ekkor sikerül Kazinczynak a gyökeres megújítás. Az ő vállalkozása is romantikus: korlátlanul átteremt a nyelvet.

Kazinczy összecsapása a maradiakkal rendkívül heves. De őt már nem feszélyezi a közvélemény felháborodása. Első eset, hogy egy írónk ennyire szembefordul népével. Támadása az egész régi magyar életet éri. Így is fogják föl. A vadpoéták az ősi bizlést védik, a dunántúliakban felekezeti féltékenységek is fortyog. De a református Debrecen sem marad ki a tiltakozók közül.

A könyvek és folyóiratok hemzsegek az újdonsült szavaktól. A fiatal-ság az életbe is átvizsi ezeket. Aki az 1810-es években külföldön jár, mire hazatér, alig érti az itthoniakat. — A gyors siker mutatja, milyen tanulmány ekkor a magyarság. Tiltakozása ellenére is éri az újítás szükségét.

Más kérdés, helyes volt-e ez az ér-zés. Csokonai, Berzsenyi, Katona nem szorul mértékeltlen szófaragásra. Most kihullanak nyelvünkbelől az idegen szavak, de helyükre idegen mondat-szerkezetek tödulnak. S ezek sokkal veszélyesebbek! Az egyik fő újító, Hel-meczy (aki a szókat elmetszi!) magy-arul sem tud jól. Mesterkélte kifeje-zéseket pedig maga Kazinczy is bő-ven alkot. Latin törvénykönyvünket aztán ezen a nyakatekert nyelven fordítják le. Ez a főoka hivatalos stí-lusunk elfajzásának.

A nyelvújítás ellen már az 1820-as évek óta foly a szívós harc. Petőfiék aztán újra kivívják az élő szó jogát. Sajnos, csak a költészetben. Nagy szerencsénk, hogy a romantizmus ér-deklődik a népköltés iránt. Divatba jön a münepdal, s ebben továbbra is a régi szokások kötelezők. A mozgalom fő eredménye nyelvünk korlátlan haj-lékonyága. Az ország meggyőződik

ból és mint terül el egy pillanattal később, mint egy zsák, a fűrészporról behintett porondon.

Megdermedt arcok, kitágult szemek merednek a porond közepén összeroncsolt tagokkal fekvő artistára.

Az előbb még tapsot verő kezek remegve, reszkelve takarják el szemüket a látvány elől.

De ekkor szétlebben a bársonyfüggöny, mint örült rohan ki Hilda. A szerencsétlenség pillanatában az istállóba hívták lovához. Hangos sikoltással rogt az élettelen testre. Pillanattal, mint eszelős néz a húsroncsra, azután övéhez nyul. Keze megragadja revolvere agyát és utána... utána egy hatalmas dörrenés reszketteti meg a ponyva-cirkusz belsejét. A dörrenés nyomában egy fiatal, szerelmes lélek száll el az előbb még élő, lüktető, gyönyörű testből, hogy egyesüljön azzal, akit olyan nagyon szeretett és olyan nagyon féltett.

A cirkuszi szolgálk feketé lepeit takarják be a halálban egymáshoz fonódó két ifjú véres testét.

A közönség, mint büntől terhelt és a látottak hatása alatt remegő tömeg, szótlanul, néma csöndben hagyja el a cirkuszt, ahol a halál két fiatal, hosszú és boldog életre érdemes lelek fölött üli könnyen szerzett diadalát...

Csak a szerencsétlenség után értet-tük meg Hildának azt a gyakran em-lített mondását, hogy: „Van ám itt törté-nyeim között egy éles is, arra az esetre, ha netán K... nak valami baja történik!...”

Szegény szerelmes leány!... Ő valóban a siring kísérte szerelmével szerelmesét.

róla, hogy az új jobb a réginnél. Fölké-szülten várja szellemi megújítónkat, Széchenyit.

Kölcsey és a reménytelen hősiség.

Kölcsey balsikerekkel indul. Pelele-te a Mondolatra nem népszerű. Kévé-sel utóbb Csokonait, Berzsenyit és Kis Jánost bírálja. Igénye magas, de nem magyar mértékkel mér. Legtöbbrre a jó tanítványt, Kist Becsült, legkeve-sebbre Csokonait. Bírálatait országos fölzúdulás fogadja. Hazamenekül vi-déki remeteségébe. Van év, mikor ki sem lép lakásából. Debreceni diák korában a görög világ volt az eszménye. Ez vonzotta Kazinczyhoz is. Most be-ássa magát a magyar multba. A „hoq-szerelme” az ő írájában kap legtel-tebb fogalmazást. A passzív romanti-cizmus lelkitartalmát teljes gazdagsá-gában ő fejezi ki. Nemzedékében van-nak eredetibb lángelmék, de művel-tebb egy sincs.

Nagyobb hatású sem. Gyűlölt kriti-kusból a Himnusz költője lesz. Egyre több tisztelet övezi, s mikor meghal, — ép most száz éve, — úgy tekintenek rá, mint valami földöntúli lényre.

A romantikus elégtelenségnek nincs íránkban megrázóbb éneke, mint a Vanitatum Vanitas. Végteleen távlatból tekint földi játékaikra. De ez már nem a barokk végtelen. Ege kiürült, érenye bolondság, minden hiábavaló! Kölcsey maga megsem áll félre a harcból. Ellenkezőleg. Nincs nála keserűbb lélek, de tevékenyebb sem. A reménytelen hősiségnek nem képzelhető nemesebb példája. Önisme-retre akar nevéni. Két Zrínyi-dala ke-mény akár a Magyarokhoz „ostoresa-pásai. Mindig a legnehezebb feladatot választja. Kortársai a népdal külső sallangjait szedik föl, ő a lényegét fürkészi. Balladát is ő ír először, Goethe nyomán. Még senki sem sejtji, milyen gazdag ebben a műfajban a nép.

Az országgyűlésen a haladásért küzd. Szónoklataival Kossuthnak mut-tat művészi példát, prózájával Eötvösnek. A magyar ifjúságnak senki sem ad bölcsőbb intelmeket, mint az ő Parainézise. Mindig támör, s ha van-nak is érezgős hangjai, legnagyobb alkotásaiban márványkemény.

Juhász Géza.



Angliában karácsony előtt óriási forgalom volt pulykákban. Az üzletek előtt egész tömeg levágott pulyka lóg.

Debrecen népe fegyelmezett vizsgát tett a nagy légvédelmi gyakorlat alkalmával

A légvédelmi osztagok munkája minden dicsőreget megérdemel. Lelkes munka, izzó hazafiság jellemzi ezt a nagy nemzetvédő intézményt. — Harminc perc alatt riadókészültséget teremt a légvédelmi felkészültség. — A megindult munka áldásos folytatással éri el a sikert Beszélgetés vitéz Boskó Mihály rendőrfőfelügyelővel, légvédelmi parancsnokkal, A Debrecen tudósítójától.

Debrecen szemére nem vehetnek semmit ezen a téren. Debrecen akkor kezd légvédelmi riadót fujni, amikor még az országban senki se gondolt ezzel a nagy kérdéssel az egyetlen Petróczy repülőterest kivéve.

Mi ennek a lapnak hasábjain évekket ezelőtt harsonáztunk, hogy tenni kell valamit, mert kiombon kényére, kedvére kiszolgáltatottan állunk a világnak, mindennek fölött pedig ellenségeinknek.

Számtalan cikkben mutattunk rá, hogy milyen fontos a légvédelmi készültség és mennyire elsődleges kötelesség megfelelő felkészültséggel védekezésre gondolni. Így is elkéztünk, de hála a sorsnak, ma már ott tartunk, hogy alig van nap az országban, ahol légvédelmi gyakorlatot ne tartanának, amint erről lapok és rádió hűségesen beszámol. Lehet, hogy tévedünk, de arról nem olvastunk a helyi lapok kivételével, sőt a rádióban, se hallottuk, hogy minden magyar városok között első helyen lévő Debrecen mit tett ezen a téren is.

Holott érdemes lenne felfigyelni illetékeseknek és illetékteleneknek egyaránt erre az áldásos munkára.

Nem azért, hogy érdemeket emlegessünk, hanem azért, mert ennél a munkánál fontosabb nemzetmentési munka aligha akad...

Annak idején sok esetben megírtuk, hogy a mi határaink se földön, se levegőben nem védhetők. Csak és kizárólag a természetes megépített védelemre gondolhatunk.

Mi pl. Debrecen népe alig hat, nyolc percre vagyunk a trianoni határtól és jó félóra alatt akármelyik határszéli ellenséges állam alakulandó repülőteréről megközelíthetnek bennünket...

Vitéz Both Gyula ezredes kezdeményezésével ezt mondtuk, ezt írtuk éppen mi. Felhívtuk a figyelmet a legfontosabb tenni valóra és alig egy hónappal ezelőtt láthattuk, hogy nem végeztünk hiábavaló munkát, mert az sötétítés megtörtént... Megtörtént olyan sikerrel,

amivel aligha dicsekedhet más vidéki város. Most lássuk, hogy ezt a sikert és a további munkát minek köszönheti a város közönsége.

Mindenek előtt és felett a fegyelmezésnek és annak, hogy itt mindenki átérzi és átérzte, hogy ezen a téren mindent meg kell tenni, ami emberileg a mai hiányos felszerelés mellett megtehető.

Felkerestük vitéz Boskó Mihály rendőr főfelügyelőt, hogy megkérdezzük, mi az, ami a sikert szolgálta s mi az, amit még tenni kell.

Hivatali helyisége a régi főfelügyelő szoba, de az idők jelét mutatja egy aktacsomó, melyben légvédelmi ügyek vannak és néhány gázalarc itt, ott a szobában. Mert régi állását, kötelezettségét megtartotta ugyan vitéz Boskó Mihály, de emellett ellátja kitünően új beosztását is.

— Örömmel állok rendelkezésre, mert úgy érzem, hogy én az én kedves beosztott légvédelmi embercimmel szemben nagy háttal és köszönettel maradtam adós a légvédelmi gyakorlat után.

Elmondhatom, hogy ezek az emberek olyan lelkesedéssel, és szeretettel, odaadással és átértéssel hazafias érzélemmel állottak az ügy szolgálatában, amire nem is tudok példát felhozni. Ezek a mai kor megértő hősei és a nemzet becsületes harcos munkásai. Amit tettek, arról csak elismeréssel, örömmel, lelkesedéssel tudok beszélni és nyilatkozni. Csak egyetlen jellemző eset többet bizonyít mindennél: 370 ember volt a különböző légvédelmi osztagokban kiképzés alatt.

Április óta folynak a kiképzések és összesen hét hónap alatt, mert a nyári hónapokat kiviszem a kiképzési időből, 9 egyén ellen 14 esetben kellett eljárást kérnem illetékes hatóságoktól, mert a többiek, a túlnyomó többség lelkiismeretesen, pontosan tett eleget kötelességének. Holott ezek az emberek munkájuk után, este jöttek össze, vagy vasárnap, tehát külön áldozatot hoztak,



A londoni „Nagy mama klub”. Karácsonyi dalokat énekelnek az ünnepeken. mégis becsülettel elláták a feladatukat.

— Ez is azt mutatja, hogy a magyar ember hálás, becsületes, rendes az élet minden megnyilatkozásában, ha foglalkoznak vele. Mindenhez szívvel, még a légvédelemhez is, vagy helyesebben, talán ide kell a legtöbb. Ha tudja a magyar ember, hogy milyen magasztos célért kell küzdeni, akkor egész szívvel, egész lélekkel küzd, dolgozik. Itt, ezen a hét hónapos kiképzésen látszott meg, hogy milyen nép vagyunk mi.

Nemzetünket, hajunkat szerető, áldozatra kész nép, akik nem ismerjük a fáradtságot, ha a közérdek úgy kívánja. Debrecen népe büszke lehet erre a gárdára...

— Pedig ezek a beosztott segéd-erők soha katonák se voltak, mert erre a célra alkalmatlanok voltak, kivéve a beosztott segédrendőr legénységet, akik mint segédrendőrök vannak a légvédelem szolgálatában...

— Segédrendőreink száma 127, akiket heti egy órában képeztünk ki arra a célra, ha Isten ne adja, baj lesz, tudjuk hasznukat venni. Hasonló heti egy óras kiképzésben részesültek részint szerdán este részint vasárnap délelőtt a tűzoltó a munkás, gázvédelmi, gázfelderítő, egészségügyi, riasztó osztagok.

Nem kellett itt a törvény szigorát alkalmaznunk, mint sok más városban, hogy ezek az emberek eljárjanak az elméleti és gyakorlati kiképzésre. Eljöttek, mert elhozta őket a kötelesség, a lelkiismeret.

Sokszor elnéztem munkaközben figyelemtől csillogó szemüket, arcuk pirulásában a tudnivalóság ragaszkodó hűségét láttam meg, de velem együtt mindazok a kedves munkatársaim, akik ezt a lelkes oktató munkát végezték.

Most egy szépen bekötött főlíás kötetre emlékeztető könyvet vesz elő vitéz Boskó Mihály és élénk teszi:

— Ime, egy másik bizonyosság, hogy milyen munkát végeztek itt ezek az emberek.

Ezt a könyvet Józsa Kálmán közművesmester sajátkezűleg írta a 24 elméleti óra alatt. Benne van az egész anyag, úgy, ahogy ő megfogta, megfogta s ennek a jegyzetnek az alapján megtanulta. Nekem ajánlotta fel ilyen szép bekötött formában.

Mi ez, ha nem a lelkes munka gyönyörű bizonyossága. Ez a könyv a felállítandó légvédelmi múzeum egyik legbecsesebb darabja lesz...

Szép, kiírt, gondos írás. A rendes ember bizonyosság levele ez a könyv, mely nem egyedülálló a

tanfolyam hallgatóinak munkáiból.

— Ezeknek az embereknek nem volt teher ez a nehéz beosztás, mert még otthon is foglalkoztak a kérdéssel. Itt van mindjárt egy másik példásan szép eset: A gázfelderítő osztag munkája a legnehezebb.

Gumi ruhában, nehéz felszereléssel kell végezni a gyakorlatot és ebbe önként kérte a beosztását Molnár Ferenc géplakatosmester, hadirokkant, aki öszülő fejjel csinálta végig, mint a világháború rokkantja a legnehezebb kiképzést és gyakorlatokat. 57 éves ember, aki akkor se kérte könnyebb beosztását, mikor mi láttuk, hogy nehéz az ő korához ez a munka.

Sőt, ő volt az első mindig, a gyakorlaton is ő vezette az osztagot. Él az ember és lelkesedik benne a lélek, mikor ilyen lát. Legutóbb barátságos összejövetelt tartottak a légvédelmi kiképzettek egyik vendéglőben, ahol ezt az üdvözlést szerkesztették nekem, mert hivatali elfoglaltságom miatt nem tudtam megjelenni, — tesz élénk Boskó Mihály egy sürű aláírással telített szeretetteljes üdvözlő levelet...

— A légvédelmi, illetve oltalmi kiképzés a legteljesebb rendben folyt le tervszerűen, előírás szerinti és nem találmokra. Teljesen elfoglaltságom miatt adtak le a kiképzők. Már mondtam, hogy hiányzó nem voltak, vagy ha elmaradt valaki, akkor orvosi bizonylattal igazolta, hogy komoly ok tartotta vissza. A nagy bemutató gyakorlaton pl. a 370-ből csak kettő hiányzott, a betegek...

— Igen, a légvédelmi gyakorlat a legteljesebb siker jegyében folyt le. Ha itt, ott hiányosságok mutatkoztak, azt egyedül annak lehet betudni, hogy felszerelés téren még bizonyos pótolni valóak vannak.

Most még legnagyobb súlyt a gázalarcok beszerzésére fordítottuk, ezen a téren a városnak csak köszönettel tartozunk, mert 150 darab gázalarcot szerzett be, de a cél az, hogy mind a 370 embernek legyen teljes felszerelése, melyet ebben a következő esztendőben meg is kapunk...

— Az az eredmény, amit eddig elértünk, a kitünő oktató gárdának köszönhető, így dr. Tökés Lászlónak, aki az egészségügyi oktatást látta el nagy gondnal, Rehák Tamás tűzoltóparancsnok és Jakabiny József tűzoltótiszt pedig a tűzoltási segédoktatást, a munkás osztagok képzését Csobay és Zádor Gyula műszaki tanácsosok végezték igaz ügybuzgósággal, míg a segédrendőrök oktató

sát, kiképzését mi láttuk el...
Az elsőtítési és légvédelmi gyakorlatról nemcsak én mondom, hogy gyönyörűen sikerült, mintásan hajtották végre a parancsot, de viléz Fábry ezredes országos légvédelmi parancsnok és Sigler altábornagy úr, a vegyesdandár parancsnok is teljes megelégedését fejezte ki a tapasztaltak fölött.

A Csonkatemplom és a Nagytöplom tornyából figyelték a munkát. Az egész várost csökkentett világítással 23 fvlámpa és kilenc gázlámpa látta el, tehát 32 égő összesen, a teljes elsőtítéskor pedig 29 villany és 37 gázlámpa burkolással látta el a világítást. Itt még van tennivaló, mert egyelőre nincs központi oltó és gyújtó felszerelésünk, a világítási vállalat 90 emberrel végezte el a munkát, amit egy gombnyomással kellene elvégezni.

— A város népe igen fegyelmekkel fogta fel a dolgok jelentőségét, mert össze-vissza négy, öt esetben kellett a lakosság egyik, másik részét figyelmeztetni, hogy nem teljes az elsőtítés. És még egyet:

első alkalommal nem vettük túlszigorúan azt, hogy az uccára ne jöjjön ki a lakosság, bár most is igen rendben, fegyelmekkel voltak az egyes eseményeknél, a jövőben le kell mondaniok a kíváncskodásról, mert gyakorlat alatt sincs helyük az uccán, vagy tereken. Ugy kell viselkedniök, mintha komoly veszedelem lenne.

— Különbö az egész riadó harminc perc alatt folyt le, ezt már fokozni aligha lehet, ennél rövidebb időről aligha lehet szó. Külön meg kell emlékezni a cserkészleányok csapatáról, mely olyan megkapóan fegyelmekkel volt, hogy a legnagyobb mérték-

ben kiérdemelték a dícséretet. Ezen a téren különben a fiúcserekszetre még nagy feladat vár, akiknek jó munkájára számíthatunk mindannyian, akik első sorban cserkészek ugyan, de ha annak idején ők is megkapják a légoltalmi kiképzést, akkor éppen a jólétezt vezeték érdekében akkor, amikor légoltalmi dolgról van szó, szervesen bekapcsolódnak a légvédelmi parancsnokság hatáskörébe...

Tanulságok és gondolatok, melyek a jövődöt szolgálják.

A jelek szerint a legjobb kezében van Debrecen légvédelme és oltalma, csak a további áldozatoktól nem lehet idegenkedni. Azok, akik ezen a téren dolgoznak, nemcsak építik a magyar jövőt, de védelmezik a teljes megsemmisítéstől, tehát minden magyar embernek lelkiismereti kötelessége legyen ezt a munkát támogató odaadással segíteni...

Szalacsy Rácz Imre.

tam, hogy kissé megrezzen a kérdésre.

— Senki édesfiam, senki több egy lélek sem, csak ezek a jó emberek, de ezek is csak éppen itt alszanak, nappal nincsenek itthon, — mondta szaporán beszéddel és igyekezett másraterelni a szót. Hát ha mégis csak hallucináltam és tényleg nincs az ágyban senki, — gondoltam magamban, — és kezdtem szégyeleni magamat rémlátásaim miatt. Nem is szóltam hát az ágyról semmit és kifordulva a konyhából visszaindultam a szobámba. Ahogy a titokzatos ágy elé értem, megálltam, kinyitottam az ajtót, jobblábammal a küszöbre majd visszaleptem és besuktam az ajtót mintha bementem volna. Mozdulatlanul, lélekzetvisszafojtva álltam ott és merően néztem az ágyat. És ekkor lassan, óvatosan mozdult az ágy nemű, egy kéz mozgását lehetett látni, amint eligazítja a fejről kissé a rátaakart dunnát. Halk nyöszörgésféle hallatszott és a sűrű csipketerítő keresztül mélyről megjelent a két szem és tekintetünk egymásba kapcsolódva meredt össze. Aztán a szempár ismét eltűnt és én bementem a szobámba.

Tizenötödikén felmondtam.

— El kell utaznom, — mondtam a nének és ő csendesen tudomásul vette.

Elsején reggel amikor a hordár már a hátra szedte a holmikat és kifelé indultunk, jött az új albérlő. Csinos, fiatal lány volt. A néni bemutatott neki és mintegy tanura, hivatkozott rám, hogy mi esoda csendes, nyugalmas egy lakás ez és órajtakivül egy lélek sem lakik itt. En hátall álltam az ágyban és miközben megnyugtatólag hagytam helybe a néni szavait, a tarkóm táján furesa bizsergés jelezte, hogy figyelnek az ágyból. A leány örült, hogy nyugodt lakást kapott és én a hordárral elisiettem.

Hét év telt el azóta. Régen elkerültem már a fővárosból és teljesen elfelejtettem az egész esetet. A multkoriban egy ismerősömet mentem meglátogatni a klinikára. Szabályos kórházi látogatás volt, ültem az ágya mellett és beszélgettünk. Amikor egy hét múlva ismét felkerestem azzal lepett meg, hogy itt van egy volt pesti szobaasszonyom is. Az ajtó melletti ágyban fekszik, majd néztem meg. Később odanéztam, negyven körüli, őszhajú, megviselt arcú nő feküdt a párnánélküli ágyon.

— Sohasem láttam ezt a nőt és nem is laktam nála, — sugtam ismerősömmel.

— De hiszen megmondta a nevét és egyéb személyi adatait, nézze csak meg jobban. — Odanéztam ismét és ekkor tekintetem találkozott a fekvő nőével. Furesa bizsergés futott végig a tarkómon, ezt az arcot sohasem láttam, de ez a két szem ez... csak nem ez volt az ott abban a pesti lakásban?

Odamentem az ágyához. Ön ismer engem asszonyom valahonnan? — kérdeztem kissé meghajolva előtte.

— Oh, igen, maga lakott nálunk Pesten a Sziget uccában, — mondta enyhe mosollyal.

— Tényleg laktam ott, de nem emlékszem, hogy találkoztunk volna, ha csak... de ne haragudjon meg... ott az ajtó melletti ágyban letakarva feküdt valaki... csak nem?...

— Igen én voltam, sajnos.

— Engedje meg asszonyom, de máig sem értem, hogy miért kellett, mi volt az oka és mi az a betegség, ami az ágyhoz kötötte.

— Tíz év óta fekszem gerincfárasztással, bánán, mozdulni sem tu-

Két szem

— Ugy fogja érezni magát akár csak odahaza, — mondta a kicsi töpörödött öregasszony s miközben én mégegyszer körülnéztem a bútorozott szobán, fáradt, rövidlátó szemével hunyorgatva vizsgálta külsőmet, abból akarván magárára nézve megnyugtató hatást szerezni a lakbér pontos fizetését illetően.

— Isten ments, dehogyan van, hovatetszik gondolni, tisztalaks ez, itt nyugodtan aludhat a fiatal úr, — felelte kérdéseimre kissé indulatos, de meggyőződésnélküli hangon.

— Csendes is, hiszen csak magam lakom egyedül. — A szoba tényleg előjól nézett ki, már ahogy általában a bútorozott szobák kinéznek. Tiszta volt, nem új divatu, de legalább nem is vegyes bútorzattal. A szekrény baloldali ajtaján nagy tükör volt és az ablakból le lehetett látni a bérház keskeny hátsóudvarára, a szomszéd telken levő ócskavasas telepre és azontúl, messziről, ide látszott a Nyugati pályaudvar külső sínparhálózatának váltórengetege, a javítóműhelyek füstös, fekete falával. Nem volt valami szép kilátás, de hát nem lehet kívánni, hogy minden bútorozott szobának a Szabadság-térre vagy a Várhegyre nyíljon az ablaka. Még hozzá nem is volt különbejárát, keresztül kellett menni a néni szobáján. Az nagyobb volt, két ágyval és a kispolgári jólét enyhe nyomaival mintegy tanuképpen, hogy gazdája valamikor jobbnapokat látott volt. Az ágy és az ablak között nyílt az ajtó az én szobámhoz. Kint süttött a nap, de bent a nagy függönyök enyhe félmályba burkolták a lakást. Kifizettem a lakbért és megnyugtattam a nént, hogy nem iszom és nem fogom kielégíteni az ágyat a cigarettával, mert nem is dohányozom. Kérdezgetett még egyet-mást az öregasszonyok bizalmatlanságával és kérdéseiből enyhe aggodalom áradt ki a rend és a lakbérfizetés biztonsága iránt. Aztán elmentem a büröndjeimért és ahogy a keskeny, sötét előszobából kiértem a ház folyosójára a napfényre, valahogy nem voltam megelégedve, de már fáradt voltam én utam a további lakáskezelést. Beköltöztem tehát, majd újból elmentem hazulról. Késő este tértem csak vissza és bosszankodva tapogattam a falat az előszobában. Keresve a villanykapcsolóját. Végre megtaláltam, de hiába csavargattam, nem yul-

Elbeszélés — Teta: Rasovszky Miklós

ladt világosság. Óvatosan botorkálva értem el az ajtót, ahol megint sokáig kaparásztam, mire kezembeakadt a kilincs. Közben bentről halk hangokat hallottam, mintha a néni beszélgetett volna valakivel és a hátam mögött az előszoba sarkából is mozgólódás és suttogás féle hallatszott. Végre, lassan nyitottam az ajtót s beléptem. A néni szobájában az udvarból beszűrődő fény mellett már jobban tudtam tájékozódni. Körülnéztem, de csak a néni aludt a tulsó ágyban jól betakarózva, míg az ajtó melletti ágy úgy mint nappal rendesen bevolt ágyazva és letakarva a csipketerítővel. Lábujra emelkedve mentem keresztül és már nyultam a kilincserért, amikor tekintetem ismét a bevetett ágyra siklott. A csipketerítő alól, ott, ahol a fej szokott a párnán nyugodni, mintha egy szempár rámeredő fényét véltem volna látni. Egy pillanatra megálltam és úgy néztem a takaróra, de a két fénypont ekkor már eltűnt és csak a néni szuszogása hallatszott a másik ágyból. Szobámba lépve, ahogy a villanyt felgyújtottam, kissé sápadt képmásom állt a szemközti szekrényajtó tükrében. Szamárság, — gondoltam, — nyilván csak az új környezet okozta, érzékesalódásról lehet szó. Lefeküdtem és már-már elszundítottam, amikor ismét mintha halk, suttogó hangokat hallottam volna a másik szobából. Nehezen bár, de elaludtam. Alomban vad élethalálharcot vívtam egy örülttel, aki lepedőbeburkolódzva bújott ki a kinti ágyból és igyekezett megfojtani engemet. Másnap délelőtt körülnéztem a másik szobában. A néni nem volt bent, mind a két ágy szépen bevetve és hiába néztem erősen az ajtó melletti ágyat, azon semmi gyanusát nem vettem észre. Megindultam a fürdőszoba felé és akkor határozottan éreztem hátul a nyakesigolyám táján, hogy valaki figyel engem az ágyból. A fürdőszoba ajtaját kissé nyitvahagytam és félszemmél állandóan figyelve végeztem a mosakodást. Visszafelé menet ismét az ágyra néztem és most egy pillanatig mintha megint az éjszakai szempárt láttam volna rámvillanni, de azon nyomban el is tűnt. Semmi kétség... itt valaki fekszik az ágyban s ha észreveszi, hogy odanézek, lehunyja a szemét. De kilehet és miért fekszik állandóan, de főként mért hallgatta el ezt a néni előttem. És ekkor hirtelen az éjszakai vad, li-

dérenyomások álom jutott eszembe. Ez csakis elmebajos lehet és azért titkolta előttem a néni. Ez a gyanú mindjobban megerősödött bennem és este, mivelhogy kulcs nem volt az ajtó zárjában, az ágyam mellett álló szék támláját spargával a kilincshez kötöttem, hogyha éjszaka beakarna jönni valaki, hát a felboruló szék zajára felébredjek. Így ment ez pár napig, hol láttam a takaró alól rámeredő szempárt, hol hangokat hallottam, de ha az öregnéni bent is volt a szobában, sohasem ment az ágy közelébe és zárkózott mogorvaságával elejét vette annak, hogy beszélgetésbe kezdjek vele. Csak úgy, nyíltan nem akartam megkérdezni tőle, hogy van-e az ágyban valaki, féltem, hogy úgyvan ahogy gyanítom és bevalija, hogy szegény gyengeelméjű fiát vagy lányát rejtegeti az albérlő elöl. Harmadnap este az előszobában ismét hallottam azt a különös motoszkálás és suttogásfélét a sarokban lévő ajtó mögül és akkor elhatároztam, hogy végére járok a titkoknak. Vettem egy villanyzeblámpát és a következő éjjel meztláb, óvatosan kisurrantam az előszobába. Ott a zseblámpám lefogott fényénél odamentem az ajtóhoz és a kilincset lassan lenyomva az ajtót hirtelen kinyitottam. Keskeny kis, éléskamra szerű, ablaktalan helyiség volt és éppen hogy csak egy vaságy elfért benne. Egy férfi és egy nő aludt az ágyon s a férfi riadtan pislogva meredt a rácsapódó villanyfénybe. Visszacuktam az ajtót, valami bocsánatfélét mormolva s most a néni szobájába néztem körül. Rávilágítottam a bevetett ágyra, de a takaró csipkéje alatt még valami fehér terítőféle is volt és semmi gyanusát nem láttam rajta. Benéztem a fürdőszobába is és ekkor a hátam mögött a letakart ágyból mintha halk elfojtott nevetést hallottam volna. Megfordulok és figyelek, de esönd van, csak az öregnéni szuszog kitartóan. Bosszúsán mentem vissza a szobámba és elhatároztam, hogy másnap felmondok.

Reggel a konyhában találtam a nént és ott volt az a nő is akit az éjjel a kamrában láttam aludni. Csendes sopánkodással vallotta be, hogy egy szegény házaspár alszik a kiskamrában, — de ezek nem is számítanak, mert csak éppen aludni járnak haza.

— Na és ki lakik még itt rajtuk kívül, akit a néni nem mondott meg nekem? — kérdeztem és lát-

dón, félig gipszbeágyazva és nem akartam, hogy tudják, lássanak, mert akkor nem tudtuk volna kiadni a másik szobát, pedig muszáj volt.

— Hát ezért... Istenem... és most itt gyógyítják?

— Már hatodik hónapja, hogy itt fekszem, de bizony még semmi eredmény, — mondta szegény és meggyötört arcából szomorúan nézett rám két megtört fényű szemé, mellyel kiüldözött engem a pesti lakásból.

Tanulságok és epizódok Gál Samu Hév. igazgató életéből

A felelős és vezetőállásban levő férfiaktól a mai élet nemcsak azt követeli, hogy értsenek a paragrafusokhoz, hanem mindenekfelett várnak tőlük. Ezt a tételt beigazolván láttuk annál a férfiunál, aki közel öt évtizeden át teljesített közszolgálatában inkább szívem-ber volt, mint szabályokat szemelőtt tartó rideg főnök.

Gál Samuról van szó, aki 30 éven át mint főfelügyelő a MÁV szolgálatában állott mindenki megelégedésére. Tizenöt évet töltött a DHEV-nél. Ezalatt nemcsak a közönség, de az alkalmazottai is csak szeretni tanulták és őszinte nagyrabecsüléssel vették körül. Gál Samut szerette mindenki, aki vele érintkezett. Nemcsak azok, akiknek szüksége volt rá, Gál Samu adott, mert lelke volt, szeretett mert szíve volt. Mindenütt ott találtuk, ahol segítséget kértek.

Ertéket alkotott, mert tudott, értette, amit csinált. A háború és forradalmak után nagy felelősséggel járt a HÉV igazgatói székének betöltése. Hogy itt mit produkált, azt csak környezete és feltevési tudták.

Társadalmi és jótékonyági tevékenysége külön értékes fejezete életének. A személyzetéért rendkívül sokat tett. Arra törekedett, hogy a HÉV alkalmazottak minél nagyobb műveltségre tegyenek szert. Ezért megszervezte a *Harmonia Dal és Sport Egyesületet, amely nemcsak Debreczenben, hanem országos viszonylatban is az első helyet vívta ki magának és úgy egyházi ünnepélyeken, mint országos versenyeken viett részt és hozott első díjakat.*

Gál Samu rendszeresítette az alkalmazottak gyermekeinek iskolán kívüli nevelését, amit okleveles tanítónő végzett. A felnőtt személyzet számára kaszinó helyiséget létesített, ahol szabad idejüket rádiózással, újságolvasással és különféle társasjátékokkal tölthették.

Adakozott és dolgozott. Gál Samu ideje alatt soha nem remélt nagygyá és jövedelmező vállalatú lett a Debreceni Helyi Vasút. Igyekezett mindenki kívánságát kielégíteni.

A személyzet is nagy szeretettel vette őt körül, amit legjobban bizonyít az a fényes és nagy ünnepség, amelyet a vasút tíz éves szolgálati jubileuma alkalmával rendezett. Gál Samu tiszteletére és amely úgy a város előkelősége, mint a közönség széles rétegei és a személyzet nagyszámban képviseltette magát. Nagy lelkesedéssel lepelezték le az alkalmával Gál Samu élethű arcképét. Utána vacsorát rendeztek, amelyen sok jókívánság és felköszöntő hangzott el. Gál Samu a meghatottságtól alig tudott válaszolni.

— Semmiféle ünneplésnek híve nem voltam és nem is vagyok — mondta akkor Gál Samu — *köszönöm önöknek ezt a határtalan szeretetet, amivel engem megajándékoznak. Csak a kötelességemet teljesítettem...*

És bejelentette, hogy 5000 pengőt ad, hogy ezt az összeget, mint Gál Samu alapítványt kezeljék és abból a rászorult személyzetnek

kölcsönöket adjanak kamat mellett, de a kamatokból minden év karácsony estéjén a személyzet gyermekei részére karácsonyfa ünnepélyt rendezzenek és ruhát, cipőt osszanak szét számukra.

Határtalan lelkesedés és ováció követte Gál Samunak ezt a bejelentését. Nem volt gyermeke, ezért gyermekevé tett mindenkit, mert mindenkit szeretett.

Gál Samu nemcsak nagy dolgokban mutatta meg, hogy kicsoda, hanem olyan alkalmakkor is, amikor a közönséges emberek számára — mások bajáról lévén szó — érdeklődésre számot nem tartó esettel áll szemben. Hadd mondjak el erről egy nagyon jellemző epizódot.

Egy alkalommal, amikor Gál Samu bement a hivatalába, a folyosón találkozott egyik alkalmazottjával. Észrevette, hogy az nagyon lehangolt. Megkérdezte tőle, mi baja van. Mert Gál Samu ezt is tudni akarta mindig. Az alkal-

mazzott elmondta, hogy volt egy kis megtakarított pénze, 50 pengő, vett rajta egy kis malacot és ez az éjszaka megdöglött.

Gál Samu megérezte és megértette, mit jelentett annak a kis családnak a malac. Behívta az embert az irodába, kivette a pénztárcáját, átadott neki 50 pengőt azzal, hogy azt nem kell vissza fizetnie.

Tudok más esetről is, amikor egy nagy családú alkalmazottjának 300 pengőt adott az építkezéshez. Hogy vissza fizette-e, nem tudom. Egyik alkalmazottja gyermekének — aki nagyon tehetséges kislány, sokat szerepel a színházban is — jelentős összeggel járult hozzá a balatoni nyaraltatásához.

Gál Samu összes tulajdonságai között a legértékesebb és legjellemzőbb az, hogy különösen nagyon szerette a gyermekeket. — Mindegyikhez, amikor csak találkozott velük, volt néhány jó szava, becézte őket. Még most is akárhány gyermektől hallhatjuk, ha összejönnek, hogy hol van az igazgató bácsi.

Az igazgató bácsi most már nincs köztük, otthon van, pihen. Most pihen ki közel fél évszázados felelősségteljes, nehéz munkáját, amely idő alatt nem önmagáért, hanem a közért, hazájáért harcolt. Hiába ment el Gál Samu közülünk, egyénisége mindig példakép lesz előttünk és a kör személyzete által megfestetett életnagyságú arcképe emlékeztet a múltra és irányt mutat a jövőre.

(London László.)



Fent: Miss Cecilia College, a korcsolyázás világhajnoknője St. Mórítzban. Lent: London külterületein jéggőlygött minden. A járókelők posztóba burkolják cipőjüket, de még így is nehezen megy a közlekedés.

jön védhetetlen mattal. — 26... Bd8-ra pedig 27. Hg5! nyer.

Ambrus Sándor.

Tudnivalók: A megfajtes igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. „kulcs lépés”-nek beküldése. — A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: SAKK. — A megfajteseket lapunk címére kell beküldeni, vagy bedobni a kiadóhivatal levelesládájába. — A pályázók között e héten három díjat osztunk ki. Díjaink: 1 színházjegy, 1 mozijegy és 1 kötet könyv. — Szelvényt mellékelni kötelező!

Nyertések: Lapunk 1937 december 19-iki számában megjelent 19. számú sakkfeladvány kulcs lépése: Ba2! volt. Ezen a héten a következők részesültek jutalomban: Gömörly Olga, Csapó u. 65. 1 színházjegy; Murányi Zoltán, Nyil u. 31. 1 mozijegy; Fülöp Andor, Harsányi Gy. u. 10. 1 kötet könyv. — A színház- illetve mozijegyet kérjük hétfőn délután 3—6 óra között a kiadóhivatalban átvenni, mivel azok kizárólag csak a hétfői előadásokra érvényesek. Amennyiben a jegyeket a fenti időpontban nem vennék át, úgy arra többé igényt nem tarthatnak, mivel későbbi időpontra át nem érvényesíthetők. A könyvjutalom hétfő d. u. 3 órától esütőtől estig bármikor átvehető.

21. SZÁMÚ SAKKSZELVÉNY

Név: _____

Pontos cím: _____

Kulcs lépés: _____

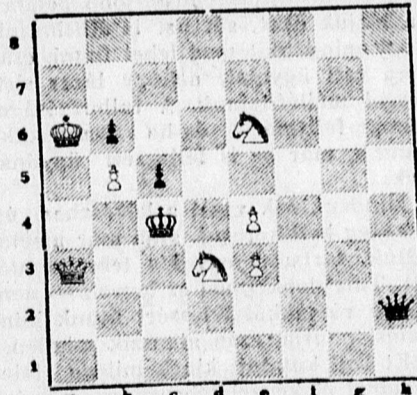
S A K K

22. SZÁMÚ SAKKFELADVÁNY

Dr. Dotterweich O.

„Münchener Zeitung” 1906. feladványversenyén elsődíjat nyert.

Sötét: Kc4, Vh2, gy: b6, c5 (4).



Világos: Ka6, Va3, Hd3, He6, gy: b5, e3, e4 (7).

Világos indul és 2 lépésben mattot ad.

21. SZÁMÚ JÁTSZMA

Szicíliai védelem.

Játszották: Budapesten, 1937 október 14-én. Világos egyidejűleg tíz ellenféllel, a tábla megtekintése nélkül játszott. Világos: Barcza Gedeon. Sötét: Mózer János.

1. e4, c5. 2. Hf3, e6. 3. d4, cxd4. 4. Hxd4, a5. 5. Hc3 (I.), Hf6. 6. Fc2, He6. 7. 0—0, d6. 8. Fe3, Ve7. 9. f4, Fe7. 10. Ff3, Fd7. 11. Ve1, 0—0. 12. Bd1, Bac8. 13. Vg3, He8? (II.). 14. f5! Vd8? (III.). 15. Fg4! Fh4. 16. Vh3, e5 (IV.). 17. Hf3, Fe7? 18. Hd5 (V.), Ff6 (VI.). 19. Fb6, He7. 20. Bd2! Hb8. 21. Bfd1, Fe6. 22. Hxc7 (VII.), Bxc7. 23. Bxd6, Ve7. 24. Fxc7, Vxc7. 25. Bxf6! gxf6. 26. Vh6, Fxc4 (VIII.). 27. Hg5! fxc5. 28. f6, Ve5†. 29. Kh1, Fxc2†. 30. Kxc2, Vxc2†. 31. Kh3, Vg6. 32. Vxf8†! Kxf8. 33. Bd8 matt.

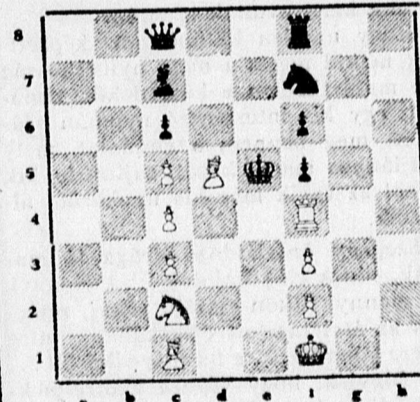
(I.) Abszolút értelemben véve 5. c4 és csak azután Hc3 valószínűleg jobb. A vakszimultánóznak azonban, nem

23. SZÁMÚ SAKKFELADVÁNY

Elechstätt H-tól.

„Magyar Sakklap” 1906.

Sötét: Ke5, Vc8, Bf8, Fc7, Hf7, gy: c6, f5, f6 (8).



Világos: Kf1, Bf4, Fc1, Fd5, He2, gy: c3, c4, c5, f2, f3 (10).

Világos indul és 3 lépésben mattot ad.

anyira a legjobb, mint inkább az általa legjobbnak ismert változatokat kell keresnie. A szövegfolytatásra sőtét kellő időben húzott b5-tel jó játékot érhetett volna el.

(II.) 13-ik és szerencsétlen lépés, ami helyett 13... Hxd4. 14. Fxd4, Fc6, — vagy még inkább 13... b5! 14. a3, Hxd4. 15. Fxd4, a5! sokkal jobb volt.

(III.) Még mindig b5! kellett.

(IV.) 16... Hxd4. 17. Fxd4, e5! jobb volt.

(V.) Azonnali f6 nem ment Hxf6! miatt, mire a d7 futár védve marad.

(VI.) 19. f6! fenyegetett, mire 19... Hxf6 már nem megy 20. Hxf6† miatt s a d7 futó hull. 18... f6-ra is Fb6 dönt.

(VII.) A játszma sorsa már eldőlt, az állásban világosnak biztos nyérése van, a minőségelöny visszaadása azonban nemcsak elegáns befejezést, de kombinációs szépséget is ad.

(VIII.) 26... Hd7-re 27. Hg5, fxc5.

28. Bxd7! Vxd7. 29. f6, Vd4†. 30. Kh1



ASSZONYOK DEBRECZENJE

Az igazi ünnep

ezek úgy ünnep, ha az egész család boldog napjai vannak. Ma persze nehéz, igen nehéz, Asszonyom, hogy valóban szent és boldog legyen egyik, másik családunk az ünnepe.

Ennek a boldogságnak több akadályja van.

Leggyűrhetetlen és leggyözegetlen akadály.

Emberök által emelt szürnyű akadály: anyagi jólét hiánya.

Mert, hogyan lehet ott ünnepet ülni, ahol a kenyér, a mindennapi kenyér kérdése mardossa a család jó lelkét. Ahol a ruha, a tüzelő és mindaz, ami az élet körülményeit követelménye és nincs miből teljesíteni ezt a követelményt. Jól tudjuk, nagyon jól tudjuk, Asszonyom, hogy ma sok helyen akadályozza a teljes ünnepi boldogságot éppen az anyagi hiánya...

Mert ha a kincs és nagyon nem boldogít, de a legszükségesebb hiánya akadályozza a legszűkebb boldogság megszületését is.

Hogy milyen tanácsot adhatunk?... Asszonyom, ostoba ember tanácsoljon azt szegény embernek, hogy takarékoskodjék. Mert takarékoskodni csak ott lehet, ahol van miből.

Ahol a szükség az úr, ott nem lehet tanácsot adni...

Ott csak türelemre lehet inteni az embereket.

Ott más nincs, mint együtt búsolni a búsulókkal és várni a reménységet, mely talán a jövőre többet ad, mint a jelen...

És azt is tudjuk, hogy az ünnep igazi édessége nem várja azt, hogy föltétlenül ajándék mellett lássa a családot az ünnep eljöttét.

Ami régen elképzelhetetlen volt, az ma természetes.

Lassan elmaradnak az ünnep külsőségei, a csillogó díszek és az ajándékok, hogy helyet adjanak a legfontosabb szükségleteknek.

Különbséget kell tehát tennünk a szükségletre nyomor és a szegényebb ünnep között...

Mert a szegénység még nem ok arra, hogy boldogtalan legyen az szeretet és új ünnep.

Más részről az is igaz, hogy valamikor több volt a mód, nagyobb volt az ünnep lényege, de ma több szívesége és megértése van az embernek...

Régen alig gondoltak a szegények ünnepével azok, akiknek jól ment a sorsuk. Ma az igazi ünnepet az teszi boldoggá, ha közben valakivel, vagy valakkal jól is tesz az, akinek többet jutott a sorsa...

Mert az emberek egész esztendőben talán keményebbek, talán gondterheesebbek, de ezen a napon megnyitják a szívüket és ráismernek, hogy legszebb dolog mégis jó embernek lenni.

Divatmorzsák

A világhírlapok alkalmából a párisi illatszergyárosok a legváratlanabb parfümököt kreáltak. Illatszerüket, amelyekkel világszerte arattak a kiállítás kozmetikai pavillonjában mutatnak be. Józán amerikai hölgyek az új üvegcskébe egyetlen egyszer szilpantottak bele és máris szédülten távoztak Európából.

Sohase feledkezzék meg róla! Eleáns nő számára és arcára egyforma árnyalatú ruzsot használ. Szőke nő világos eperszínűt, fekete hölgyek sötét kármín árnyalatot favorizálnak.

EGY PILLANAT

*Egy pillanat elég, hogy szívünk lángra kapjon,
Egy pillanat elég, hogy szívünk megszakadjon.
Egy pillanatban megsemmisül álom várunk
Egy pillanat, s megérkezik, mit várva várunk,
Mert vártunk arat közlünk a halál.
A lélekvetésekben ember éltet kaszál.
Egy pillanat és már az életünk dűlőre jut,
Csak egy szempillantás és csolnakunk rébbe fut.*

*Oly rövid az idő, meggyújtani nem lehet,
Az idő múlásáért a szívünk megremeget.*

CSER KATALIN ÉVA.

A férfifogás körül

Kedves mamák és lányok.

Az urakat ezúttal ne hívjuk meg erre a kis tereferére, minthogy róluk akarunk egy kicsit csevegni. Rosszat ugyan nem mondhatunk — Isten ments — ki merne róluk rosszat mondani, de mégis őszintebben beszélhetünk magunk között. Aztán — nem is okos dolog mindenben beleavatni őket — elárulni velük szemben használt fegyvereinket, ami bizony néha csütörtököt mond.

Nagyon sajnálnám, ha valaki is azon léves hitben ringatná magát, hogy soraim kapcsán elszájlíthatja a férfifogás művészetét. Nem... Sajnos. Pedig bizonyára vagyont szerezhettek vele, de bevallom, én nem sokat értek hozzá. Bár vannak nézeteim, aminek alapján el merném indítani erre a »kínkereső« útra menyecskeként való lányomat, — ha lenne — habár nézeteim kissé avultak is talán.

Hogy minden különösebb képzettség nélkül mégis a nagy nyilvánosság elé merészkedem e közérdekű témával, egy kis intermezzo nyomán született meg bennem a gondolat, mely két lányos mama között zajlott le, kik közül az egyik már kis unokáról álmodik.

Szegény önfeláldozó drága jó mamák, nincs elég bajotok...? Mennyi, de mennyi titkon elszállt sóhaj, remegés az átvirrasztott éjszakában, mire végre sikerült... s ha már sikerült... Ne higgyék, hogy vége a gyötrelmeknek. Jönnek a jó barátok, a mamatársak — szájukban rejtegetett gépfegyverekkel — hogy neked könnyű, te még tíz lányt is férjhez tudnál adni, de nem lehet mindenki ilyen ügyes. Tudományos előadást tarthatnál a rádióban, hogyan kell ezt csinálni... stb. stb. S ehhez hasonló »kedvességek«.

A mézédés dícséret epésen keserű, az elismerés borotvaéles... Talán említésre sem méltó csekélységnek tűnik azelőtt egy ilyen »nyelvtanadás«, ki nem esett ennek áldozatául, — pedig sok esetben sebesüléssel jár, főként ha az illető mama tényleg »ártatlan«.

Ez a fent említett ügyes mama évekkel ezelőtt adta férjhez vagyontalan 18 éves lányát, tagadhatatlanul jól.

Alaposan megnéztem magamnak, szinte felboncoltam ezt a szerencsétlen szerencsés mamát, hogy hol találok meg benne ezt a nagy adottságot, de kutatásom eredménytelen maradt. Eszembe jutott aztán a kislánya, kit jól ismerek, s a rejtelmy megoldódott...

Bizony így van ez ma, amikor férjhez menni oly nehéz.

Sohasem volt könnyű, de ma aztán igazán nehéz, mert valóban hősies küz-

delemmel lehet csak kipróbálni még a szerencsés körülmények folytán már kedvező viszonyok között élő urakból is a holtomiglant.

Ma egy lánynak férjet fogni, ha ha már az nem adódik könnyen, természetesen önmagától — szegénynek, gazdagnak egyaránt — magas színvonalon álló művészet, melyhez kell bizony jó adag raffineria. Legalább is annyi ügyesség, hogy nehezebb felfogású egyénekkel észrevétlenül tudjuk érzékeltetni »kínsetérő« mivoltunkat.

Sajnos, szabályt nem lehet felállítani, melynek alapján csak úgy egyszerűen sikerül volégenyt szereznit, bár végkimerülésig lehetne a férfifogás különböző módzatairól beszélni, de előírás után mégis bajos ebben elgázodni, minthogy egyenként különbözők a követelmények. De mindenesetre nagyban előmozdítják, hogy jobb belátásra bírjuk őket, sőt azt is állíthatjuk, hogy mindenkit meg lehet fogni, csak arra kell ügyelni, nehogy lázas sietéssel melléfogjunk. A tulbuzgóságot hamar felismerik és ha gyanusakká válunk, már be is felezgett ügyünknek.

Mindenkinek vezet a lelkesítés út, ezt meg kell keresni, s ha már megtaláltuk, tartunk egy kis terepszemlért ott. Tulajdonképpen ez legyen — nem éppen rózsákkal teleszött útunk kiindulási pontja, ezen alapszik minden.

Ki kell kutatni, kinek milyen feleségideál él képzeletében és aszerint irányítani önmagunkat.

Alkalmazkodni kell tudni és akarni. Igaz, hogy ehhez sok önmegtartózkodás szükséges, mert többnyire bennfoglaltatik a lemondanitudás is, ami egyik legnagyobb követelményünkünk és legnehezebb teljesítmény részünkünk, de mindent meg lehet szokni, csak akarni kell. A lemondást, ha nem akarjuk is, meg kell szokni.

Hát lemondunk... sőt még mosolygunk is hozzá...! A mosoly különben sem rossz befektetés, hathatósabb fegyver a könnyeknek, melyet már megszoktak a férfiak és egyáltalában nem veszik komolyan. A mosolynak még mai nap is kilátásai, esélyei vannak, — a könnyeknek nincs létjogosultságuk. De valljuk be, mi játszottuk ki így önmagunkat, a rendelés szerint szabályozható alkalmilag igénybe vett könnyeinkkel, melyeket minden lelkiismeretfurdalás nélkül sűrűn el, ha érdekeinket így kívánjuk alátámasztani — a legnagyobb kitértést tanusítva ezirányban.

Tapasztalhatunk már ez avult módszer megbízhatatlanságát s miután szépségünknek sem előnyös, nem érdemes alkalmazni.

A mamák valóban hihetetlen mó-

don befolyásolhatják az ügyet és bizonyára minden mama bölcsen tudja s érzi milyen irányban tevékenykedjen a siker érdekében.

Számukra készültek pontok és szabályok és csupa kényelemszeretettel bizonyosan egy mama sem követ el mulasztást e téren, ami kockázatná a sikert.

Mindezek után is, ha nehezen menne a dolog, ne adjuk fel a reményt, csak ügyesen... kitértés... Esetleg sikerül, de ha Isten ne adja, mégsem, szánjuk el magunkat arra, hogy barátaink szerencséjének szívvvel lélekkel örvendeni fogunk.

Ackermann Pálné.

Heti étlap

Hétfő. Délben: Burgonyakrémléves, paprikás borjúszelét vajos galuskával, főtt aszaltszilva, Meini-fekete. Este: Tököfélék tükörtőjással, sajt, Meini-féle aprósütemény.

Kedd. Délben: Csontleves, hagymás rostélyos pirított burgonyával és céklasalátával, kakaópuding(1), Meini-fekete. Este: Haboskávó, vaj, jam, méz, gyümölcs.

Szerda. Délben: Babléves füstölt oldalassal és csipetkével, almáslepény, Meini-fekete. Este: Buggyantott tojás sóskakrémmel(2), sütemény délről.

Csütörtök. Délben: Ujházy tyúklevés, főtt tyúk tormával, zöldséggel, tartármártással, Meini-féle úrmös, farsangi fánk Meini-féle barack-ízű, Meini-fekete. Este: Meini-tea szendvicsekkel, alma, sült gesztenye.

Péntek. Délben: Zöldborsókremleves Meini-féle hablepénnyel, rizses körte vanília-sodóval(3), Meini-fekete. Este: Csöbenschült karfiol, dió, birsalmasajt.

Szombat. Délben: Árpagyöngyleves, töltött kelkáposzta vizes uborkával, biscuit-tekerés Meini-féle málnaízzel töltve, Meini-fekete. Este: Sajtikosárka, narancs-saláta.

Vasárnap. Délben: Királynőleves, borjúveses vegyes főzeléssel és paprikasalátával, Meini-féle Ó-Burgundi bor, gesztenyebomba, Meini-fekete. Este: Meini-tea, hideg sült délről, gyümölcs.

(1) Kakaópuding. Sűrű besamelt készítmény, belekeverünk három deka kakaót, négy tojás sárgáját, ötnek a habját, kivajazott puding-formába töltjük, vízfürdőben kigőzöljük.

(2) Buggyantott tojás sóskakrémmel. Gyengén ecetes sós vízbe kanál segítségével óvatosan beleengedünk annyi tojást egymás mellé, hogy minden szemlére kettő jusson. Ha a tojások szilárdra főttek, lyukas kanállal kiszelljük és tápra tesszük. Közben besamelt készítettünk, hozzáadunk egy tojás sárgáját, egy maréknyi főtt áttört sóskát, pár kanál tejfölt és ráöntjük a tojásokra.

(3) Rizses körte vanília-sodóval. Tejbentrist készítmény s mikor kihűlt, belekeverünk három tojás sárgáját, három evőkanál porcukrot és a három tojás felvert kemény habját. Egy feljuttatott Epcával kikenünk, félkiló körteből készült befőttet helyezünk bele, erre ráborítjuk a rizspudingot és egy félóra a sütőbe tesszük. Vanília-sodóval tálaljuk.



GYERMEKEK DEBRECZENJE

Ne hidd,

hogy csak neked nincs szerencséd. Az, aki csak a szerencséjében bíz, nagyon hitvány ember. Mert szerencsére van ugyan szüksége az embernek, de csak szerencséből megélni nem szabad és nem lehet...

Mert a szerencse szekerének kerekere forgandó, amint azt már annak idején megírta a nagy magyar költő...

Mert mi is a szerencse!
Olyan dolgoknak az elkövetkezése, amire a rendes mederben folyó dolgok mellett gondolni nem lehet.

Ilyen pl. hogy valakinek kihúzzák nagy összeggel a sorsjegyet...

Szerencsés véletlen folytán elkerül az ember egy vasuti szerencsétlenséget, úgyhogy éppen arról a vonatról késett le, amelynek baja esett...
Ez szerencse dolga.

De az, hogy felelsz, vagy nem felelsz, ez nem szerencse.

Aki így várja a szerencsét, az rosszul számít...

Mert mi történhet. Mondjuk valóban sikerült ellőgni azt az órát és nem szőlítették fel akkor, amikor nem készültél...

Te erre azt mondod, hogy szerencse. Viszont én azt állítom, dehogyan is szerencse.

A legnagyobb szerencsétlenség.
Mert ha felszólítanak, akkor van még remény arra, hogy pótolod azt, amit arra a napra nem tanultál meg. De ha sikerül büntetlenül elröppenni a lustaságod „szerencséje” fölött, akkor még bátrabban, még sürűbben próbálsz élni ezzel a „szerencsével”...

Hogy nem tanultál meg valamit, azt belátod, hogy igazán nem szerencse, de lustaság dolga csupán...

Vagy te még mindig azt a régi, rossz diákelvet vallod, hogy az iskolának, a tanári jegyzőkönyvnek kell tanulni...

Nem hinném, elvégre okos, mai gyermek vagy, aki tudod, hogy annyit fogsz érni egykor az életben, amennyit eredményesen teremteni tudsz...

Az eredményes teremtetésnek pedig egyetlen alapfeltétele van: a tudás.

Ez az egy az, amiből ma elég nincsen.

Itt nincs megállás és nincs szerencsevárás, mert ha valaki itt számít a szerencséjére, az a legrosszabbul jár annak idején az életben...

Minden felől lemarad és akkor tele írja a világot, hogy ő milyen szerencsétlen...

Jézus születése

Nagy sereg indul Betlehem felé
Az utat a sok ember ellepé,
Messziről mennek népszámlálásra
Augustus király parancsára.
Ki sem tűnik József és Mária,
Amint mennek egymás kezét fogva.

Megtelik Betlehem emberekkel
S nem szolgál senki pihenő helyet,
A szegény József, s nője Mária.
Mehúzódtak egy rossz istállóba.
Ott született meg a kis Jézuska
S jászolba tette az édesanyja.

Oh! te boldog Betlehem városa
A te jászlad nagy örömet hozta,
Ott született világ Megváltója,
Ki bűneinkért váltságdíjat hozta,
S a szegényeket nagyon szerette.
A jóság s szeretet volt ékessége.

Nagy Erzsébet.

Villám

Nem is olyan régen, még az ősszel történt, hogy megkaptam a várva várt, megígért ajándékot: ez bozontos szürke kis kutyát. Csak élénk szemei s buksi feje látszott ki a zsákból, melybe kötve volt.

Bátyám az ölébe tartva így szóno-
kolt hozzám: »Te vagy a családod ko-
ronája, mit gondolsz, fickó, jó barátok leszünk?« A kis kutya összehú-
zta testét, fejét pedig villámgyorsan fordította Gyuri felé. Mulatságos fickó vagy és gyors, mint a villám — mondta nevetve — legyen hát »Villám« a neved.

Gyuri egy óra hosszat fáradozott azon, hogy megnyerje az állat bizalmát. Nyakát és fejét simogatta, de óvatosan, hogy a keze ne jusson a hegyes fogak közelébe. Nyugodt, barátságos hangon beszélt az állathoz.

Ő foglalkozott vele állandóan. Németül tanította. Annyira már vitte, hogyha hívja németül, — jön. Én magyarul próbáltam, rá sem hederített. Az ebédet mindig Gyuri adja neki. — Villám csak akkor nyul hozzám, ha Gyuri megengedi.

Soha meg nem ütötte. Azt mondja, hogy akkor bizalmatlan lesz iránta.

Alig várja hogy haza jöjjön.

Ebéd után mindig játszanak. Villám a kezét, Gyuri a nyakát akarja elkapni, de úgy látom, az utóbbi már nem sikerül. Ha az ő különleges módján füttyöl, Villám, ha alszik is, úgy száguld, mint a nyúl.

Együtt csináltuk az ólját is. De attól tartunk, ha így nő tovább, nem fér bele.

A múlt reggel bátyám felment a létrán, hogy meglássa a toronyórát. Villám alól nyüszített, majd neki rugaszkodott s felment három fokra. — Lejövet a bátyó szölt neki, följebb akart menni és leesett; bátyám leugrott, kutyusnak baja nem történt, mert oly örömmel rakta első lábait Gyuri hátára, hogy mulatságos volt.

Ha idegen jön, tisztes távolságból előbb ugatja, ha az ajtó felé megy, hozzá kapkod.

Egy asszony a multkor megdobta, nemrég kiszabadult, az asszony éppen erre jött, majd lehúzta. Mi hiába szöltünk neki, nem hallgatott ránk. Az újságot ő hozza a küszöbre reggel. — A cicát nem bántja. A mult napokban bundájánál fogva felemelte, a cicus pofonkarmolta; azonban óvakodik lábai közelségétől. Ellenben a tűzhely alatt egymáson alusznak.

Erdős Sándor, II. gyak. gimn. t.

Karácsonyi történet

Már mindennel elkészültek az angyalkák. Az ajándékok becsomagolva sorakoztak a karácsonyi műhely asztalán. A fenyők feldíszítve ünnepi díszben ontották kellemes illatukat. Az angyalkák útrakészen fehér bundácskáiban várták a jelt az indulásra. Jézus intett az egyik kis piszének, álljon elő a göncölszekér!

A következő pillanatban már ott is állott a fényes, gyémántos szekér a műhely ajtaja előtt, mert a mennyei kocsis is nehezen várta, hogy indulhassanak a földre ajándékot, örömet vinni a jó kis gyermekeknek és jó előre megkente a gyémántos kerekeket, befogta a hófehér mennyei paripákat. Az angyalkák pillanatok alatt felraktak mindent a szekérre. Jézus és a mennyei kocsis az első ülésen foglaltak helyet, az angyalkák pedig a csomagok teletjére kuporodtak fel, mint amikor a kis galambok elrepülnek egy háztetőt. Csak úgy villogott a sok hófehér szárnyacska.

A göncölszekér megindult a láthatatlan mennyei hidon lefelé és nem telt bele egy félóra, már el is érték a Földet.

Egy hóval borított, magas hegy tetején állott meg a szekér. Közeli városok és faluk tornyából ünnepi harangok hangjait hozta a csípős, téli szél. Ajtatos lelkek imái repültek az ég felé.

Az angyalkák pillanatok alatt gyorsan szét kapkodták a csomagokat, karácsonyfákat. Egy szerényebb kis angyalkának semmi sem jutott. Pityeregve állott a szekér mellett.

Jézus megszívogatta a sűrű kis angyalka fejét Ne búsulj, mondotta neki. Te nem viszel most ajándékot, hanem hozni fogsz. Ott abban a piros toronyos kis faluban, a legszeles fehér házikóban már régóta szenved súlyos betegségben egy szegény kis gyermek. Hozd el őt, siess, mire vissza jövünk, te is itt légy!

Jézus elment az angyal sereggel, a kis angyal is elröppött, megtalálta a

faluvégi házikót és bekucskált az ablakon.

Egy vézna, sápadt kis gyermek fekk a ágyban, szülei, testvérekéi szomorúan ültek az ágya mellett.

A kis angyal beröppent az ablakon a szobába és leült az ágy szélére.

A szülők és testvérek nem vették őt észre, csak a kis beteg, mert ő már csak félig tartozott a halandó emberek közé.

Az angyalka megfogta a kis beteg kezét. Érted jöttem testvérem, mondtotta neki szelíd hangon, gyere velem vissza a mennyországba.

Szívesen mennék veled angyalkám válaszolta a kis beteg, de félek, hogy ők nagyon siratnának engem.

Már megint félrebeszél, siránkozott az anya.

Gyere sugta az angyalka, az Ur vár tégedet. Ő küldött engem teérted.

A kis beteg szeme megcsillant, egy pillantással elbűsült az övéitől és az angyalka felé nyújtotta lesoványodott karocskáit.

Az angyalka ölébe vette és kiröppent vele az ablakon.

Mire odaért a göncölszekérhez, Jézus is megérkezett az angyalokkal, már szétosztották az ajándékokat, öröm és békesség tüzeit gyújtva az emberi lelkekben.

Az angyalkák nagyon megörültek az új testvéreknek. Simogatták, esőkolgatták és mindenik azt akarta, hogy ő mellette üljön az új testvére a göncölszekéren. De Jézus azt mondotta, ő velem fog jönni, mert az én születésem napján jött vissza hozzánk.

Megsimogatta a gyermek sovány vállacskaát és attól egyszeribe hófehér szárnyaeskaát nőtték. Megesőkolta homlokát és ettől olyan szép fényes csillag lett a gyermek homlokán, mint a többi angyalkának. Aztán betakargatta palástjába, elfoglalta helyét a göncölszekéren, az angyalkák is felültek és a szekér elindult a láthatatlan mennyei hidon felfelé.

T. L.

Hangya lakodalom

kedvvel a muzsikáláshoz. A primás, egy kis fekete tücsök ugyancsak szaporázta, a kontrás sem volt rest, csak a bögös húzta egykedvűen; dudó-dudó-dudó...

A bírók háza élénk volt. Következett a menyasszonytánc. Hangya Henrik, a boldog vőlegény kis piros rózsaszíromból készített fejkendővel bekötötte menyasszonya fejét és ekkor nagy éljenzés tört ki. A bíró lánya, a messze földön híres, szépséges szép Hangya Hilda asszony lett. Az egész nászucp ivott az új pár egészségére és a jóhangulat egyre fokozódott. A párok sorban táncra perdültek, ropták a táncot. Angella is táncolt egy csinos fiúval, igaz ő még soha nem táncolt, most mégis mintha mindig ezt csinálta volna, csak úgy repült táncosa karjai közt.

És nem is tudom meddig fokozódott volna a jókedv, de egyszer csak dum-dum-dum, mintha az egész mindenség megrázkódná és egyre erőteljesebben, egyre veszedelmesebben. Az öreg bíró elküldte magát, hogy jön a veszedelem, húzódnak beljebb! — erre a sok hangya mind tódult a beíós termek felé. Angellát is tessékelték, de ő nem értette, hogy mi történik körülötte, megkövülten állt a külső szoba közepén, amit még az előbb a jó kedv tett hangossá. A zenészek nagy szalóval hagyták el a bíró házat. Táncosa, az ősi nemesi vérből leszármazott Hangyafi kiabált utána; — Angella, Gili, gyere már! — És kifutott érte, hogy magával vigye a belső termekbe, de ekkor recsegés, ropogás és egy nagy darab vakolat az Angella vállára esett.

Mikor kinyitotta a szemét, az anyját látta maga előtt, ki a vállát rázogatta és mosolyogva keltegette; Angella, Gili! Elaludtál? Gyere már uzsonnázni! — Gili inkább sírni szeretett volna, mint uzsonnázni. Kis szája lefelé görbült és szemel megteltek tiszta hajnali harmathoz hasonló könnyel és míg anyja az ölébe vette, méltatlankodva mondta: Anyu, miért nem vigyáztál? — Ráléptél a bírók házára!

Gyöngykaláris.

Fáklya

Lobog a fáklya, szikrázva ég.
Pleike láng, egy drága szó;
Csak ennyi ami felgyújtotta,
De többé el nem oltható.

Még itt zsong lelkemben szüntelen
E drága szó, hogy „szeretem”
S a fáklya, mely tüzesen izzik

CSER KATALIN ÉVA.

Ujévi köszöntő

Hó borítja már a rétet
És a szántóföldet
Mi is befejeztük
Ezt a munkás évet.

Öreg esztendő is letette gondját.
Harmincnyolcas esztendőnek
A helyét átadván.

Az új esztendőben
Kívánok sok szépet.
Jó Imre bácsinak
S e lap táborának.

Csernus Mária.



Svájci iskolás fiúk sielés után hógolyócsatát rendeznek. A sítalpfa jó védelmet nyújtanak a hógolyók ellen.



A Tiber folyó a múlt héten a nagy esőzés folytán megáradt. Egy ucca a Trastevere állomás mellett víz alá került.

Az aaaa ó és hónapja

A mai gazdasági helyzet egyik legnagyobb kérdése a nyomor-nyíthatóság. A munkaalkalmak csökkenésével mindig több és több dolgozó kéz vált munkátlanná. A munkanélküli ember különösen ilyenkor télen jóval több, mint más évszakban. Mindenki, akiben még van egy kis emberi érzés és elismeri magában azt, hogy az a szerencsétlen embertársa, akinek nincs betevő falatja, nincs meleg szobája, gyermekei éheznek, ruhátlanok, éppen olyan ember mint az a szerencsésebb embertársa, akit a Sors kegye megóvott a szörnyű nélkülözésektől, akkor juttassa el hozzájuk adományát.

Mindenki tartsa kötelességének, hogy viszonyaihoz mérten járuljon hozzá a szerencsétlenek segítségéhez. Debreczenben sok intézmények, egyesületek igen szép munkát fejtenek ki abban az irányban, hogy gyűjtéseket rendeznek, előadásokat tartanak stb. Minden vallás azt tanítja, hogy adni kell. Jóleső érzés az, ha tudom, hogy én is hozzájárulhattam ahhoz, hogy valakinek, aki éhes volt éppen az én filléreimből jutott egy kis meleg étel vagy talán egy meleg ruhadarab. Adni pedig úgy szép, hogy azzal ne hívalkodjunk. Ne füssük dobra. Hátha az, aki kapja szegényli. Megkapó példáját olvastam a napokban egyik pesti ujságban az adakozásnak. Egy szegény gyerek ment hazafelé az iskolából a hideg időben. Lában egy rossz gumicipő volt. Megszólította egy úr a gyereket, majd bevitt egy üzletbe és vett neki egy pár új cipőt 11.50 P-ért és hazabocsátotta. A gyerek édesapja egy szegény munkanélküli volt, aki megakart köszönni az adományt és ezért az ujságban hirdette. Ez az, amit a vallás is tanít.

Igy kell adni. Adjon tehát mindenki. Töröljük le a könnyeket embertársaink szeméből, legyen meg mindenkinek a karácsonyfája szegénynek, gazdagnak egyaránt, legyünk tehát emberek és szeressük egymást.

Kertész Magda I. b. évfolyam.

Ujév

Kéményseprő jött seperni,
Boldog újévet kívánni,
Kíván ő bíz jót és szépet,
Jó jövőt és szép életet,
Bort, bűzát és békességet.
Az Istentől egészséget,
Estétől a csillagokat,
A hajnaltól napsugarat,
Magyar hon feltámadását,
Szívünknek a dobbanását,
Ajkunknak a megnyílását,
Hazánknek feltámadását.

Fényi Erzsébet.

Ujévi köszöntő

Kedves Imre bácsi kezdte tén az új évnél,
Kívánok e versben sok boldog újévet!
Hogy még írjon sok mesét és elbeszéléseket,
S még sokkal többen olvassák a szép kis verseket.

És még sokan legyenek segítő munkatársai,
Hogy ők is azt mondhasák: éljen Imre bácsi!
Én sem tudok mást kívánni,
Csak azt, hogy Isten áldja Imre bácsi.

Tóth Gizella IV. gimn. b.

Kedves Imre bácsi!
Ha e kis versben hiba van, tessék elnézéssel lenni, mert igaz szívből írtam. Tisztelettel segítő munkatársa:
Tóth Gizella IV. gimn. b. Dóczl.

Az én karácsony estém

Karácsony este van. Kint hópihéek kavarognak a levegőben.

Milyen jó idebenn, a jó melegszobában ülve, hallgatni a szél üvöltését. Apuka és Anyuka csendesen beszélgetnek, én pedig szememmel gyöngéden símogatom végig a kapott ajándékokat. Elgondolom, hogy milyen jó nekünk, akiknek mindenünk megvan és itt ülhetünk a jó meleg szobában és milyen rossz azoknak, akiknek még karácsonykor sincs mit enni és hideg szobában kell dideregniük, vagy pedig mindenük megvan, de örömiük és boldogságuk ségsem lehet teljes, mert valamelyik kedves családtag hiányzik. Erre a gondolatra elszomorodom. Ilyen az én drága jó nagymamám is. Ezt a kedves ünnepet Erdély egyik kis falucskájában kell eltölteni, távol mindazoktól, akiket szeret. Apuka és Anyuka is erre gondolhatott, mert mind a ketten szomorúan néznek az égő karácsonyfára. Apukán szinte látszik, hogy gondolatban nem itt közöt-

tünk, hanem túl, a trianoni határon, egy kis erdélyi falucskában jár. Anyuka szemében pedig megcsillan egy könnycsepp. Gondolatban ő is az édesanyjánál jár, aki szintén egy kis falucskában tölti el a karácsonyt egyedül. Eszre sem vettem, hogy az én szemem is megnedvesedett. S most ebben a pillanatban mind a hárman arra gondoltunk, hogy bár csak lenne itt mind a két nagymama. Egy-szer csak halk kopogás hallatszik. Mikor ajtót nyitok örömmel látom, hogy a vendég a nagynéném és nagybátyám, nagy csomag kíséretében. Persze bánatomat csak hamar elfelejtem és boldogan gyönyörködök az újabb ajándékokban. — Este pedig mikor kiságyamba lefekszem, kérem Istent, hogy a következő karácsonyt jó nagymamám társaságában tölthessem el.

Ó! bárcsak teljesülne be kívánságom!

Harró Margit
Dóczy gimn. III. a. o. t.

Imre bácsi postijából

Kedves Imre Bácsi!
Legyen szíves, fogadja el a versmet és vegyen fel a gyermek-csoport rovatába. Én V. osztályos vagyok. — Isten vele Imre bácsi, legyen olyan jó, hogy teljesítse kívánságomat. Tisztelettel kezét csókolja:
Szabó Erzsébet V. oszt. tanuló.

Kedves Imre bácsi!
Tessék szíves lenni ezt a kis verset a gyermekek rovatjában leközzölni. — Nagyon szépen kérem Imre bácsit erre. Én szeretnék még sok kis apró verset írni a gyermekek Debreczenjében. Szíveségét köszönöm nagyon. Üdvözli Imre bácsit.

Boros Erzsébet.

Kedves Imre bácsi!
Ismét küldök egy verset a Gyerme-

kek Debreczenjébe. Ha lehet, úgy tessék szíves lenni közölni. Együttal boldog karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánok Imre bácsinak.

Asztalos Gyula.

Kedves Imre bácsi!
Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kívánok kedves Imre bácsinak. — Kérek Imre bácsit, hogy e pár versem, ha rákerül a sor, tessék közölni. Szíves üdvözléssel:

Kovács Tibor ref. gimn. III. a.

Kedves Imre Bácsi!
Tessék szíves lenni a Gyermekek Debreczenje olvasóinak a táborába felvenni. Itt küldök egy kis történetet s ha jónak tetszik látni, akkor tessék szíves lenni közölni, ha lehet a legközelebbi számban. S egyúttal boldog ünnepeket és boldog újévet kívánok Imre bácsinak. Tisztelettel:
Asztalos Zoltán ref. gimn. I. c. o. t.

Kedves Imre bácsi!
Nagyon szeretnék én is munkatársai körébe lépni. Itt küldök egy verset és egy mesét, ha jó, tessék közölni kis lapunkban. Maradok tisztelettel hűségem olvasója:

Fényi Erzsébet.

Kedves Imre bácsi!
Köszönöm szépen Imre bácsinak, hogy ilyen sok javítással közölni tettett a versemet. De reméljük, hogy a következőben jobban sikerül. Tessék szíves lenni megnézni ezeket a verseket, ha megfelel, közölni. Tisztelettel Imre bácsit hű olvasója:

Kovács Mária IV. c. polg. Dóczl.

E heti könyvjutalmat Forkas Irén, Nagy Erzsébet keresek. Isk. I. b. Asztalos Zoltán nyerték. Jutalmkönyveket szerdán délután átvethetik lapunk fiadólhivatáiban.

Az új év hajnala

Elharangozták már az utolsó órát, Jelezve az ó év utolsó sóhaját. Elmulik az éjjel s felvirrad a nappal, Felvirrad az új év, vidám harangszóval Feledésbe megy a keserű búbanat, S az emberi lélek új életre támad.

Mint meggörnyedt hátú, szegény öreg ember

Bücsüzik ez az év, levetett süveggel. S mint a megfáradott a koporsójába, Belép ez év is, a feledés sírjába. Az új helyrehozza, mit az ó elvett, S kíván mindenkinek sok boldog új évet.

Nagy Erzsébet.

A világtengelyekről

Ujra fordul a világ kereke. Megint leperog egy év és kezdődik a másik, mert az idő kereke meg nem áll.

„Évmilliókig eljár tengelyem, míg egy kerékfogát újítani kell.” Nem tévedett-e Madách, mert valóban baj van a világban a „nagy műben”, ami a békéltenséget, az általános boldogtalanságot okozza. Az emberek, mint kontárgépészek segíteni, javítani akarnak s új tengelyt akarnak alkotni. Már két-féléről hallunk beszélni: Róma—Berlin—Japán tengely és London—Páris—Moszkva tengely. Ezekről azt hiszem, hogy a felnőtt emberek legnagyobb része sem tud többet mint én. Én pedig csak azt tudom, hogy ez politika s ez nem lehet a világ tengelye. Rájöttem, hogy Madách nem tévedett! Ha hiba van a „nagy műben”, úgy inkább valamelyik kerékfogát kellene újítani, ha elkopott és nem tud jól a fogaskerékbe kapcsolódni.

Ezt a hibás fogat keressék és javítsák a világ gépészei, a tengelyekkel ne kísérletezzenek, mert az Isten a világ tengelyéül a szeretetet helyezte és ha ezt a kontárok kicsérlik: összeomlik a világ!

Habetler Márta Felső Ker. I. b.

REJTVÉNYEK FEJTŐRŐK



Rovatvezető: Boross György

Petőfi Sándor (1823-1849)

1823 január 1-én született Petőfi Sándor, akinek költészete a remekművek kincsháza. Hozzá fogható lírikus kevés akad a világirodalom vezető szellemei között. — Nincs még egy magyar költő, akit külföldön annyira ismernének, mint őt. Az értelem legegyszerűbb kifejezésétől, a gondolatok legfenségebb szárnyalásáig minden hang megszólal lantján. Csak a szelmes és hazafias lírája, bölcselő és leíró költészete, verses elbeszélő munkái tele vannak tündöklő helyekkel. A »DEBRECZEN« rejtvenyrovatának vezetője is lerója kegyeletét a nagy költővel szemben, születésének 115-ik évfordulója alkalmából és e rejtveny két nyilas sorában, két Petőfi-idézetet helyezett el. (A megfejtés igazolására elegendő a két idézet beküldése.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

MEGHATÁROZÁSOK:

VIZSZINTES SOROK

- ?
- Tej!!!???
- En kezdek, te kezdet.
- Nem is védekező!
- Nem is második!
- Egyetemi Ifjak Köre.
- Az osztrák—magyar közös hadsereg hivatalos rövidítése volt!
- Ló.
- Finom tézsa-töltelék.
- Alfától omegáig tart.
- Erődítmény.
- Délamerikai szabadsághős.
- Idegn esont.
- Vissza: görög összetételekben: új.
- Ruha!!!???
- Az első két betű.
- Felső-Egyiptom egyik legnevezetesebb városa volt.
- A. N. R.
- Este a kaszárnyában fújja a trombitás.
- Város a román határ mentén — Romániában.
- Enyém — románul. (Tessék beírni: mie.)
- Szárny — latinul.
- Tisztítószermárka.
- Indiai város.
- Francia külügyminiszter.
- Átkarolja.
- Két háziállat.

FÜGGŐLEGES SOROK

- ?
- Szignálás.
- Visszautasít.
- Tisztítószermárka.
- Asszú is ez.
- Vissza: időmérő.
- Gergely Ödön.
- A. Ó.
- L. K. E.
- Sav teszi a bõrrel.
- Férfinév — ritkán!
- Két szó: I. zsidó ünnep. II. ásvány.
- Visszalök.
- Utcát burkol.
- Velencei csónak.
- Város Portugál-Kelet-Afrikában.
- Turku.
- France keresztnéve.
- Ráma, — névelővel.
- Helyhatározószó.
- Város Francia-Marokkóban — névelővel.
- Helios és Klymene leánya, ki bátja Phaeton halálakor nyárfává változott.
- Elgondolás.
- A. L. N.
- ...-Nippon — Japán, a Felkelő Nap országa.
- Balhé — vége.
- Izé mássalhangzótlanus!
- Egymást követő betűk.

HOL IS OLVASTAM CSAK ?

I.

Nekünk most az isten kevés,
Mert ő nem elég kemény;
Hozzád imádkozom, pokol,
Az új esztendő reggelén:
»Ünsted szíveinkbe minden dühödöt,
Hogy ne ismerjük könyörületet,
Míg e gazok
Közül a földön egy mozog le

II.

Térdem remeg, hajam fehérlék,
Orcám redős... öreg vagyok.
S az új évet megértem ismét...
Nem vittek el bú, kór, bajok!
Az élet mintegy kérdi tőlem:
Mire vársz még? minek vagy itt?
És tól, mikép a fán letolja
Az ifjú lomb a tavalyit.

CSAK UGY MONDOM, HOGY...

...lapunk 1937 december 25-iki — karácsonyi — számában megjelent rejtvenyek helyes megfejtése a következő:

Tanár úr kérem! 1. Octavianus Augustus (Kr. e. 31—Kr. u. 12.). — 2. Acs. 3. Anna és Jochaim. 4. Tizenkettő. 5. Tiberius (14—37.). 6. Keltő: Szent János evangélista és Szent Júdas Tádé. 7. Assisi Szent Ferenc, 1223-ban. 8. Szent Péter. 9. 313-ban, a milánói rendelettel. 10. Kettőszázhatvanegy.

Betűszámán: 1.631.436 : 6.348 = 257.

Hol is olvastam csak? Reviczky Gyula: Karácsonykor.

Lóugrás szerint. Betlehem.

Karácsonyi gondolatok:

Istennél nincs lehetetlen.

Isten ajtaja mindig tárva van.

Vajha ki ő? Szent István vértanú.

Nagypó mesél: Heródes rendelkezése csak a 2 éven aluli fiúgyermekre vonatkozott.

Zenészek előnyben: Miserere.

Nem ütök a jogászt agyon...: Magánlaksértésért, halottgyalásásért és idegen ingó rongálásáért.

Pótolja ki! Csillagszóró.

Betűrejtvenyek: 1. Csahol. 2. Egyszer-másszor. 3. Falu végén. 4. Bakator.

Nagy keresett lehetőség! Kép, koponya, kabát, könyvek, katedra, kéz, keménygallér, kalamaris.

TUDNIVALÓK:

A rejtvenyek beadásának határideje: péntek este 6 óra. A megfejtéseket borítékba téve juttatjuk el a kiadóhivatal leveles ládjába, lapunk címére. — A borítékra feltűnő betűkkel felírandó: REJTVÉNY. A jutalmazásban való részvételre már egyetlen rejtveny helyes megfejtése is elegendő. Természetesen aki többet fejt meg, annak nagyobbak az esélyei. — Szelvényt mellékelni kötelező! — A nyertesek neveit a január 9-iki számunkban, a »Hírek« között hozzuk nyilvánosságra. — Karácsonyi rejtvenyek nyertesének neveit jelen számunk hírek rovatában szintén megtekintheti.

B. U. É. K. a rejtvenyrovat minden barátjának a Rovatvezető!

HETI DIJAINK:

- 3X1—1 darab színházjegy
- 1 „ moziyjegy
- 2X1—1 „ kötet könyv

TANÁR UR, KÉREM!

- Irt-e Petőfi regényt?
- Hol született Petőfi?
- Mi volt Petőfi anyjának leányneve?
- Mi volt Petőfi igazi neve?
- Kiről írta Petőfi: Első szerelmem című humoros költeményét?
- Hol katonáskodott Petőfi 1839—40 között?
- Hány gimnáziumot járt Petőfi?
- Hol ismerte meg Petőfi Szendrey Júliát?
- Hogyan szól a híres »vótum Petőfiánum«?
- Hol esküdtek egymásnak hűséget Petőfi és Szendrey Júlia?
- Hol töltötték a mézesheteket?
- Kik tartoztak a »Tizek Társaságába«?
- Melyik Petőfi mű főhőse Szilveszter?
- Hol halt meg Petőfi?
- Ki volt Szendrey Júlia második férje?

SZÁLLÓIGÉVÉ LETT PETŐFI-SOROK

(Állapítsuk meg, hogy mi a címe azoknak a Petőfi-verseknek, melyekből az alábbi szállóigévé lett sorok valók!)

1.

»Minden Demosthenesnél Szébben beszél a tett.«

2.

»Szép állat az asszonyi állat. Szép és veszedelmes.«

3.

»Hadd vesszen el az élet, ha A becsület marad.«

4.

»Csapot, papot, mindent elfelejtett.«

5.

»Ejh, ráérünk arra még!«

6.

»Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?«

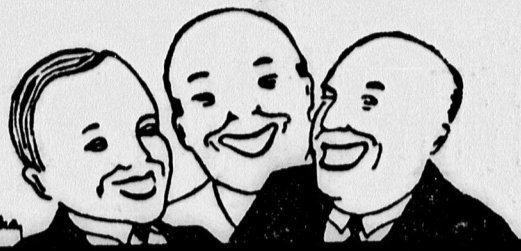
1. SZÁMU REJTVÉNYSZELVÉNY

Név: _____

Foglalkozás: _____

Pontos cím: _____

LUDAS



MATYI

BUGYI SANDOR
 tuharos esetei

Aígi eset a mán, akkít most elmondok. El is meséltem mán eztet máskor is, de azír most újra csak elmondom.

Ugy vót a, hogy egy rigi karácsonnak a szombattyán, mikor még a kú is lágy vót, ott kocogok a lúval a Csapó-úccán, hát eccer csak hallom, hogy a tulsó ódalon rí valaki. Még pedig fírri, mer borizűen bög. Nem állhatam meg szó nekül, ezt kiátottam hozzá: Nem szígyelled magad te, hogy vín számár lítedre vígig rívod az úccát?

Visszaszól, de csak ríva, hogy aszongya: hogyne rínék te, mikor az imént kiütötték a félszememet.

A másikat meg a holló vegye ki, küdöm hozzá a szót, amúgy szelíden.

Nem teccett neki, azt feleselte vissza, hogy süljek meg a magam zsírjába, ha útet nem sajnálom.

— Megájj csak, mingyá megsajnálak én, lököm a szót, ayal leugrottam a lú vígítül. Mán íppen embersígre akartam tanítani a löcesél, mikor észreveszem, hogy egy nagy fene daganat van a homlokán, nagyobb, mint egy galambtojás.

Na tesvír, mondok magamba, ha mán más ellátta a bajodat, én nem bánlatlak. Leeresztettem a löesöt, mer csakugyan megsajnáltam. Kérdem osztán túlle, hogy mikíppen törtínt az eset.

— Nem tom, aszongya, csak azon vettem észre magam, hogy úy járt körülöttem a bot meg a fokos, mint a záporosó, oszt kiütötték a félszememet.

— Mutassa kend!

Mutattya a homlokán a nagyfene daganatot.

— Nííí, ne ott hát, mondom neki, hísz nem az a, lejjebb van a szeme.

— De az a, mongya ú, mer oda csúszott fel a bíur alá az a félszeme, akkít kiütöttek.

Mán erre dübe jöttem oszt így förmedtem rá: hogy az Isten gutájába ütötték vóna ki, mikor mindkettővel níz kend rám! Nem láttya, hogy lát?

— Hát akkor micsoda itt ez a nagy csomó a homlokomon? — kérdi.

— Szűnyogcsípés, mondom én.

— Karácsony szombattyán?

— Úhüm! Löktem a voksot.

De egyúttal megkérdeztem túlle, hogy hun lakik.

Aszongya: a nemzetes úr tanyáján?

— Ki a fene az a nemzetes úr — kérdem.

— Hát nem ismeri a nemzetes urat a Szepesen? — kérdi ú.

— Ismeri a fene, aki egye meg kenddel egyútt, mondok.

— Túzok Mihálynak híjják, aszongya.

— Na bolond bírest tart.

— Mír?

— Mer kendet fogadta meg, mondok. Megkérdeztem azut túlle, hogy mi szándíka van az ütlegelis eránt.

— Megyek, aszongya, az orvosho vízi reportra.

Kíoklattam oszt, hogy híába megy, mer nincs vír. Vír nekül nem ír semmít.

Aszongya: bár vóna hát!

Azt ís megkérdeztem túlle, hogy mír kútte be a gazdája a városba. Azír aszongya, hogy vegyek karácsonfát, oszt vígyem kí a tanvóra. Most meg mán a síncs, mer eltűnt a túlekedísbé.

Most mán útet nagyon összeszígya a gazdája, aszongya.

En ekkor megkérdeztem túlle, hogy van-i a Túzok uram tanyája előtt ákáca.

— Hogyne vóna, mongya ú.

— Na, akkor akassa fel kend rá magát, mingyá lesz karácsonfa, oszt a gazdája se szígya kendet össze.

Igy enyelegtünk, azut érzíkenyen elbúcsúztunk egymástól.

De alig váltunk el, a bíres visszafordult, oszt így szóltott hozzám:

Egyen meg a fene, ammir eleinte nem sajnáltál.

De mán erre én ís elíbe toppantam oszt ezt montam neki: Te, látod az öklömet? Olyan nagy, mint a fejed. Még az imént csak az egyik szemedet ütötték kí, de ha én ís oda ereszttem ezt a látódho, a másik ís kiesik.

— Ne te ne, aszongya.

— Elhallgass, mondok, mer ha én megbízserélem a nyeregörzűsölő fer-

ájodat a csizmám órával, a fejeddel ütöd be a tulsó ódalon azt az emeleti ablakot.

Erre nagyot nízett, oszt bocsánatot kírt túllem.

Olyan gyenge szívem van, hogy megbocsátottam neki.

A bíreséhe hasonló jókat kívánok Titulescunak ís, de neki nem bocsátanék meg soha.

Irtam mírembe itt hejbbe Debrecenbe én Bugyi emká.



— Mondja csak, Pemzli úr, hogy van a felesége?
 — Ma reggel egy kicsit összeszólköztünk...



JÓ KIS VENDEGLŐ

— Akármit rendelék, mindenre azt mondják, hogy már nincs! Kérem a kabátomat!
 — Sajnáljuk nagyságos úr, de már az síncs...



ROSSZ SZOKÁS

— Már megínt díót törtél az ajtófélfán!



GYAKORLATI BEMUTATÓ

— Készen vagyunk a fürdőkáddal, amínt tetszik látni asszonyom, már nem folyik...



TALÁLKA

— Nem értem igazán, lehetséges volna, hogy elfelejtkezett?



— Te, a szomszédom elaludt!
 — És te ezért engem felkeltesz?

A JÖVŐ

A hatéves Piroška és az ötéves Lili beszélgetnek a jövőről.

— Ha megnövök — mondja Piroška, — tanítónéni leszek.

— En pedig — feleli Lili, — ha megnövök, mama leszek és sok-sok gyermekem lesz.

— Akkor a gyermekeid hozzám fognak járni iskolába és én jól elverem őket.

Mire Lili sírva fakad és így szól:

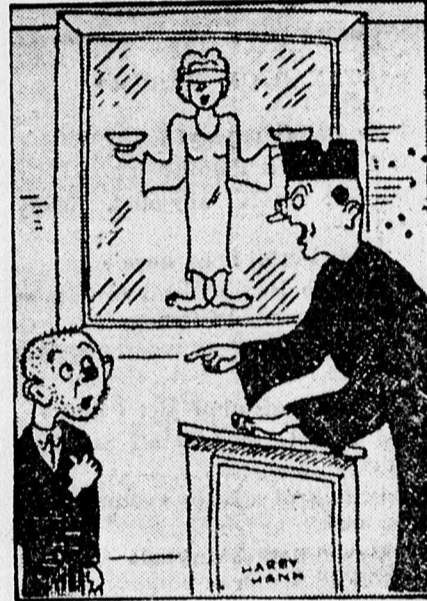
— Te utálatos! Mit vétettek neked az én gyermekeim?

A FÜLBEVALÓ

— Tessék azonnal jönni, doktor bácsi!

— Mi történt kislányom?

— A mama lenyelt egy gyémánt fülbevalót és a végreháitó bácsi ott vár...



BÍRÓ ELŐTT

— Visszavonja a korábbi vallomását? Hiszen már mindent beismert?

— Igen, de időközben a védő tökéletesen meggyőzött az ártatlanságomról.



VIGYÁZZ! FILMFELVÉTEL!

— Művész úr, most az Ön jelenete következik: Önnek bele kell rugni egy nagyot ebbe a fenevadba...

DISZKRÉT NŐ

A vénkisasszonytól, aki tanúnak van beidézve, megkérdezi a bíró:

— Mit tud a szóbanforgó Kardosnéról?

— Hát tudok egyet-mást — mondja hamiskas mosollyal a hölgy, — de remélem, magunk közt marad...

KILÁTÁSTALAN HELYZET

Két fogoly beszélget a fegyházban.

— Te hány évre vagy elítélve?

— Tíz évre, de sohase szabadulok ki.

— Hogy-hogy?

— A fegyház órája mindennap tíz percet késik.

HAJÓTORÓTTÉK

— Tedd le azt az ágat! Ne integess!

A hordó fenekén még van egy kis rum...

A Debreczen rádióműsora

1938 január 2-től január 8-ig

VASÁRNAP, JANUÁR 2.

- BUDAPEST I. 9.30:** Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvini-
 téri templomból. Prédikál Ravasz
 László dr. püspök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir.
 udvari és várpálbánya templomból.
 A szentbeszéd mise közben Náday
 Zoltán dr. hittanár mondja. Énekel
 a külső-ferencvárosi Szent Kereszt
 plébánia templom énekkara Bud-
 inszky Géza vezényletével. Orgonánál
 Lisznyai Szabó Gábor. Előadásra ke-
 rülnek: a) Gráf K.: In dulci jubilo;
 b) Kertész Gy.: A kisdéd Jézus; c)
 Harmat Artur: Adeste fideles; d) Is-
 meretlen szerző: Zengjétek; e) Liszt:
 O salutaris hostia; f) Bárdos Lajos:
 Szent Karácsony éjjel; g) Harmat
 Artur: Mennyből az angyal; h) Hal-
 mos Lajos: Minden földet; i) Him-
 nus.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és
 vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult
 zenekar Vezényel Fridl Frigyes. —
 Nyitányok és keringők. 1. Vaszy
 Viktor: Vigjáték-nyitány. 2. Szaba-
 dos Károly: Viora-keringő. 3. Dopp-
 ler: Ilka — nyitány. 4. Weber: Fel-
 hívás keringőre. 5. Suppé: Könnyű
 lovasság — nyitány. 6. Eödrögh Já-
 nos: Magyar nyitány. 7. Lehár Fe-
 renc: Hercegisasszony — keringő.
 8. Strauss János: a) Denevér — nyi-
 tány; b) Császár-keringő.
Szünetben kb. 13.15: Egészségügyi Ka-
 lendárium. Az Orsz. Közegészség-
 ügyi Intézet közleménye. Felolvassa
 Furgató Ferenc dr.
14: Hanglemezek.
15: „Miként emelheti termésátlagát a
 kisköz? Fleischmann Rudolf elő-
 adása. (A földművelésügyi miniszter-
 ium rádióelőadásorozata).
15.45: Szervánszky Péter hegedű, Paul
 Tibor klarinétosok zongorakísérettel.
16.30: „Árva vára.“ Rexa Dezső elő-
 adása. (Közművelődési előadásoro-
 zat).
17: A rádió szalonzenekara. Vezényel
 Bertha István. 1. Auber: Éreparipa
 — nyitány. 2. Schack Manka: A csár-
 dában. 3. Huszka: Huszár dalol a
 Dnyeszter partján. 4. Robrecht: Bé-
 csi operettrevü. 5. Saint-Saens: A
 hattyú — gondokaszó. 6. Jacobi:
 Sybill levele. 7. Bartók: Román nép-
 táncok. 8. Kapplusch: Ezüstharan-
 gok — intermezzo. 9. Ravina: Kis
 bolero.
18: „Spányolország tanítómesterei.“ —
 Puskás Lajos dr. előadása.
18.30: Toll Jancsi és cigányzenekara.
19.35: „Skandináv líra.“ Hajdu Hen-
 rik előadása. A verseket Lehotay Árpád
 mondja el. (Részben viaszfelvé-
 te).
20.15: Sporteredmények.
20.25: Buttola Ede jazzzenekara.
21.25: Hírek, sporteredmények.
21.45: Budapesti Hangversenyzenekar.
 Vezényel Rajter Lajos. 1. Mozart:
 Varázsfuvola — nyitány. 2. Haydn:
 Ústodob szimfónia (G-dur). 3. Nováki
 László: Divertimono vonószene-
 karra. 4. Rotters: Táncsvit.
23: Lakatos Tóni és Lakatos Misi ci-
 gányzenekara muzsikál a Bodó-ká-
 véházban.
0.05: Hírek külföldi magyarok szá-
 mára.
BUDAPEST II. 11.15: Állástalan Zené-
 szek Szimfónikus Zenekara.
15: Hanglemezek.
19.05: „A népesedéstán klasszikusa:
 Malthus Robert.“ Kisléghi Nagy Dé-
 nes dr. előadása.
19.35: Ungár Imre zongorázik.
20.25: Hírek: űrtetőversenyeredmények.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS mű-
 sora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52
 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocik-
 kluson 15—16 óráig; a HAT 4 hívó
 jeles adón, 39.88 méteres hullám-

hosszon, 9.125 kilocikluson pedig
 1—2 óráig.

HÉTFŐ, JANUÁR 3.

- BUDAPEST I. 6.45:** Torna.
 Utána: Hanglemezek. — 1. Fricsay:
 Járjatok be minden földet — induló
 (1. h. gy. e. zenekara). 2. Alex: Fips
 és Faps — intermezzo (Lutter-ze-
 nekar). 3. Bendix: Dervisek tánca (Fer-
 dy Kauffmann zenekara). 4. Baptiste
 Alexander: A víg fűttyős — keringő
 (Bijou harmonika zenekar). 5. Ketel-
 bey: Dobok az erdőben — induló
 (Don Pedro zenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Téli világ 1851-ben Magyar-
 honban.“ (Felolvasás).
10.45: „Ahol Mátyás király vadászott.“
 Irta Szitnyai Jenő. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-tem-
 plomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Eugén Stepat balalajka-ze-
 nekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és
 vízállásjelentés.
13.30: A „József nádor“ 2. h. gy. ezred
 zenekara. Vezényel Seregi Artur. —
 1. Marthon Géza: Hódolati induló.
 2. Wallace: Maritána — nyitány. 3.
 Huszka: Részletek az „Aranyvirág“
 c. operettből. 4. Adorján Sándor: Ba-
 laton — keringő. 5. Seregi Artur:
 Régi magyar táncok 1840-ből. 6.
 Vincze Zsigmond: Szép vagy gyö-
 nyörű vagy Magyarország.
14.40: Hírek.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmi-
 szerárak.
16.15: A rádió diáklérlőrája: „A Bécsi
 Képeskrónika.“ Kardos Tibor dr. e.
 m. tanár előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelen-
 tés, hírek.
17: Jankov Boris hegedűl.
17.30: „Bulcsu vezér hadviselése.“ Ju-
 lier Ferenc ny. ezredes előadása.
18: A Magyarországi Munkásdialektik-
 nek Szövetsége képviseletében a
 Magyarországi Mintakészítő Munká-
 sok Szakegyletének Dalárdája és a
 Budapesti Haladás Dalkör. 1. Klentz:
 Vándordal. 2. Farkas Nándor: Hej,
 gazduram. 3. Rieger Gy.: Ki a gond-
 dal. 4. Wohlgenuth: Szép az ifju-
 ság. (Előadja a Magyarországi Min-
 takészítő Munkások Szakegyletének
 Dalárdája. Vezényel Ujj József dr.)
 5. Requart: Bujdosóénekek (Balassa
 Bálint után). 6. Balázs Árpád: a)
 Reszket a bokor; b) Ahogy én sze-
 retlek (Farkas Imre szövege); c)
 Ugy-e babám (Antal István szövege);
 (Demény Dezső átírata). 7. Ságody
 Otmár: Haranzoznak... 8. a) Nyá-
 ron vályogot vetek; b) A csizmámon
 nincsen kéreg; c) Hullámzó Balaton
 tetején; d) Az én rózsám (Andrássy
 Ede átírata). 9. Bárdos Lajos: Szé-
 les a Duna. Előadja a Budapesti
 Haladás Dalkör, vezényel Kralóvetz
 Nándor.
18.50: „Édes anyanyelvünk.“ Halász
 Gyula előadása.
19.10: Tánclemezek.
20.10: Közvetítés a Városi Színházból.
 „Julia.“ Operett három felvonásban,
 kilenc képből. Szövegét írta Földes
 Imre és Harmath Imre. Zenéjét sze-
 rezte Ábrahám Pál. Rendező Tihanyi
 Vilmos. Vezényel a szerző. Szemé-
 lyek: Julia — Honthy Hanna; Ud-
 vardy huszárezredes — Solthy Gy.;
 Udvardy huszárszázados — Kertész
 Dezső; Udvardy György huszárfő-
 hadnagy — Dely Ferenc; Bajusz
 Pista — Dénes Oszkár; Vica — Vá-
 gó Mária; Fraulein Trude — Somo-
 gyi Nusi; Zabos huszárfőmester —
 Bársony István; Somfalvy — Falusy
 István; Clarisse — Zala Karola; Mária
 néger cseléd — Révész Vilma; Betty

Dean — Erdélyi Eedith; Elza —
 Szász Ibolya; Margit — Fekete Ol-
 ga; Olga — Török Vica; Mici — Szö-
 ke Kató; Mátyi — Fodor Artur; Pé-
 terffy — Fáy Béla; Mátó — Poór Mik-
 lós; Bagyik — Havas József; ifjú Ju-
 lia Verő Erzs; ifjú Kálmán — Kiss
 Géza; Eleanor — Szilvássy Irén; Kü-
 cor cigányprimás — Pataki Ferenc;
 Ödön cigány — Szecsőki Ferenc; Ta-
 nító — Pártos Dezső; Öreg úr —
 Tóth Géza; Kolompós, Tatal paraszt-
 gazdák — Gábor Fülöp, Szerényi Já-
 nos; 1., 2., 3., 4., 5., 6. négergyerek
 — Kósa Pali, Révész Annus, Sima
 Imre, Pálos Tihomér, Sugár Anna,
 és Gráf Edit. János inas — Sebes-
 tyén Jenő.

I. felv. után kb. 21.20: Hírek.

II. felv. után kb. 22.30: Hírek, időjá-
 rásjelentés.

Előadás után kb. 23.20: Hírek német
 nyelven.

Majd: közvetítés a Spolarich-kávéház-
 ból. Sára Elemér és cigányzenekara
 muzsikál. Orbán Sándor énekel. Da-
 lok: László Imre: Száz szál piros ró-
 zsa; Kiss Angyal Ernő: Nincsen na-
 gyobb boldogságom; Búza között
 (népdal); Kertész Zsigmond: Szép a
 rózsám; Pápai Molnár Kálmán: Szé-
 ret minket a jó Isten; Utcára nyílik
 a babám ablaka (népdal); Járossy
 Jenő: Volt ez rosszabbul is.

0.05: Hírek külföldi magyarok szá-
 mára.

BUDAPEST II. 19.10: Német nyelv-
 oktatás.

19.35: „Zsámboki János, egy magyar
 humanista a XVI. században.“ Geréb
 László dr. előadása.

20.10: Hírek.

20.30: Hanglemezek.

KEDD, JANUÁR 4.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
 Utána: Hanglemezek. 1. a) Jó estét
 kívánok; b) Pénteken este, szomban
 este, c) Nem vagy legény Berci
 — csárdások (Magyar Imre és ci-
 gányzenekara). 2. Benes: Kilenc ka-
 náári (Hans Bund és zenekara). 3.
 Czibulka: Stefánia gavott (Loránd
 Edit és zenekara). 4. Bécsi vándor-
 madarak — keringő (Dobri-Odeon
 zenekar). 5. Kirsten: Német ébresztő
 — induló (Fűvőzenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Különböző korok hatása a fér-
 fidivatra“ Irta Szirmay-Kalós Mar-
 git. (Felolvasás).

10.45: „Kalap, kesztyű, táska.“ (Felol-
 vasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-tem-
 plomból, időjárásjelentés.

12.05: „Látogatás a serdülő háziaszo-
 nyok iskolájában.“ Beszélő Vizváry
 Mariska.

12.45: Hírek.

13: Hanglemezek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és
 vízállásjelentés.

13.30: Endre Béla énekegyüttese. Tag-
 jai Baumgartner Margit, Szabó Mik-
 lós és Littassy György. 1. Mozart: A
 csalafinta kertészlány c. operából
 részlet. 2. Verdi: Ernani — hármas
 az I. felvonásból. 3. a) Olasz dalok:
 I. La ricciatella; II. Cannelletta; III.
 Tarantella; IV. Veronika; b) Ma-
 gyar rokokó-énekek: I. Ellopták sze-
 vemet; II. Jajj, gyöngyvirágom; III.
 Asszonyi mesterség; IV. Felfogad-
 tam száz meg százszor.

14.40: Hírek.

15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmi-
 szerárak.

16.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi
 Mária előadása).

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelen-
 tés, hírek.

17: „Utazás Rio de Janeiroba.“ Pápay
 Gyula ültetése.

17.30: A rádió szalonzenekara. 1. Ró-
 zsavölgyi Márk: Üdvözlő Liszt Fe-
 renchez. 2. Rameau: Rigaudon. 3.
 Hubay: Szomorú gondolat (Pensée
 triste). 4. Stolz: Dunai álmok — ke-
 ringőbránd. 5. Paksy József: Spa-
 nyol induló. 6. Polgár Tibor: Nápo-
 lyi szerenád. 7. Nevin: Tavaszi szvit.

18.20: Munkásféltóra. (Felolvasás).

18.50: „Gül Baba.“ Zenés színjáték 3
 felvonásban. Szövegét írta Martos
 Ferenc. Zenéjét szerezte Huszka Je-
 nő. Közreműködik a Budapesti Hang-
 versenyzenekar, id. Stephanidesz Ká-
 roly vezényletével. Rendező Gyar-
 mathy Sándor. Személyek: Gül Baba
 — Dalnoky Viktor; Leila — Dobay
 Livia; Zulejka — Csatai Janka; Ku-
 csuk basa — Ifj. Toronyi Gyula; Fa-
 time — Dinnyessy Juliska; Gábor
 diák Laurisán Lajos; Mujkó — Kiss
 Ferenc; Mujkóné — Komlóssy Ilona;
 Zulfikar — Kompóthy Gyula; Budai
 bíró — Pintér Imre; Főzárandók —
 Réthely Lajos; Börtönőr — Kertész
 Lajos; Gyerek — Böszörményi Ist-
 ván.

Utána kb. 21.10: Hírek.

21.35: Győri-hármas. Tagjai H. Szanyl
 Irma (zongora), Hermann László
 (hegedű), és Helényi Gyula (gord-
 donka). 1. Beethoven: C-moll zong-
 orahármas. 2. Pizzetti: Zongora-
 hármas.

Közben kb. 22: Időjárásjelentés.

22.40: Márffy Oszkár dr. olasznyelvű
 előadása a magyar népi dalokról.

23: Horváth Rezső és cigányzenekara
 muzsikál a Keszei-étteremből.

0.05: Hírek külföldi magyarok szá-
 mára.

BUDAPEST II. 17.55: A földművelés-
 ügyi minisztérium mezőgazdasági
 felőrlője.

18.25: A rádió szalonzenekara.

18.55: Francia nyelvoktatás.

19.25: Hanglemezek. — Lengyel, finn,
 és japán dalok.

20.35: Szabó Kálmán magyar nótákat
 zongorázik.

21.10: Űrtetőversenyeredmények.

SZERDA, JANUÁR 5.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Fricsay Ri-
 chárd: Pippiros induló. (1. h. gy. e.
 zenekara). 2. Bohme: Lovasrohám
 (Giorgio Amato és zenekara). 3. De
 Nattes: Mazurka (Medinger zenekar).
 4. Cowler: A szerelem szava — ke-
 ringő (Hans Bund és zenekara). 5.
 Komzák: Barataria — induló (Fű-
 vőzenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Barangolás a Dalmát-szigetek
 közt.“ Irta Fáy Ernő. (Felolvasás).

10.45: „Japán nők házassági iskolája.“
 Irta Nagy Dániel. (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-tem-
 plomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Baranyi Lily zongorázik. Fries
 Antal gondolkázik zongorakísérettel.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelen-
 tés és vízállásjelentés.

13.30: A rádió szalonzenekara. — 1.
 D'Ambrosio: Nápolyi szerenád. 2.
 Zimbalist: Orosz tánc. 3. Bachmann
 József: Spanyol szerenád és tánc. 4.
 Waldteufel: Dolores — keringő. 5.
 Dienzi: Délibáb — keringő. 6. Sza-
 bados Béla: Nyári este. 7. Friml—
 Stotthardt: Rose Marie — egyveleg.
 8. Frederiksen: Eszkimótánc. 9. Ste-
 fániai: Pancito — tangó. 10. Grün-
 feld: Versenypolka.

14.40: Hírek.

15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmi-
 szerárak.

16.15: A rádió diáklérlője: A Fawcett-
 expedíció. Szentiványi Jenő elő-
 adása.

- 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17: „Négyszemkört László Fülöppel.“ Siklóssy László előadása.
 17.30: Hanglemezek.
 18.10: „Kortársunk Erzsébet királyné.“ Zsigray Juliánna előadása.
 18.40: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
 19.50: A rádió külügyi negyedórja.
 20.05: Az operaházi előadás I. és II. felvonásának ismertetése.
 20.20: Az Operaház előadásának közvetítése. „Hovanscsina.“ (II. felvonás.) Zenedráma öt felvonásban, hat képen. Zenéjét szerezte Muszorgszkij. Hangszerelte Rimszkij-Korszakov. Fordította Nádasdy Kálmán. Betanította és vezényli Issay Dobroven. Rendezte Dobroven és ifj. Oláh Gusztáv.

II. felv. után kb. 20.55: Hírek.

III. felv. után kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.

Előadás után kb. 23: Hírek francia és olasz nyelven.

23.10: Kalmár Tibor jazzzenekara játszik a Baross-kávéházban.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.15: Az Operaház előadásának ismertetése. (I. felvonás.)

18.50: Az Operaház előadásának közvetítése. „Hovanscsina.“ (I. felvonás.) Zenedráma öt felvonásban, hat képen. Zenéjét szerezte Muszorgszkij. Hangszerelte Rimszkij-Korszakov. Fordította Nádasdy Kálmán. Betanította és vezényli Issay Dobroven. Rendezte Dobroven és ifj. Oláh Gusztáv.

20.10: Hírek.

20.35: A Turul Szövetség veszprémi Bakony Bajtársi Egyesületének dísz-táborozása. Közvetítés a veszprémi Városi Színházban.

21: „Magyar irók gondoljai háromszáz év előtt.“ Kerecsényi Dezső dr. előadása.

21.30: A Mária Terézia I. honvédegyalogezred zenekara. Vezényel Fige György Sándor.

RÖVIDHULLÁMU ADOÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 6.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Röss Bertalan O. Cap. teológiai tanár mondja. Énekel a templom énekese Sugár Viktor vezényléssel. Orgonát Várhegyi Antal. Előadásra kerülnek: a) Sugár Viktor: Harsónajelek; b) Vavrincez M.: Karácsonyi mise. A magánzólamokat énekli Tóth Gabriella. Halász Sándor és Weissenbacher Ervin; c) Változó részek a Graduale Romanum szerint; d) Sanctus; e) Himnusz.

11.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő magyar gör. kat. plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok, plébános mondja. A kar népeket ad elő Ordelt Lajos vezénylésével. Mise végén ünnepélyes vízszentelés és antidor osztás.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Szentgyörgyi László az Operaház tagja (hegedű). 1. Mozart: Così fan tutte — nyitány. 2. Mozart: A-dur hegedűverseny. 3. Schubert—Dohnányi: f-moll fantázia. 4. Kodály: Maroszei táncok. 5. Liszt: Magyar rohaminduló.

14: Hanglemezek.

15: Harsányi Gizi mesél.

15.30: A rádió szalonzenekara. 1. Losonczy Dezső: A néma levente — zenesorozat. 2. Árditi: A csók — keringő. 3. Rimszkij-Korszakov: Himnusz a naphoz. 4. Stephanidesz Károly: Rókokó idill. 5. Grieg: Francia szerenád. 6. Liszt: XIII. rapszódia.

7. Brahms: Magyar táncok.

16.20: Vas István verseiből előad Fáy Béla.

16.40: Hochstrasser Ferenc az Operaház tagja fuvalázik, zongorakisérettel.

17: „Tefgazdasági tanfolyam I. része.“ Kövy József m. kir. gazdasági főfelügyelő előadása. (A tehén és az istálló tisztántartása.)

17.30: Iticzky László és jazzzenekara játszik. Lányi László énekel a Gellért szállóból.

18.20: A Budapesti Korcsolyázó Egylet jégünnepélye a városligeti műjégpályán. Beszélő Pluhár István.

19: Felvidéki nótaköltők dalaiból énekel Bodán Margit és Kubányi György. Kiséri Csorba Gyula és cigányzenekara. Dalok: Mikola Gyula: Vádolok egy régi tavaszt (Jánszky Elemér verse.) (Bodán); Mikola Gyula: Hiába is mondd (Scress Rezső verse) (Kubányi); Mihálik Rezső: Patak partján (Bodán); Mihálik Rezső Sötét körifa alatt (Kubányi); Hanzsér Zoltán: Szeretnék a sorskönyvébe (Farkas Rezső verse) (Bodán); Hanzsér Zoltán: Csalfa leány (Farkas Rezső szövege) (Kubányi); Erdődy Gábor: Egyet kérek tőled (Simon Ákos verse) (Bodán); Erdődy Gábor: A pozsonyi kaszárnya (Kubányi); Simkó Gusztáv: Elmegek a templom mellett (Bodán); Simkó Gusztáv: Sirassatok engem (Sassy Csaba verse) (Kubányi); Simon Ákos: Kint jártam én a mezőn (Bodán); Simon Ákos: Elfújja a szél a felhőt (Kubányi). — II. rész. A Rákóczi-nóta ruthén változata (cigányzenekar); A surányi tót vitéz dala (cigányzenekar); Hajdu tánc tót változata (cigányzenekar); Madárka, madárka (felvidéki virágének) (Bodán); A kassai piacon — népdal (Bodán—Kubányi); Elhajtanám a libát Komáromig (Bodán—Kubányi); Járta kertben (Bodán—Kubányi); A kisasszony Pozsonyban — népdal (Bodán); Kiskomárom, Nagykomárom — népdal (Bodán—Kubányi); Tul a Nagykrivánon — népdal (cigányzenekar).

20: „Tilinkó.“ Francia pásztortjáték. A régi pásztori irodalom motívumaiból a keretversekkel együtt írta Hankiss János dr. Zenéjét eredeti motívumok felhasználásával szerezte és a kis zenekart vezényli Polgár Tibor. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Marion-Laky — Tóth Erzsé; Robin — Dénes György; Clélie — Eyssen Irén; A lovak — Abonyi Géza; Corydon — Pataký Jenő; Damis — Kürthy György.

21.05: Beethoven-zongoraszonáták ismertetése. Bartha Dénes dr. előadása.

21.15: Dohnányi Ernő VII. Beethoven-zongoraszonátá estje.

22: Hírek, sporteredmények.

22.30: Beszélő-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Strauss János: Cigánybáró — nyitány. 2. Grieg: Második Peer Gynt szvit. 3. Komzók: Müncheneri keringő. 4. Wieschendorf: Téma és változatok. 5. Chaloix: A fekete Ben — intermezzo. 6. Fige György Sándor: Régi magyar nóták. 7. Garami Béla: Nótakalásis. 8. Bachó: Szánkázás.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.30: Weidinger Ede szalonzenekara.

15: A rádió szalonzenekara.

16.30: Hanglemezek.

19: „Magyar táj magyar ecsettel.“ Vársárhelyi Julia előadása.

19.30: „Udvari festők Angliában.“ Dénes Tibor dr. előadása.

20: Hírek, sport- és üzletversenyeredmények.

20.25: Hristián Lili énekel zongorakisérettel.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. a) Rác Pál; Nem ütök a józást agyon; b) Dan-

kó: Halod rózsám Katika — csárdások (Magyar Imre és cigányzenekara). 2. Blon: Babamennőt (Pátria zenekar). 3. Ssnlichting: Stettini polka (Fűvöszenekar). 4. Dubourz: Apacstánc (Scala zenekar). 5. Lopez Gallito — pasodoble (A spanyol kir. alabárdosok zenekara).

Kb. 7.20: Éirend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Az Óceán örök titka.“ Irta Hannán Jenő dr. (Felolvasás.)

10.45: „A vakbélgyulladás.“ Irta dr. Troján Emília egyetemi m. tanár. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Országos Postászenekar Vezényel Eördögh János. 1. Doppler Ferenc: A két huszár — nyitány. 2. Kemény Egon: Schönbrunni orgonák — egyveleg. 3. Stephanidesz Sándor: Szerenád. 4. Kálmán: Cigányprimás — keringő. 5. Rossini: A szivillai borbély — nyitány. 6. Maccaj: Parezstbecsület — intermezzo. 7. Gounod: Faust — balettzene. 8. L. Concallo: Bajazzók — ábránd.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Vörös Elek és cigányzenekara.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Diákfélóra: „báró Wesselényi Miklós.“ Ferencz István dr. előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Sportközlemények.

17.10: A rádió szalonzenekara. 1. Dohnányi: Marche humoresque. 2. Zádor Jenő: Karnevál — szvit. 3. Csajkovszkij: Virágkeringő. 4. Sinding: Tavaszzi zsongás. 5. Mya Tamás: Keringőszerenád. 6. Kaskel: Farsangi miniatűrök.

18: 1. Nyári ebéd. 2. A jó ember. — Nagy Lajos csevegése.

18.30: Hanglemezek.

19.40: Az Operaház előadásának ismertetése. (I. és II. felvonás.)

19.55: Az Operaház előadásának közvetítése. „Walkür.“ — „A Niebelung gyűrűje.“ c. zenedráma-trilógia első része három felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richárd. Fordította Lányi Viktor. Vezényel Failoni Sergio. Rendezte Márkus László. Személyek: Siegmund — Závorszky Zoltán; Wotan — Losonczy György; Hunding — Koréh Endre; Sieglinde — Báthy Anna, Brünnhilde — Huszka Rózi mint vendég; Fricka — Basillides Mária; Walkürök: Heimwige — Rella Gabriella; Gerhilde — Horányi Karola; Ortlinde — Halász Gitta; Waltraute — Gere Lola; Schwertleite — Dósa Mária; Siegrune — Joney Klára, Grimgerde — Szilvássy Margit; Rossweise — Németh Anna.

II. felv. után kb. 21: Hírek.

Előadás után kb. 22.30: Időjárásjelentés.

Majd: Rátz József és cigányzenekara muzsikál az Erzsébet királyné-szállóból.

23: Hírek angol nyelven.

23.05: Jávor Sándor és jazzzenekara játszik a Dunapalota-szállóból.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.15: Az Operaház előadásának ismertetése. (I. felv.)

18.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Walkür.“ (I. felvonás.) „A Niebelung gyűrűje.“ c. zenedráma-trilógia első része három felvonásban.

19.55: „A Balkán-háború negyedszázados évfordulója.“ Nyíry László előadása.

20.25: Hanglemezek.

21.30: Hírek.

21.55: Rátz József és cigányzenekara muzsikál az Erzsébet királyné-szállóból.

SZOMBAT, JANUÁR 8.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Kraul Antal: Magyar díszmenet — induló (2. h. gy. e. zenekara). 2. Blauw: A zenélő óra — intermezzo (Béres Alfréd és zenekara). 3. Blon: Gyorsvonaton — Galopp (Wintergarten zenekar). 4. Engel: Mozaik — keringő (Nilophon szóló Kurt Engel). 5. Ludwig: Tengerész-induló (a swinemündei tengerész-tüzérek zenekara).

Kb. 7.20: Éirend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Sas Ede elbeszélésciből; 1. A régi mesterség. 2. Mit kell eltitkolni?“ (Felolvasás.)

10.45: „Mit nézünk meg?“ A Szépművészeti Múzeumban Gyáriás Jenő képeinek gyűjteményét ismerteti B. Bakay Margit. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Ladányi Ilonka az Operaház tagja énekel zenekísérettel. 1. Verdi: Szicíliai veresernye — bolero. 2. Thomas: Mignon — Philin ária. 3. Adam: A nürnbergi baba — ária. 4. a) Várad Aladár: Daloljatok boldogságról; b) Szabados Béla: Megállók a kaputoknál; c) Polgár Tibor: Fáj a szívem. 5. a) Kurucz János: Piros rózsza; b) Sass Náci: Mikor eszembe jutsz (Sassy Csaba verse).

12.30: Hírek.

12.50: Kálix Jenő zongorázik.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Hanglemezek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Versenyzőink téli gyakorló munkája.“ Közvetítés a Margitszigeti fedett uszodából. Beszélő Pluhár István és Posta Péter dr.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Mit üzen a rádió?“

17.30: Rác Béla és cigányzenekara.

18.20: „Harc a magyar jobbágy felszabadításáért.“ Pálffy Ilona dr. előadása.

18.50: Guttensberg György és jazzzenekara játszik.

19.40: „B. Nagy Gergely.“ Életkép 4 felvonásban. Irta Vitéz Miklós. Rendező Gyarmathy Sándor. Személyek: B. Nagy Gergely — Kiss Ferenc; Kovács Imre, a veje — Ajtay K. Andor; Örsze, a felesége — Orsolya Erzsé; Vera, a leányuk — Ignácz Róza; Miska, kisfiuk — Böszörményi István; Mari, B. Nagy sógorasszonya — Simon Maresca; Gergő legényfia — Greguss Zoltán; Sipos, fűszeres — Horti Sándor; Kókai Pál esküdt — Bánai Zsigmond; Pista, legényfia — Pethes Ferenc; Geresik András, esküdt — Abonyi Tivadar; Timár Péter, esküdt — Szabó Ferenc; Zsiga, falusi cigány — Szőke Lajos; Gyerekek — Dévényi Gyuri és Ruttkai Iván

Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.

22.10: A rádió szalonzenekara.

23.25: Közvetítés a Hungária-szállóból Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 17: A Szociális Misszió Társulat előadása. Farkas Edit alapító főnöksasszony: Missziós üzenetek.

17.50: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főelőadója.

18.25: Rác Béla és cigányzenekara muzsikál.

18.50: „A szemérmes költő.“ Keresztury Dezső dr. előadása Arany Jánosról.

19.45: Táncalemezek.

20.40: Thomán István 75. születésnapja alkalmából rendezett hangverseny közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik Bartók Béla Dohnányi Ernő, Kodály Sándor Imre, Székely Arnold és Ungár Imre.

Közel ezer családnak ad kenyeret a 48 éves Máv. Gépjavitóműhely

Félévszázad történelmének visszatükröződése egy intézmény életében. — Az oláh megszállás rémnapi alatt meg akarták tizedelni a műhelyi munkásságot. — Virágzó kultúrélet, sportélet a műhelytelepen.

Debrecen keleti városrészén emelkedik hatalmas épületeivel a MAV. Gépjavitóműhely, az alföldi s teljesen mezőgazdasági város eme részének valami érdekes gyáriass jelleget kölcsönözve. A köfállal körülvett telep előtt fényes

A Hajdúmegyeiek Budapesten a Metropoleban találkoznak

Rákóczi-út 58.

Pompás új kávéház, János Vitéz sörözője, gyönyörű télikertje a főváros látványossága. — Olcsó, kényelmes szobák, előnyös penzió árak. Cigány: Szegeédi Farkas Józsa, jazz, tánc: Virány — Swing — Orchestera. Próbálja meg Ön is többször a Metropolet.

acélsínparók futnak el, mialatt bent, a telepen forr, nyüzsg a munka s a hatalmas üzem közel ezer családnak ad kenyeret.

VISSZAPILLANTÁS A MAV GÉPJAVITÓ MŰHELY TÖRTÉNETÉRE

Maga a gyártelepre való beju-

A világháboruban éjjel-nappal üzemben volt a műhelytelep

— A századfordulón keresztül szépen fejlődött a debreceni műhelytelep s ez a fejlődés zavartalanul, egészséges menetben bontakozott ki egészen a világháború kitöréséig.

— A világháború egyszerre hatalmas arányban felszökkenett a munkások létszámát s végsőkig fokozta a munkateljesítményt. — Volt eset, hogy 1700-ra is felszokott a munkások létszáma. A műhelyi katonai paranesnokság alatt

Egy intézmény élele a kommün és oláh megszállás vharában

— A gépjavitóműhely fennállásának legvilágosabb időszakában azonban a kommunizmus és az oláh megszállás ideje volt. A történelem zúgó kerekéi magukkal ragadták ennek az intézménynek életét is s alaposan felbolygatták azt. Nánási Vilmos tanácsost 1918-ban egy évre Temesvárra helyezték s erről az időszokról Bakos Lajos dr. az Egyetértés közismert, agilis titkára egészíti ki a nyert felvilágosításokat.

— A kommunizmus alatt a műhelyfőnök mellé rendeltek a vörösök egy kovácssegédet, aki aztán dirigált s működése bénítólag hatott a műhelytelep munkájára.

AZ OLÁH RÉMURALOM NAPJAIBÓL.

— Sokkal súlyosabb volt ennél

tás rendkívül körülményes. Az ajtónál portás állt őrt s előbb fülkéből telefonon bejelentették az érkezést. Azután, ha nincs akadály a látogatásnak, elkíséri arra az osztályra, ahol éppen dolga van...

A Máv. műhelytelep, mely Kamarás Gyula műhelyfőnök, a kiváló eserkészparanesnok és nemesszív emberbarát vezetése alatt áll, óriási területen terjed szét. A város valamikor a mult század végén szád hold területet bocsátott rendelkezésre a telep felállításakor.

Kamarás Gyula műhelyfőnök éppen szabadságon volt, amikor a DEBRECZEN munkatársa meglátogatta a telepet, így távollétében Nánási Vilmos tanácsos ismertette Debrecen leghatalmasabb üz. menek muliját.

— A műhelytelep 1889-ben épült fel s Podolszky Béla volt az első műhelyfőnök. Már az indulásnál nagy létszámmal lépett üzembe a gépjavitóműhely s Szolnokról és Sátorlajújhelyből áthelyezett, gyakorlott szakmunkások körül a debreceni iparosok rétegeiből rekrutálódott szakszáz főből álló műhelytelepi munkás létszám.

állott a háború tartama alatt. — A munkásság létszámát katonákkal egészítették ki s éjjel-nappal erőltetett tempóban, lázasan folyt a munka. Szükség volt akkor erre. Egyre-másra jöttek a háború viharában megtépett vonatok, mozdonyok, melyek hetek mulva teljesen rendbehozva hagyták el a debreceni telepet. A háború hősiei, nagy magyar erőfeszítésében részt vett a debreceni Máv. Gépjavitó műhely is.

az oláh megszállás hatása. Már a megszállás első hetében 240 emberrel a műhelytelepre vonult egy oláh százados s megkezdte annak leszerelését. A 240 emberből mindössze 9 volt vasmunkás aki némileg hozzáértő embernek volt mondható. A többiek földművesek, pékek, cipészek voltak, akik egyáltalán nem értve a dologhoz, irtózatossá rombolást végeztek, felbecsülhetetlen kárt okoztak. Mikor ezt a százados végre laikus léttére maga is észrevette, kényszerítette a helyi munkásságot, hogy maguk szereljék le a gépeket. Az értékes gépeknek aztán 80 százalékát elszállították, de volt olyan műhely, ahol még a szegeket is kiszédték a falból. Ezeket aztán útnak indították Regát felé, de egyrészt már útközben elköttyavetyélték, a má-

sik rész pedig megrekedt. Kolozsvár környékén. A fa- és vasanyagokat is teljesen elszállították a műhelyből s ha valamit itt kellett nekik javítani, Budapestre és Szolnokra szaladgáltak anyagért. Teljesen átvették az oláhok a paranesnokságot a műhelytelep felett, mely a siralmas pusztulás képét mutatta. — Különösen igyekezett rémuralmat teremteni egy fiatal hadnagy.

Amikor a Máv. műhely munkásait megakarták tizealni az oláhok

— Ennek a hadnagnak ugyancsak tiszt volt az édesapja, akit a vörösök hare közben agyonlőttek Kabánál. Ezért igyekezett bosszút állani s kereste az alkalmat rá. — Az alkalom nem sokáig késett. — A műhelytelepen elhelyezett oláh hatonaság ivással és kártyázással töltötte napjait. Egyszer elnyerte egyik katonát a másiknak minden pénzét. Hogy az az elvesztett pénzt visszaszerezze, a famegmunkáló műhelyben agyonlőtte társát.

Az oláh katonát szétlőtt fejjel, vérbelagyva találták meg s a hadnagy meg volt győződve, hogy a magyar munkások közül ölte meg valaki. Felállította a műhelyi munkásságot sorba. Az oláh katonából egy csapatot kivényelt éles töltéssel s dobpergés közben kihirdette, hogy az oláh katoná haláláért a műhelyi munkásság meg lesz tizedelve.

— Már ki akarták számolni az ártatlanul agyonlövésre ítélt embereket a munkásság soraiból, amikor szerencsére a gyilkos oláh katonánál egyik társa megpillantotta az agyonlőtt férfi aranyóráját. Jelentette ezt a századosának, aki erélyes vizsgálatot indított s erre az időre felfüggesztették a magyar munkások lemészárlását. A kihallgatás alkalmával a gyilkos katonát megölt s beismertte, hogy ő lölte agyon társát az elnyert pénz miatt. Így megmentült a munkásság de a hadnagy a bejáratnál levő hidra gépfegyvereket vitette fel s megfélemlítésül azzal lövette a kaviesot, amikor a munkások távoztak, úgy, hogy az eltévedt golyóktól több munkás megsebesült.

— Az oláh megszállás alatt semmi rendszeres munka nem folyt a kifosztott gyárban. A munkásságot arra használták fel a tiszték, hogy a saját részükre csináltattak bútorokat velük. Mikor kivonultak a városból, tönkre tette, kifosztva maradt utánuk a hatalmas műhelytelep s még az akkor már virágzásnak indult Egyetértés egyesület gazdag könyvtárát is tönkretették, elégették.

A kifosztott műhelytelepet aztán Nánási tanácsos igyekezett újból üzemképessé tenni. Mint üzemvezető gépeket hozatott s ismét megindult a munka, de négy év is

Legolcsóbb
fűszer és gyarmatáru

beszerzési forrás

Grünberger
és Glück

fűszer és gyarmatáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

beletelt, míg valamennyire kiheverték az oláhok vandál pusztításait.

Megtudjuk még Nánási Vilmos tanácsostól, hogy a Máv. gépjavitó műhely közel ezer munkásnak ad kenyeret. 800 munkás, 50 tanonc és 70 főnyi tisztviselő dolgozik a telepen. A munkások sorában szinte minden iparág előfordul. Elsősorban lakatosok, asztalosok, esztergályosok, kovácsok, hegesztők, vannak foglalkoztatva, de vannak bogárnok, esztergályosok, karpitosok, szíjgyártók, kazánkovácsok, rézművesek, kőművesek, bádigosok is. A munka nagyrészt géperővel történik. Az áramot a várostól nyerik, azonkívül pneumatikon sürített levegővel dolgozó gépek is vannak. A munkások kevés kivétellel debreceniek s szinte kizárólag hajdúságiak. Az utánpótlást a műhelytelep saját tanonc-gárdájából neveli fel. A műhelyi tanonciskolában Kovács János intéző tanítja a real-tantárgyakat, míg a kitünően képzett mérnöki-kar: Benedek Sándor tanácsos, Móri Ferenc főmérnök, vitéz Tóth Ferenc, Kürthi Zoltán, Sánta Jenő, Józsa György, Konez László, Dér Lajos, Balázs Béla és Petersz Ferenc mérnök tanítják a szaktárgyakat. Kamarás Gyula műhelyfőnök keze alatt szépen fejlődik a eserkészecsapat, s külön tűzoltó gárdája van a gyárban, ami főleg légoltami propaganda során bír hatalmas jelentőséggel.

VIRÁGZÓ KULTURÉLET A MŰHELYTELEPEN...

Számtalanszor irtunk már arról a virágzó kultúréről, mely a gépjavitó műhely telepén van. Az „Egyetértés” Egylet, melynek mindenki tagja a Máv. műhely alkalmazottai között, pompás könyvtárával, nagyszerű színpadával, előadóművel, kitünő szereplőgárdájával, zenekarával, dalárdájával nagy és jelentős szerepet játszik Debrecen kultúréletében. — Az „Egyetértés” van hivatva megteremteni a magyar munkás-színjászó gárdát, mely speciális hivatást töltene be az ország színésze-

Magyar szénre és fára kitűnő a salgótarjáni

„LUNA” tűzhely és
„KALOR” kályha.

Főlerakati

SESZTINA LAJOS vasnagyszerű kereskedés.

Magyar Leszámítoló
és Pénzváltó Bank

DEBRECENI FIÓKJA

Saját székházában: Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

FERENC JÓZSEF UT 10.

tében. Sportnak is remek talaja volt itt mindenkor, hiszen a DVSC futbalcsapata fénykorában a Máv gépjávitó műhelyből állította össze a csapat zömét s ebből fejlődött ki a Bocskay is. De szinte valamennyi sportág melegágya volt a műhelytelep.

KOLÓNIA, FÜRDŐ, ORVOSI ELLÁTÁS...

A műhelytelep közvetlen szomszédságában terül el a kolónia 140 lakással. Itt fantasztikus olesón, kényelmes, villannyal, vízvezetékkel ellátott lakásban élnek a műhely alkalmazottai. A kolónia épületsorában van elhelyezve a fürdő, melyet minimális árértékű használatra a gépjávitó műhely alkalmazottai.

A Máv. műhelytelepnek saját orvosi ellátása is van, melyet két kiváló orvos: dr. Bögel József és dr. Sáfár Ferenc tölt be. Dr. Bögel József látja el a munkások és tisztviselők kezelését, míg dr. Sáfár Ferenc, a debreceni orvosi karnak ugyancsak egyik legképzettebb tagja a Stefánia Szövetségnek a Máv. gépjávitó műhely hozzájárulásával itt fenntartott gyermekgyógyászati rendelőjét vezeti.

Két év múlva félvszázados fennállását éri meg a Máv. gépjávitó műhely, Debrecen ipari életének ez a hatalmas tényezője, melynek óriási jelentősége kidomborodik magában abban az egyszerű tényben is, hogy közel ezer családnak ad kenyeret. De ezen túlmenően

Ádámvölgyi prima tüzelőszén
Olcsó, mert saját bányáinkból származik!
teljesen szagtalan, mindenféle kályhában kitűnően ég salakmentesen.
Kapható: **Gabányi Utóda**
Láng Miklós szén- és tüzfűtőtelepén, C. apó-u. 28
Telefon 24-49

is, csak a legnagyobb elismerésnek hangján lehet szólni arról a meleg, bajtársias magyar szellemről, mely a műhelytelep falain belül eleven örökéltél s melynek talajában minden szép, emberi és kulturális törekvés virágba szökken.

(Kliss)

Egy hivatal, ahol minden debreceni lakost számon tartanak...

Debrecen legnagyobb munkát végző hivatalának, a bejelentőhivatalnak egy esztendeje. — A mai kor ideges nyugtalan embere gyakran változtatja lakását és szolgálati helyét. — Alig emelkedett a külföldi bejelentések száma

A debreceni rendőrség egyik leghatalmasabb munkát végző szerve a bejelentő hivatal. A százhuszezer lakosú város lakásváltozásait, külföldiek érkezését s távozását a szeizmográf pontosságával tartja számon az a kilenc-tíz ember, akik Bardócz Jenő hivatalvezető detektív kitűnő irányítása mellett ellátják ezt a hatalmas munkát. Különösen a negyedévi költődéseknél kell emberfeletti munkát végezni, hogy simán bonyolítsák a be- és kijelentéseket ezreit. A mai ideges, nyugtalan korban, amikor messze tűntek azok az idők, hogy az emberek féltetlel lelétek egy lakásban s ehelyett évenként kétszer-háromszor költöznek sokan; a bejelentőhivatal munkája is hatalmas mértékben megdagadt. Ugyanez az eset áll fenn a háztartási alkalmazottak bejelentésénél. Valamikor voltak olyan alkalmazottak, akik egy életet eltöltöttek ugyanannak a gazdának szolgálatában. Ezzel szemben napjainkban hónapokonta s félhónaponként változnak a háztartási alkalmazottak.

Ilyen körülmények között nem lehet eléggé méltatni az a nagy feladatot, melyet kifogástalanul s közmegegyezésre tölt be a debreceni bejelentőhivatal. Zsákay József rendőrtanácsos és Bardócz Jenő detektív, aki már 1924 óta tölt be a bejelentő hivatal vezetését a közönségnek s feletteseinek egyaránt teljes megegyezésére, a következőkben informálták a »Debreceni munkatársát a bejelentőhivatal elmult esztendejéről:

— Milyen forgalmat mutatott fel 1937-ben a bejelentő hivatal? — érdeklődtünk.

— Az év végéig volt 44.420 lakos bejelentése. Ez alatt értendő, hogy ennyi lakásváltozást jelentettek be. — A kijelentés ezel szemben csak 36.744 darab. Cselédbejelentés volt 6375 db. Ez tisztán csak háztartási alkalmazott. A kijelentés ezel szemben 5901. — Szállodákba beérkezett 24.639 db. bejelentés s ezel szemben kijelentés 24.476.

— Sok külföldi érkezett Debrecenbe?

— A külföldi bejelentés volt 5984, a kijelentés 5711. A mult évben ugyan csak ennyien fordultak meg Debrecenben s alig mutat valami emelkedést tekintetben a statisztika. A külföldi bejelentések közül szállodában kb. 25 százalék szállt meg. Nagyrésze a külföldieknek megszállt területről: Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából jön s azonkívül a Nyári Egyetem hallgatói.

— Valami ezotikus vendég fordult meg Debrecenben? — kérdeztük.

— Csak azok, akik a Hortobágyra mentek, így az indiai maharadzsá s

Faruk egyiptomi alkirály unokaöccse. Karácsony előtt itt járt Anthony Cunard, az Északamerikai Egyesült Államok egyik legnagyobb hajózási vállalatának elnöke.

— Egy kis tájékoztatást a bejelentési kötelezettségről?

— A közönség jelentékeny része még ma is abban a téves hitben van, hogy a bejelentés kötelezettségét nyolc nap alatt kell teljesíteni. Ugyanezt véli a kijelentésekre vonatkozólag is. — Egyesek viszont, főként az ősberecniek, abban a téves hitben vannak, hogy miután Debrecenben születtek, házuk, földjük van, adót fizetnek, nem tartoznak magukat bejelenteni. A bejelentések határideje 24 óra, a kijelentések pedig még az eltávozás megtörténte előtt eszközölnödök. Külön tartoznak magukat bejelenteni a 18. életévüket betöltött nők és férfiak, tehát nemre való tekintet nélkül. Erre vonatkozólag ugyan hirdetések jelentek meg, de ezáltal is felhívjuk rá a közönség figyelmét, hogy a 19-ik életévbe belépését el ne mulassa bejelenteni január hónapban. A mulasztók ellen kihágási eljárás indul. Külön lapon jelentendők be a vadházasságban élők, amennyiben törvényes házastársnak adja ki magát valaki, az szintén kihágási eljárás alá kerül. Közös bejelentő lapra csak férj, feleség és 18 éven aluli gyermekek jöhetnek. A bejelentések eszközölését úgy a lakás és szállásadó, valamint a lakó, kvártélyos, vagy ágyrajáró is felelős.

— Sok esetben tapasztalhatók, hogy a lakók bejelentési lapukat nem adják át a háztulajdonosnak, hanem maguknál őrzik s elköltözés esetén, miután igen sok esetben kilakoltatás, vagy más egyéb okok miatt haraggal válnak el egymástól, a bejelentési lapot nem adják át házigazdájuknak s így az személyadatok hiányában nem is tudja az előírt időben a kijelentést eszközölni. Igen sok esetben a lakó megtagadja annak közlését, hogy hova fog távozni s így a kijelentésre kötelezetten nehéz helyzet elé állítja, mert a bejelentőhivatal szigorúan megköveteli, hogy a kijelentő lapra az új lakás rá legyen jegyezve. Ilyen esetekben azonban az így eljáró renitens lakók ellen szintén kihágási eljárás indul s amennyiben tényleg beigazolást nyer ez a tény, adatok megtagadása miatt szintén eljárás alá kerül. Sokan figyelmen kívül tartják a bejelentési lapokat, mások pedig rosszakaratúlag hamis adatokkal, sőt igen sok esetben — főként a bűnözők — egész más lakcímeket írnak a bejelentési lapokra, hogy az esetleg őket razzlákon stb. helyeken igazoltató hatóságai közegetek félrevezessék. Epezzért a detektívtestület tagjai a bejelentési lapot sem személyazo-

nosság, sem lakás szempontjából nem fogadják el teljes értékű igazolásnak. 1937-ben 473 esetben indult kihágási eljárás annak ellenére, hogy a rendőrség a legbűnösabban kezeli a kisebb szabálytalanságokat.

— Milyen üdvös újításokra lenne szükség a bejelentések körül?

— Ugy a bejelentések körüli eljárás, mint a bejelentési lapok formája, kérdőpontjai, valamint a bejelentési kihágásokkal kapcsolatos büntetőrendelkezők a jelen helyzetnek teljesen megfelelők. Újításra talán a bejelentési lapok árának rendezése körül volna szükség. Ezen a téren is várható javulás, mert már az 1938. évben az 19-ik életévükbe belépők részére díjmentesen adja a bejelentőhivatal, az eddig nyolc fillérért árusított nyomtatványt.

— A rendőrség munkáját milyen mértékben támogatja a bejelentőhivatal működése?

— Bármilyen bűncselekményben a nyomozás a bejelentőhivatalnál indul el, ahol szükséges személyazonosságra, volt előző lakásokra vonatkozó érdeklődés történik. Számítalan bűnesetben pusztán csak a bejelentőhivatal adataiból kiindulva sikerül eredményt elérni. Az elmúlt években is dr. Répássy István rendőrfogalmazó egy éjszakai központi ügyelet alkalmával kizárólag a bejelentőhivatalból szerzett adatokból kiindulva leplezte le, illetve állapította meg egy gyilkossági ügyből kifolyólag a tettes személyét, ki méltó büntetését el is vette. Itt a kiváló rendőri érzék, nagyszerű áttekinthetőség párosulva a bejelentőhivatal által nyújtott pontos adatokkal elegendő volt egy bravúros nyomozás befejezéséhez.

Jelentékeny része van a bejelentőhivatalnak a kasszafűró bandita kézrekerítésében is. Csak a közelmúltban számoltunk be viszont olyan eredményről, melyet Bardócz Jenő detektív teljesen a bejelentőhivatali adatokból állapított meg. Balogh Bélának, a sebészeti klinika sikkasztó portásának esete volt ez, aki ravasz trükkkel halottnak jelentette be a szökése előtt magát az anyakönyvi hivatalban. — Bardócz Jenő detektívnek kezébe került az anyakönyvi hivatal értesítése a halálesetről. Tudta, hogy Balogh Béla nevű sikkasztó ellen körözés folyik. — Összehasonlította adatait s ez számszázalékos eredménnyel, szenzációs leleplezéssel járt. Megállapítást nyert, hogy a szökésben lévő sikkasztó s a halottként bejelentett egyén egy és ugyanazon személy.

— A bejelentési hivatal rendszerére vonatkozólag, ha lenne szíves valami felvilágosítást adni?

— A bejelentési lapok fonetikus rendszer szerint vannak kezelve, illetve elhelyezve. Külön az ügyvezett

elő-anyag, mely a jelenlegi lakásokat, s élő személyek adatait foglalja magában és külön az ügyvezett holtanyag, amely 1911. év óta az összes előző lakásokat feltüntetett be- és kijelentési lapokat gyűjti össze.

— A rendszer nagyon megbízható, pár pillanat alatt kimutatható bárki lakása s szükség esetén az összes volt lakása megállapítható 27 évre visszamenőleg.

— A közönség kényelmére, mióta Lám Dezső rendőrfőkapitány-helyettes vette át a debreceni rendőrség vezetését, külön helyiséget rendeztetett be a bejelentőlapok elfogadására, asztalokkal, lócsakkal s fröszközőkkel ellátva, igyekezett azt kényelmessé tenni, hogy a bejelentőlapot mindjárt helyben ki is tölthesse a közönség. Ezzel viszont a közönség igen nagy százaléka visszaél, mert hol a tinta, hol a tollszár tünik el napról napra a helyiségből.

Mintaszertű rend, precíz munka jellemzi a bejelentőhivatal működését: úgy a bejelentőlapok elfogadásánál, ahol Forgách Kálmán rendőrségi tisztviselő látja el ezt a munkát, mint a beérkezett anyag feldolgozásánál és rendezésével, melyet Bardócz Jenő detektív öt-hat munkatársával végez. Debrecen város százhuszezer lakosa minden fontos adatával számon van tartva a bejelentőhivatal anyagában s 1911-ig visszamenőleg mindenre percekkel belül meg tudnak adni a tisztviselők minden adatot. Érdekes, helyenként felbecsülhetetlen jelentőségű munka ez, mely minden elismerést megérdemel. (?)

Tüzelőanyagot

Prohászka és Társánál
vásároljunk. Olcsó és megbízható.

Bethlen u. 44. Telefon: 11-61.

HIRDETMEY

Debrecen város törzsméneséből létszámfeletti kancák és csikók 1938. évi január hó 16-án vasárnap reggel 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó vásáron nyilvános árverésen eladásra kerülnek. Ugyancsak eladásra kerülnek január hó 17-én hétfő reggel 9 órakor ugyanott a város törzsgulyájából tenyészbikák, birkaborjak, és üszök és hízlalt tarkabikák. Debrecen, 1937. december 31. Polgármester.

MERANO
szálloda
Budapest-Belváros
IV., Bécsi-utca 2.

Központiútés -- Folyómelegv. z

Ujjonnan renovált, barátságos szobakkal, kitűnő konyhával, igen mérsékelt árakkal várjuk i. t. Vendégeinket.

Hosszabb tartózkodásnál óriási árengedmények

Kérjen árajánlatot!

SZENTANNA PUSZTAI TEVAJ

naponta frissen ismét csak

Monokynál (Esterházy lerakat)

Piac ucca 30. Telefon 21-49. kapható.

Sajtók, szardiniák, cempótok, főzelék- és húsconszervek a legnagyobb választékban!

**Az álomképek és a közgazdaság**

Sokat olvasunk és sokat hallunk az élethez álmodozókról, akik a maguk rózsaszínű szemüvegén át nézik az életet, akik sokszor lelkük naív sugallatát vetítik ki, mert így szeretnék berendezni földi napjaik lefolyását. Talán irigyli az ember olykor ezeket, máskor meg sajnálja őket. Szégyelhetjük a délibábkergetőket, mert addig is, amíg így szövögetik álmaikat, lelkük valami nyugodt, megelégedettséget el-iruló állapotban áll. De sajnálhatjuk is őket, mert az álomszövögetés után az élet könyörtelen realitása suhog el fejük felett igen gyakran.

Lelkiadottság, lelki berendezés következménye mindez. De más okra is visszavezethető ez éspedig arra, hogy az ilyen lények korántsem az okság törvényei alapján építik fel lelki elgondolásaikat, nem igyekeznek az életet befolyásoló egyik és másik és számos tényező között az elválaszthatatlan kapcsolatot meglátni.

Hányszor, de hányszor hallunk napjainkban a válság, a nehéz élet előidézőiről éspedig mennyire megszámlálhatatlan esetben egyoldalúan beállítva az okokat, az okozókat. Amikor fellép egy-egy agítator, egy népevezető — aki azt hangoztatja, hogy egy nagy csoportot boldogabbá, megelégedettebbé akar tenni, mennyire figyelmen kívül hagyja azt a sok okot, amely együttesen közrehat az életirányítás megváltoztatására.

Amidőn az álmodozókat hallom beszélni, avagy álomszövögetésüket olvasom, mindig egy autódidakta kereskedősegre gondolok: *Charles Fourier-re*. Ez a későbbi államregényíró is úgy vélte, hogy az ő phalanster-rendszere az a megváltó gondolat lesz, amely az emberiségnek a megelégedés, a boldogság telítette napokat fogja meghozni. Ugy hitte e fantaszt, hogy abban az esetben, ha 200—300-as csoportokban és telepeken élnek az emberek, boldogok lesznek, nem következnek be társadalmi, gazdasági bajok, válságok. Hogy mennyire álmodozó lélek volt Fourier semmi sem jellemzőbb, mint az a tény, hogy a párizsi tőzsde előtt napokon át járt, kélt és várta, várta azt a mecénást, aki az ő phalanstere megvalósításához szükséges tőkét rendelkezésére fogja bocsátani.

Eppen egy különösen megírt társadalmi-gazdasági munka lapjait forgatom. *Rostás László dr.* könyvét, amely akadémiái pályadíjat nyert műnek a szerző a *konjunkturalélmélet és konjunkturalélmélet* címet adta. Mindvégig tud-

mányos nézőszögből formált mélyen szántó könyv ez. Szerzőnk világosan határozza meg a ma oly gyakran használt »konjunktúra« szó fogalmát. De jó lenne, hogyha minél többen megtanulnák e fogalom lényegét, ha megjegyeznék, hogy a »konjunktúra« mennyire összetett tények, körülmények összefonódása. Amint már Lassalle is megjelölte: a konjunktúra a társadalmi összefüggéseknek azon láncolata, amely minden létező bizonytalan körülményt egymásba kapcsol. Ezek az összefüggések, ezek a társadalmi gazdasági megnyilatkozások tulajdonképpen az ősrégi orphikus láncolat azonosak, amely lánc minden létezőt elválaszthatatlanul egybefűz és amit már a görög és római stoikusok is *conjectio rerum omnium*-nak, vagyis konjunktúrának neveztek.

Máról holnapra megváltoztatható a a világ, a társadalom, a gazdaság képe és berendezése, lehetünk a bármilyen becsületesen érző és gondolkodó államférfiak, politikusok nyilatkozatainak. Ne felejtjük el, — amit éppen ez említett kiváló tanulmány írja is kellemesen megvilágít: a *társadalmi gazdaság alakulására endogén és exogén tényezők gyakorolnak hatást*. Az endogén tényezők a gazdasági élet kapitalisztikus szervezetével vannak szoros összefüggésben. Az exogén tényezők pedig az ezen kívül álló körülmények következményei és pedig társadalmi, természeti, lelki, technikai okok közrehatásán. És melyik tényezőnek van manapság nagyobb ereje, befolyása, az endogén, avagy az exogén tényezőnek? Ma, amikor a megkötöttségek, a korlátozások végtelenül nehéz napjait éljük, érezzük és szenvedjük, önként értődik, hogy nem érvényesülhetnek a közgazdaságtan törvényszerűségei és így az endogén erők, hanem inkább a gazdasági szervezeten kívül eső hatások és körülmények következményeként változik és alakul sorsunk és életünk berendezése. Az egyén akarata, legideálisabban elgondolt óhaja álom, amely szappanbuborékként lehet színes, tetszetős, de teljesen irreális. Ma nem természetes, hanem mesterséges befolyások érvényesülnek.

Ma a *tőkekamat* nem tisztán árjelenés, hanem mesterségesen kezelt eszköz a termelés, a valutapolitika és a hitelpolitika szolgálatában. Ma a *munkabér* még a kamatnál is nagyobb mértékben van kitéve mesterséges beavatkozásnak. Ma a jövedelmi ágak rugalmassága erősen csökkent. Konverzió van a gazdasági életben, amely

Pécsi kokszt, tojásszén a legmagasabb hőértékű

magyar tüzelőanyag,

Kapható a képviselőnél!

Bódy Pál, Hunyadi-utca 20.

Telefon 14-89.

megnyilvánul akkor, amikor a fixfizetéseket leszállítják, ez a körülmény a többi foglalkozást űzők jövedelmét is annyira csökkentheti, hogy még azt a rugalmasságot is elveszítik, amellyel eddig bírtak. Ma az árszínvonal sem teljesen megindokolt gazdasági szempontból, mert közrejátsszik a kártelek egyedárusító ténykedése. Ma a külkereskedelmi szelep sem működik azon aranyzabályok szerint, amint azt közgazdasági írók legkiválóbbjai Ricardo és Mill lefektették. Ma a vámpolitikai nacionalizmus sokrétegű korlátozást jelent a külkereskedelmi irányítása során. Ma ott van a devizakorlátozás, a devizakényszerződések, amely

a termelésre, a forgalomra gyakorol irányító hatást.

Mindezekből világosan tűnik ki, hogy mennyire összetett jelenségek, intézkedések, elgondolások együttes ereje folytán formálódik ki a gazdasági élet arculata és mindennek a kiformalódása során az egyén akarata, vágya, tetteire teljesen elhalványul, elenyésszik. Az okok annyira hatalmasak, az összetettség annyira sokrétegű, hogy mindenkinek csak nyugodtan kell bevégnie, amíg a hulláma lecsendesedik és a háborgó világ békés napja ki nem sűt.

Dr. László Béla.

A pesti gyárosok részéről csupán szívesség-e a vidék irányában az ipari decentralizáció?*Lékay-Lingauer Albin érdekes válasza a Textilgyárosok Szövetségének cikkére.*

A magyar közgazdasági életnek évek óta vajdó problémája az ipari decentralizáció kérdése. Köztudomású, hogy

a banktöke az elmúlt évtized során a vidéki ipartelepek javarészt felvásárolta s azokat hamarosan leállította, ám a gépi berendezést a legtöbb esetben Pestre szállította, újból üzembe helyezte s csupán az üres gyárpépületeket s a munka nélkül maradt gyárimunkások tízezreit hagyta emlékül a vidéknek.

Illetékes tényezők rájöttek arra, hogy a vidék gyáriparának ez a mesterséges elorsvasztása és a fővárosi gyáripár mesterséges felduzzasztása semmiképpen sem kívánatos, hasznos jelenség a köz szempontjából s már az Ipartanács is élénken foglalkozik azzal a kérdéssel, miként lehetne az ipari decentralizáció kérdését megoldani.

Figyelemreméltó cikket írt erről a problémáról a közelmúltban dr. Schiller Ottó a Magyar Textilgyárosok Szövetségének igazgatója egyik fővárosi napilapban. A cikk rendkívül egyoldalú beállítással foglalkozik az ipari decentralizáció lehetőségével és olyan kívánságokat vet fel, amelyekből mintha az derülne ki, hogy teljesíthetetlen követelések megszabásával akarná a pesti gyáripár az ipari decentralizáció gondolatát elgáncsolni.

Lékay-Lingauer Albin, a Vasvármegye főszerkesztője, a vidéki publicitás országos hírvételekben a közelmúltban lapjának hasábjain feltűnő és mélyreható kommentárokkal kísérte Schiller dr. cikkét. Lékay-Lingauer éles hangsúlyozással mutat rá Schiller Ottó elmulasztására arra a tendenciára, amely szerint az ipari decentralizálása csupán a vidék érdeke lenne, nem pedig egyúttal a gyáripáré is. Lékay-Lingauer Albin hangsúlyozza, hogy

az ipari decentralizáció sok egyéb ok mellett kívánatos lehet a gyáripár számára egyrészt azért, hogy hozzájussanak vidéken a mezőgazdaság erőfeleslegéhez, az olesóiban élő, tehát olesóiban dolgozó munkaerőhöz, másrészt azért, mert a Budapesten nagy tömegekben

összetorlózott munkásság sorában szélsőbaloldali szervezkedés sok gazdasági és politikai kellemetlenséget okoz a gyáripárnak és általában a kapitalizmusnak.

Lékay-Lingauer tehát tiltakozik az ilyen megvilágítás ellen, mintha az ipari decentralizáció nem lenne más, mint szívesség a vidék irányában és jöelöre felhívja a figyelmét a vidéki közönségre arra, hogy az ipari decentralizáció ingyentelkekben, adókedvezményekben és más egyéb hozzájárulásokban mily magas árat jelent majd a vidéknek azért, hogy a pesti gyáripár nagytöke egy kis decentralizációs „szívességet” tegyen.

Kíváncsian várjuk, hogy a pesti gyáripár reprezentánsainak mi lesz a válasza Lékay-Lingauer Albin aktuális kérdéseire?

A gazdag főváros és a szegény vidék

A legújabb statisztikai évkönyv néhány érdekes adatából megdöbbentően rajzolódik ki az egymillió lakosú főváros és a nyolcmillió lakosú vidék közti gazdasági különbség. A gyárak 36 százaléka Pestre esik s a gyáripár termelésértékéből 43,4 százalékka a Budapestre eső rész. Az országos kereskedői forgalom 40,5 százaléka 708 millió pengő értékben a fővárosé. A banktisztviselők 57 százaléka a fővárosban él. A bankok saját tőkéjének összege Budapesten 658 millió pengő, vidéken csak 162 millió. A bankok idegen tőkéjének az összege Pesten 3,3 milliárd pengő, vidéken alig 900 millió. A váltó állományból 1,6 milliárd jut Pestre s mindössze 900 millió pengő vidékre. A pesti hásfogyasztás évi fejadagja 70 kilogram, a vidéken 51 kiló. A borfogyasztás fejkvótája Pesten 46 liter, vidéken csak 21 liter. E számok után pedig mint egy betetőzésül álljon két megrázó adat: a jövedelemadó Pesten 21,2 millió, vidéken 23,8 millió pengő. Ebben tehát a vidék vezet.

Elsőrangú kivitelben szállít mindenféle mezőgazdasági gépeket és eszközöket

A 80 éves „K Ü H N E” Mezőgazdasági Gépgyár Rt. telepe

Debrecen, Deák Ferenc ucca 4. szám (saját ház).

OLCSÓ ÁRAK!

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

Kérjen árajánlatot. Telefon 25-73.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapest, debreceni fiókja.

Foglalkozik a bankügylet minden ágával.

Telefon: 19-52, 28-40.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A DEBRECZEN KÉL. ETMAGYARORSZÁGI NAPIÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

A gyümölcsfák kötelező permetezése

Minden terményről, amely hazánk-ból kivitelre kerül, pontos statisztikai adatok készülnek. Az ezúton kapott számok arra mutatnak, hogy hosszú évek óta a fán termesztett gyümölcsök kivitele következetesen csökken. Ez annál megdöbbentőbb, mivel gyümölcsteherállományunk állandóan szaporodik. Hosszas kutatások és alapos megfigyelések azt igazolták, hogy kivitelre szánt gyümölcsök egészségtudományi szempontból kifogás alá esnek s mint ilyenek idegen államokba nem szállíthatók. Ebből közvetve az általamra közvetlenül pedig a termelőre származik súlyos kár. Elkerülendő az ebből eredő veszteségeket, az első lépések megtörténtek ennek a nagyon is fontos kérdésnek mikénti rendezése ügyében.

A Gyümölcstermelők Országos Egyesületének szaktanácsa, Gyümörcy György országos elnök felkérésére, Mohácsi Máttyás szaktanácsai elnök irányítása mellett, egyik közelebbi ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel. Ezen az

értekezleten megállapították, hogy a legsürgősebb kormányintézkedésekre van szükség, ha el akarjuk kerülni azt, hogy a magyar gyümölcs el ne veszítse külföldön a versenyképességét. Egyszerűsített rámutatott a szóbanforgó értekezlet arra is, hogy a védekezésnek országosnak, egységesnek és szakszerűnek kell lennie. E célra az Országos Egyesület olyan szervezetet épít ki, amely alkalmas lesz a hivataltól elrendelt védekezési kötelező végrehajtására. Ebből a célból a szaktanács felkérte a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének elnökségét arra, hogy az ország területén működő taggye-sületekhez beosztott 37 gyümölcstermelői intézője útján megfelelő tanfolyamokat állítson be, a szóbanforgó cél elérésére. Lapunk mindazon olvasóinak, akik gyümölcstermeléssel foglalkoznak, már most felhívjuk a figyelmét a kötelező védekezésekre való tanfolyamokon való lehető részvételre.

P.

Téli munkák a gyümölcsös-kertben

A gyümölcsös-kert téli munkái alatt a lombhullástól a rügyfakadásig elvégzendő összes munkálatokat értjük. Ez az időszak a késő őszi, az egész tél és a kora tavasz. Miután éppen ezen időszakban aránylag kevés munkára alkalmas nap áll rendelkezésre, a gyümölcstermelőknek alaposan ki kell használnia a rendelkezésre álló nyári szép napokat, hogy a télen végzendő munkákkal idejében rendben lehessen.

A téli munkák természetük szerint talajművelési és javítási, faápolási és növényvédelmi teendők. A talajművelés és javítás, a talaj őszi mély felásásából és a szükséghez mért trágyázásból áll.

A talaj terméreméjéhez képest két-három évenkénti bőséges istállótrágyázás a gyümölcsös tápanyagszükséglete, amelyet a gyümölcsös talajának szűkségletéhez mérten esetleg műtrágya-félékkel kiegészíthetünk. A trágyázáshoz használt istállótrágya lehetőleg jól átértett legalább háromnegyed részben szarvasmarhatrágya legyen. Ha elegendő mennyiségű trágya áll rendelkezésre úgy a gyümölcsös egész területe egyenlően terítendő meg trágyával s ez a teregetés után azonnal leforgatandó, hogy tápanyagértékéből ne veszítsen. Összefüggő zárt egységet képező gyümölcsösökben feltétlenül az egész talaj egyenletesen trágyázandó, mert az ilyen gyümölcsösök egész talaját behálózza a fák gyökérzete s ilyen esetben csupán a fák körül alkalmazott úgynevezett gyűrűs trágyázás nem kielégítő. Szó lehet a fák körül külön-külön való trágyázásról fiatal gyümölcsösökben, ha az egész terület letrágyázáshoz nem áll rendelkezésre elegendő trágya. Ilyen esetben a fákat külön-külön trágyázzuk meg a fák nagyságához mérten mindig úgy, hogy a trágyával leterített terület jóval a korona csurgóján túl terjedjen. A trágyát a talaj felszínére terítjük s az aláást a fa törzse körül megkezdve körbe ásonyomról ásonyomra haladva gondos-

san aláforgatjuk. Elhibázott dolog a fának szánt trágyát a fa körül ázott árokba csomósólva betemetni, mert az így alkalmazott trágyából igen kevés jut a fának s az legtöbbször még évek múlva is összeháradt rétegben felhasználhatatlanul hever az árok mélyén.

Az őszi mélyen felásott talaj a leullott csapadékot mélyen magába szívja és sok nedvességet tárol, erre pedig száraz nyarainkon igen nagy szükség van, ne mulasszuk el tehát a gyümölcsös talajának őszi megmunkálását. Nagyobb kiterjedésű gyümölcsösökben a sorközöket felszántjuk és csak a szántatlanul maradt fasorok alját ássuk fel kézzel.

A fák tisztogatása az egész téli idény alatt bármikor végezhető, ha az időjárás a munkavégzésre alkalmas. A tisztogatást fagymentes napokon végezzük. Kéregkaparóval eltávolítjuk a felhámoló cserepes kérget úgy a vastagabb ágakon, mint a törzsön egészen a kikapart gyökérnyaki tájig. A kéregkaparás után a törzs és az ágak drót- és gyökérkéfével is átkezelendők. A sebhelyeket kitisztogatjuk, széleit éles késsel simára faradjuk és a beszáradás-tól és káros gombák megtelődésétől sebkátránnyal való bekenéssel védjük. Üreges nagyobb sebeket betontömés-sel töltjük meg. A tisztogatás alkalmával a fán száradt gyümölcsmumiákat, száraz leveleket, petecsomókat és hernyófészkeket gondosan összegyűjtjük és elégetjük. A beteg, száraz, vagy egymáson keresztül növevő ágakat többől eltávolítjuk az ágak levágásánál először az ág alsó felét befűrészelve, hogy a sebhely beszakadását elkerül-hessük s csak a befűrészelés után vágjuk le az ágot. Az így ejtett stb éles késsel simára faragandó.

A tisztogatás után kerül sor a fák permetezésére. A permetezések előbb gombaölő szerekkel (2 százalékos bordói lé, vagy téli higitáló mézskénifézet) végzendők, száraz fagymentes napo-

kon. A permetezést felülről kezdjük és lefelé haladva ágról-ágra gondosan átfürdetjük a védekező anyaggal a gyökérnyakig az egész fát. A bordói lével kivétel nélkül minden fa megpermetezhető. Mézskénifé permetezés esetén azonban a kajszinbarackfát nem szabad permetezni s annak külön bordói lé készítenedő. A gombaölő permetezések akár őszi, akár a téli idény folyamán bármikor végezhetők, de ha főinkat rovarölő vagy kéregápoló (gyümölcsfakarbolineum) permetezésben is részesíteni akarjuk, ajánlatos a gombaölő permetezéseket a második téli permetezés előtt legalább két héttel befejezni, hogy hatásának kifejtésére ideje legyen.

A rovarölő és kéregápoló gyümölcsfakarbolineum permetezéseket a tél végén a rügyfakadás előtt végezzük a forgalomba kerülő sokféle gyümölcsfakarbolineum valamelyikével, amelyet a gyártmány előírása szerinti százalékos hígítással vízzel. A jóminőségű karbolineum olajmaradék nélkül oldódik, ha azonban az oldat tetején olaj gyűlne össze, úgy az feltétlenül lefőlözendő a permetezés előtt, mert ez az olajmaradék a fára nézve káros. Pajzstetves fák esetén a gyümölcsfakarbolineumot a megengedett legnagyobb százalékosan használjuk. A per-

metezést a gombaölő permetezéshez hasonlóan fűrésztől módon hajtjuk végre. Az úgynevezett egyszerű karbolineumokból (dendrin, bolin stb.) 100 liter vízre 10—15 kg., a koncentrált karbolineumokból (neodendrin, novobolin stb.) 5—8 kg., a Shell Dormant Washból 3—4 liter szükséges.

A tél folyamán decemberben szedjük meg legszebben termő fánkrol a tavaszra eltenni szándékolt oltóvesszőket. Oltóvesszőnek közepes erősségű egészséges, ép rügyekkel borított egy-éves vesszőket szedünk, amelyeket erre alkalmas veremben vagy pincében, vagy épületek északi oldalán árnyékban homokba vermelünk.

Rügyfakadás előtt a tél végén, illetőleg kora tavasszal kezdjük meg fánk általános metszését, amelyet külön közleményben fogunk ismertetni. Mint értesülünk a gyümölcstermelők egyesülete által minden évben rendezett tanfolyamon, amely a jövő évben januárban kezdődik, a gyümölcsfák metszését gyakorlati előadásokon fogják ismertetni s a tanfolyam hallgató-ságának módja lesz különféle fajtájú és fejlődésű fákon sajátkezűleg is gyakorolni. Felhívjuk olvasóink figyelmét erre a lehetőségre.

Balogh Vilmos.

Itt az ideje a melegági vetésnek

A korai hajtás céljából szükséges palántákat (saláta, retek, karaláb, ngorka, dinnye) már december végén, január elején el kell vetni ládikába, vagy cserepekbe. A vetést növényházban vagy ennek hiányában erre a célra készített magas melegági ban eszközölhetjük. A kissé megerősödött palántákat azután áttűzdeljük

és mérsékelt hőmérsékletű növényházban vagy melegági ban neveljük tovább a kiültetés idejéig. — Legkorábban a hónaposretek és a fejessaláta, majd a karaláb, karfiol stb. kerül hajtás alá. Erre a célra a melegágyat már január végén, február elején friss lótrágyából kevés falomb hozzáadásával elkészítjük.

A szőlőkarók konzerválásával sok pénzt takarít a gazda

A gazdának sok kiadást jelent a korhadó karók pótlása és ezt a kiadást lényegesen csökkenteni lehet a szőlőkarók konzerválásával, mert a konzerválással a karó tartósságát növeljük. A gyors korhadásnak a szőlőkaró földfelszínhez közel eső része van kitéve, ezért a folyamat lassítása céljából ezt a részt kell konzerváló anyagokkal bevonnai, másszóval impregnálni. Erre a célra sokféle anyagot ajánlanak; ezek közül kettő, a kőszénkátrány és a rézgálic vált be jól a gyakorlatban. A kőszénkátrány-olajjal való impregnálás úgy történik, hogy a kátrányt üstben egyenletes tűzön lassan felforraltjuk s a száraz karókat — 10—15 centivel mélyebben, mint ahogy a földbe fognak kerülni — belemerítjük egynegyedórára a forrásban lévő kátrányba. Negyedórai rendszeres főzés után a karókat az üstből kivesszük, lecsöpögtetjük s kitergetve megszáritjuk. A karók végeinek egyszerűen híg kátránnyal való bekenése mit sem ér; az ilyen kátrányozás tehát nem is vezet eredményhez. Megjegyzendő, hogy a kátrány melegítéskor erősen, csaknem kétszeresére is megduzzad, ezért az üstöt csak félig szá-

bad a főzés előtt vele megtölteni. A kátrány gyűlékony, tehát nyílt tűzön ne forraljuk és ha mégis meggyullad, vízzel nem, hanem csak száraz homokkal, hamuval, földdel lehet eloltani. Erről ajánlatos tehát előre gondoskodni. — A rézgálicel való konzerválás már nem főzéssel, hanem 5—6 százalékos oldatban való áztatással történik. A rézgáliceladatot erre a célra úgy készítjük, hogy a rézgálicot kisebb faedényben forró vízzel feloldjuk, majd egy nagyobb edénybe (hordóba) öntjük, megfelelően felhígítjuk s az oldatba — megint 10—15 centivel mélyebben, mint amennyi a talajba kerül — a karókat 10—15 napra beáztatjuk.

Baromfiól veremben. A baromfiól, ha veremben készül, igen jó, mert nyáron hűvös, télen pedig meleg. Nagy előnye még az ilyen baromfióknak, hogy a baromfiókat szíjolyozó rovarok nem maradnak meg a föld alatt. Ha a verem oldala kemény föld, azon nincs rovar, ha az alja is föld, azon sem marad meg a vérszívó rovar. Az útrudakat cölöpökre tegyük úgy, hogy azokat időnként kivesszük, hogy leforrázhatassuk.

49.505/1937. C. szám.

HIRDETMÉNY

(A mezőgazdasági érdekképviseleti választók figyelmébe.)

Értesítem a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur 133.000/1937. F. M. számú rendeletével elrendelt mezőgazdasági érdekképviseleti választási összejelöljések elkészítése folyamatban van.

Az összeírójegyzék pontos elkészítése céljából a következőkre hívom fel az érdekelt figyelmét:

1. Többek között választásra jogosult az is, akinek a haszonbérlet állandó megélhetési forrás, ha az összeírójegyzék elkészítésének időpontjában legfeljebb 1 év óta nem áll haszonbérleti jogviszonyban, feltéve, hogy a mezőgazdaságon kívül eső foglalkozást nem folytat.

Mivel az összeírói jegyzékben a rendelkezésre álló adatok folytán csak a jelenleg is haszonbérleti jogviszonyban állók vehetők fel, mindazokat, akiknek megélhetési forrásuk a haszonbérlet, felhívom, hogy az esetben, ha egy évet meg nem haladó idő óta nem is állnak haszonbérleti jogviszonyban, ezt a körülményt az összeírójegyzékbe való bejegyzés céljából a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnak Kossuth u. 20. számú épület földszint 40. számú hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig jelentésük be.

2. Ha a választásra jogosult az összeírói jegyzéknek előreláthatólag 1938. évi január hó első felében történő kiállítását megelőzően bejelenti, hogy választói jogát más községben (városban) kívánja gyakorolni a választásra jogosultság szempontjából irányadó adatokat a kijelölt község előljáróságának (polgármesterének) kell megküldeni.

Ha a választásra jogosult ezzel a bejelentéssel nem él és Debreczenben birtoka nincs, az adatokat annak a

községnek előljáróságához fogom megküldeni, ahol a választói jog alapjául szolgáló ingatlanok legnagyobb hányada fekszik.

A 2. pontban megjelölt tehát — az esetben ha választói jogukat valamely községben kívánják gyakorolni — ennek a fenti helyen és időben való bejelentésére szintén felhívom.

3. Tulajdonközösség esetében, továbbá, ha valamely birtokot többeknek használatára terhel, vagy többben hasznabérelnek, a választói jog gyakorlására meghatalmazottjukat jelöljék ki és azt ugyancsak a fenti helyen és időben jelentésük be.

Meghatalmazás csak 24 évet betöltött olyan férfinek adható, aki Debreczenben lakik, politikai jogai birtokában van és a vonatkozó törvényes jogszabályok alapján választói jogot személyesen gyakorolhat. Egy személy csak egy meghatalmazást fogadhat el. A birtokostársak csak közös meghatalmazást adhatnak és ezt egy meghatalmazásnak kell tekinteni.

A 3. pontban megjelölt birtokostársakat tehát felhívom, hogy a választást annak idején gyakorló meghatalmazottjukat legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig a fent megjelölt helyen jelentésük be.

Az osztatlan közös legelőket vagy más közbirtokossági, vagy hasonló jellegű községben részes felek illetőségeire eső területet az egyes részes felek egyéni birtokhoz hozzászámítani nem szabad. Az ilyen közösségek utáni választói jog gyakorlásának helye nincs.

4. Aki választásra több csoportban jogosult például öt hold földbirtokkai rendelkező gazdasági család, vagy 1000 holdas nagybirtokosnak 50 holdas birtokos gazdatiszta, stb.) az összeírói jegyzék elkészítő tisztviselőnél nyilatkozhatik, hogy őt melyik csoportba vegye fel.

Az e pontban megjelöltek az esetben, ha a fent megjelölt helyen és időben nyilatkozataikat a választói cso-

portra vonatkozóan nem teszik meg a vonatkozó rendelet értelmében a figyelembevehető csoportok közül a sorrendben legelső csoportba lesznek besorozva.

Debrecen, 1937. december hó 21-én.

Dr. Bodnár József

városi tb. tanácsnok,
mint a Polgármester Ur által az összeírói jegyzék elkészítésével megbízott tisztviselő.

48.929—1937. fj. — HIRDETMÉNY.

A városi nyugdíjasok vasúti arcképes igazolványának az 1938. évre érvényesítése. A városi igényjogosult nyugdíjasok, valamint igényjogosult családtagjaik vasúti arcképes igazolványának az 1938. évre érvényesítése iránti igényüket az 1938. évi január hó 4. napjától január hó 17. napjáig terjedő időben, bármelyik hétfői, vagy csütörtöki napon a hivatalos órák alatt a városi számvétség személyi osztályánál történő előzetes érvényesítés után az előírt díjak egyidejű befizetése mellett közvetlenül a városi házipénztárba jelenthetik be. A nyugdíjas tisztviselők (családfők) az előírt 24.— P térítési összegből csak 12.— pengőt tartoznak a házipénztárba befizetni, a térítési díj másik felét tevő 12.— P összeget pedig a város házipénztára képviseli. — A feleség, és a gyermek arcképes igazolványa után azonban a személyenként fizetendő 24.— P térítési díj, teljes összegében az érdekelt igénylő terhére képezi. A térítési díjon felül személyenként 1 (egy) pengő érvényesítési díj és új igazolvány igénylése esetén személyenként 2 (kettő) pengő kiállítás díj is fizetendő. Az igénylés alkalmával az arcképes igazolvány, illetve új igazolvány igénylése esetén személyenként 2 (kettő) pengő kiállítás díj is fizetendő. Az igénylés alkalmával az igazolvány, illetve új igazolvány kiállításának szüksége esetén az előírt nagyságú fénykép, a házipénztárba beszereltetendő. A fenti határidő után

igényelt vasúti arcképes igazolvány érvényesítése esetén 3 pengővel több érvényesítési díj fizetendő. Debrecen, 1937. december hó 27-én. Polgármester.

50.947—1937. C. szám. HIRDETMÉNY. (A burgonyatermelők figyelmébe.) A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti az érdekeltet, hogy a Földművelésügyi Minisztérium Növénytermelési hivatala ez év tavaszán is a burgonyatermelők között 100 wagon különféle, a termelő körzetbe kijelölt fajtának megfelelő vetőburgonyát fog vagy előre történő készpénzfizetés ellenében, vagy pedig a beszerzési ár háromnegyed-részenek 1938. évi október hó 31-ig történő kamatmentes hitelezésével kiosztani. Igénylés csak waggontételekben 50 q-nál nagyobb mennyiségben történhet. A kistermelők tehát alkalmi társulások útján igényelhetnek nagyobb mennyiségű burgonyát. Az igénylést 1938. évi január hó 20-ig a debreceni Gazdasági Egyesületnél (Hatvan u. 1. szám) kell bejelenteni a Gazdasági Egyesület a nála jelentkezők igényét illetékes helyre fogja juttatni. A vetőburgonya ára még a kötével aláírás előtt fog az igénylő gazdával közöltetni. Debrecen, 1938. január hó 1-én. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

PELHIVAS

Debrecen sz. kir. város az állatállományára részére még szükséges cca 1700 méterháza alomszármát a helybeli gazdáktól óhajtja beszerezni. Felhívom tehát az érdekelt gazdaközönséget, hogy eladni szándékolt száma mennyiségűket a gazdasági ügyosztálynál (Városháza, félemelet 12-es számú szobában) jelentésük be. Debrecen, 1937. december 30. Gazdasági tanácsnok.

SZABADI ÁDÁM

REGÉNY

45

IRTA: SZALACSY RÁCZ IMRE

— Honnan tudod te azt, — dühöngött a százados a tehetetlen kín és méreg miatt.

— Az altisztek mondják, százados úr én nem is tudom...

— Ja, igen, persze, várjál egy keveset, de addig is vedd át a zászlóalj vezetését természetesen. Remélem, nem félsz?...

— Félek, százados úr de azért ne aggódjon, a helyemen maradok, mintha nem félnék...

— Derék, fiam, csak tartsd magadat, küldök valakit!...

— Itt maradok százados úr, — mondta Szabadi Ádám, olyan idegen hangon, hogy nem ismert rá saját hangjára.

Sarkady százados jelentette az ezredparancsnoknak, hogy a pergőtűz alatt teljesen belőtték a negyedik zászlóaljat és nincs tiszt, csak egy hadapródjelölt.

— Kitarítás, kitarítás, hát honnan vegyek én most tisztet! — harsogott az ezredparancsnok alezredes, akinek unokaöccse volt Horváth főhadnagy.

— Egy újonc hadapródjelölt van kint csupán, alezredes uram, — mondta Sarkady százados.

— Hát aztán, mit tehetek én, nem cibálhatok most neked kapitányt, különben is veled akar éppén beszélni György őrnagy a hadosztálytól...

Sarkady százados felvette a hadosztály telefonját és egyre fokozódó izgalommal mondta a telefonba:

— Nem tudok mit tenni kérlek, nem tudok...

— További intézkedésig kitarítani, érted, kitarítani a végletekig, erősítés útban, csak szűnjön egy keveset az az átkozott tüzelés...

— Átveszem a zászlóaljat!...

— Mig mehatsz, addig tartsa az önkéntes. Az a fontos, hogy helyben maradjon, maradjon, maradjon, — csapta le a kagylót Sarkady, hogy a sarokban lévő asztalról bosszúsán felkapja a rohamsisakját. Úgy, fején a rohamsisakkal előkapott egy megeimezett tábori levelező-lapot, irt néhány sort sebtiben, aztán kibujt a jól leplezett fedezékből.

Elnézett a lenti tengerparti tájék felé, ahonnan állandóan csörgött a negyedik zászlóalj minden ép géppuskája. Néhány percig figyelte az erős tüzelést, aztán azt dörögte:

— Tartja magát a fiú...

— Százados úr, — állott eléje a legénye.

— Itt maradsz ha nem kapsz más értesítést, ezt a levelező-lapot feladod...

— Igenis, százados úr. Meddig várjak?

— Egylőre nem tudom, minden esetre reggelig várj...

— Igenis, százados úr! A vacsorát kivagyem...

— Hagyd, ma nem igen érünk rá...

— Igenis százados úr...

Az olasz állások felől ekkor indultak el az első hullámok lépesöztesen. Innen a felső részről pompásan lehetett látni a kitünő távosóvel. A magyar vonalak drótakadályainál füstölt a föld a felesapódó lövedékektől. Ujra áttekintette a frontot, majd lerohant a fedezékbe és felkapta a telefon kagylót:

— Halló, hadosztály, itt Sarkady százados. A negyedik zászlóalj, a legkeletibb szárnyán sűrű hullámokban tör előre az ellenség. Az első drótokat már vágják, ahonnan nem bírják kiverni őket. Ahogy innen látom, a legveszedelmesebb helyzetben vannak, azonnali segítséget kérek, tartalék bevonandó lépesőben, esetleges visszavonulás fedezésére...

Lecsapta a kagylót és nem várt a válaszra, hanem gondolkodás nélkül rohant a veszélyeztetett zászlóalj megsegítésére, mindenek előtt azonban a fiatal hadapród felmentésére, aki tizenhét éves fejjel, tapasztalatlan fiatalsággal tartotta a zászlóalj állását.

Az olaszok már kézigránatokkal verték szét a drótot.

Feszülő idegekkel, tépő erőlködéssel küszködött először Sarkady százados és mikor elérte az első vonalban forró puskaesővel lövöldöző katonákat, szakadt róla a verejték.

A géppuska fészkekben szakadatlanul eső-rögtek a fegyverek és egymásnak adták tovább a rakaszokat az emberek, mert most már egyetlen reménység a felvonuló tartalék és a jól kiépített géppuska állások sora volt.

Sarkady százados a pokolhoz illő helyzetben kereste az önkéntest, de alig ismerte fel az itt is, ott is felbukkanó fiút, aki úgy intézkedett, úgy mozgott, mintha világ életében csak a haretérn élt volna. Nyoma se volt rajta a félelemnek, izgalomnak, kapkodás nélkül, férfihez illő felelősséggel adta a parancsot és maga is odaült a géppuska mellé, ha valamelyik embere lefordult az irányzék mellől. Különböző fegyvertelen kézzel, derekán derékszíjjal jött, ment hasalt és kúszott, csak a ruha mutatta rajta, hogy katona és védelmet vezet fölös tulerővel szemben.

— Ezen a gyermekem nem látszik, hogy ördögien kiagyalt támadás középpontjában van, — élvezte a fiú nyugodt voltát Sarkady százados, — nem is sejti talán, hogy mit mivel és milyen a megbízatása. Mivel további beavatkozásra más parancsa nem lehetett, figyelte a védelem vezetését, mint kitünő szakember. Vizsgáztató odaadással nézte az őt nem látó fiút.

Szabadi Ádám az egyik rejtett lövészről figyelte a megtorpon olasz támadást, amit meg kellett látnia, mert az első vonalak drót-vágását már abbahagyták. Hirtelen mozdulattal összetűzést vezényelt és a géppuskákkal szóró tűz alá vette a terepet. Mikor már-már felgöngyöltette az első hullámok támadását, a harántgátak mögött elrejtett és eddig némán váró géppuskákat szólaltatta meg és olyan keresztűz alá vette a terepet, hogy hirtelen megállt a támadás.

Összeomlott az első támadás, de látszott az olaszok erőlködésén, hogy újabb támadásra készülnek. Szinte érezte, hogy a magyar drótok mögött gyenge erő vezetheti a védelmet.

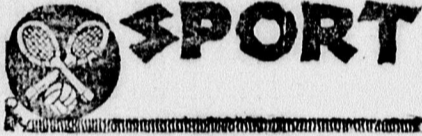
(Folyt. köv.)

DEBRECENI TERMÉNY ÉS TAKARMÁNY PIACI ÁRAK:
 Búza 20620—20.00—20.60. — Rozs 17.50—18.00. Árpa 15.50—16.00. — Ótengeri 12.00—12.20. Újtengeri 11.00—11.50. Lucerna 6.60—6.80—7.00. — Széna 5.00—5.50. — Here 5.50—6.00. Szalma 1.80—2.00. Cukorrépa 2.60—2.90. Takarmányrépa 1.90—2.00. Tök-mag 23.00—23.50. Napraforgó 17.50—18.00 pengő.

TERMÉNYTŐZSDE.**Tartott a búza és a rozs.**

A készárúpiaccon búzából csak 9 vagon cserélt gazdát a tegnapi áron. A többi terményárak is mind változatlanok maradtak.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.60—21.00, 78 kg 20.90—21.30, 79 kg 21.15—21.59, 80 kilós 21.30—21.60. — Felsőtisza 77 kg 20.60—20.95, 78 kg 20.90—21.25, 79 kg 21.15—21.45, 80 kg 21.25—21.55, rozs pestvidéki 19.00—19.10, rozs más származású 19.00—19.25, takarmányárpa elsőrendű 16.50—17.00, középminőségű 15.40—15.75, sörárpa kiváló 21.00—23.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.00, zab elsőrendű 16.65—16.80, középminőségű 16.55—16.65, tengeri tiszántúli 12.50—12.70, más származású 12.30—12.50, korpa 12.25—12.35, 8-as liszt 14.30—14.75 P.

**Sporthíradó**

A »Debrecen« sporthírszolgálatát jelenti:

Boldog, békességes újévet kívánunk a jóakarató sportközönségnek, sportolóknak és mindazoknak, akik a testnevelés iránt érdeklődnek, azt szeretik s akik e hasábotat is olvasgatják...

Az újév első sporteseménye Debrecenben birkozóverseny. Január 2-án, vasárnap rendezi a birkozókerület csapatbajnoki versenyét a DTE Magoss György téri tornasarnokában. A verseny kezdete délután 3 óra.

A túrafronton több mérkőzést bonyolítanak le egyesületeink újévkor és vasárnap. A Hungária Portugáliában Lisszabonban játszik 1-én és 2-án s utána hazajön, mert elmarad a portói mérkőzés. Így mindössze négy mérkőzést játszik Portugáliában a Hungária. A Ferencváros Málta szigetén folytatja mérkőzéssorozatát. Kispest és Budafok ellenfelei nem jelentékenyek.

Általában szomorú a helyzet a túrafronton. Nehéz túsát kapni, keresni rajta meg alig lehet, legfeljebb a túraközvetítő, túralekötő és menedzser keres. A Hungária éppen hogy rá nem fizet a német és portugál túrára, a Ferencváros,

ha minden jól megy, 4—5 ezer pengőt keres, Kispest és Budafok, ha szűkösen él, megkeresi játékosainak téli rezsijét... Nehéz idők, milyen idők...

A válogatott mérkőzés körül is teljes a zavar. Könnyelműség volt lekötöni ezt a két válogatott mérkőzést a Ferencváros játékosok nélkül. Most meg kiderült, hogy Dudás szabadságolása körül bajok vannak, lehet, hogy Sebes lesz a balfedezet, ha Dudás nem maradhat tovább Portugáliában. Most Usetty elnök jár közben Röder honvédelmi miniszternél, hogy Dudás szabadságolását elintézzék. Más oldalról meg sok a harag, neheztelés: az Elektromos dűreás, mert kihagyták Pázmándy és Szendrődire is csak a tartalékos vár a jelek szerint... Ennyi baj után csak — győzelem jöhetne a kabala szerint...

Kellemetlen hírt közlünk a debreceni úszókkal: komoly formában felmerült a terv, hogy az úszókerület székhelyét elviszik Debrecenből és helyette Eger lenne a székhely... A terv ellen tiltakozunk e helyen is, bár valljuk meg őszintén, ha a sportbeli működést és eredményeket nézzük, akkor teljesen jogos és méltányos az egri székhely. Kezden munkába hát az úszókerület, meg nem késő és eredményeket mutasson fel s akkor magától elmúlik a veszély, a székhely elvitelének kérdése. Mégis, a 120 ezer lakosú Debrecen és a 30 ezer lakosú Eger, talán itt kellene nagyobb úszóéletnek lenni...

Mégegyszer BUÉK mindenkinek. S mit jelent a b egyeseknek: a Boeckainak bennmaradásos újév, a DVSC nek bajnokságos újév s így tovább: lehet szórakozni...

BIRKOZÓ CSAPATBAJNOKSÁG 2-ÁN

A DMTE január 2-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezi meg a DTE tornaesarnokában Keletmagyarország ezévi birkozó csapatbajnokságát.

A versenyen indul már a DVSC legújabb szerzeménye, Kasza is. az országos vidéki bajnokság győztese, aki Pécsről igazoltatta át magát a DVSC-hez.



Markovits Sándor és Tökés Lajos irógépműszerész társaságából barátságos uton kiváltam és üzletemet külön, Ferenc József ut 66. alatt január elején nyitom meg.

Tisztelettel
Tökés Lajos irógépkereskedő és irógépműszerész.

APROHÍRDETESEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

Levelezés
Romeóm!
 Boldog újévet kívánok! Szeretettel... Júlia. 158
Színház
 s mozipartnérnöt keres vigkedélyű középkorú, s korrekt, intelligens iparos, független nő személyében „Uj élet” jellegére. 101

Házasság
 15—30 hold földdel rendelkező lányt feleségül vennék. Címmelet ellátott leveleket a kiadóba kérek „Kerítés” jellegére. 114
 32 éves jómegjelenésű önálló iparosnőszülne, csak komoly férjhezmenendő

hölgyek levelét a kiadóba „farsang” jellegére. 165
Keresettel
 bíró középkorú úrnő részére keresek élettársnak 55 év körüli biztos jövedelmű úriembert — Leveleket kérem „Hatvan uccai főposta” jellegére ugyanoda. 221

Nyomozó iroda**SZABÓ**

magánnyomozó irodája, Varga ucca 7. sz. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel. 23;

Alkalmazást nyer férfi**Fodrászsegéd,**

fiatal, jómunkás beléphet vasúti fodrásznál, pályaudvar. 61

Fűszerszakmában

önálló detail segédet felveszek, Adorján fűszer, csemege kereskedése. 100

Majorost

nőset, családost keres Pécsi, Batthyányi u. 16. 1891

Ispánt

izraelitát tejjgazdaságba keresek, Hungária Pénzügy, Piac utca 59. II. em. 144

Kocsist

nőtlen, bentkosztost keresek azonnali belépésre, éves gazdasági cselődnek vidéki homoki gazdaságba. Cim a kredóhivatal pénztárában. vv 129

Gépezskovácst

konvencióra keresek áprilisra nő, fiatal, hosszú működési bizonylattal Hoffherr magánjártót és Purifikátort kezelést értő. Fodor olajmalmos, Pocsaj. 131

Kifutófiút

15—16 évest felveszek, Piac utca 66. Tökés. 151

Gyermektelen

házas pár konvenciók csisnak felvétetik, akiknek a felesége házmeiteri teendőket végzi. Rákóczi utca 15. 194

Jóesaládból

ügyes kifutófiút felveszek, Paál fűszeres, Késes ucca 72. 206

Kifutót

keresek pékségbe, aki kosárral biciklizni tud. Kohn, Simonffy ucca 18. szám. 214

Fakihordó

felvétetik, Agárdi ucca 6. szám. 232

Kifutónak

ügyes fiút, vagy tanulót felveszek, Rákosi Jenő ucca 7. szám, cipész. 233

Munkást

jó bizonyítvánnyal és szakföldöző asszonyt felveszünk, Hónig sóraktár. 235

Alkalmazást keres férfi**Mérlegképes**

könyvelő óráskönyvelést is vállal, szerény díjazásért. Csapó utca 84. 168

Alkalmazást nyer nő**Önállóan**

dolgozó gyakorlott masamód segédleányt jó fizetéssel felvesz Zizi szalon, Piac 67. 108

Munkásleányt

szeszraktárba azonnalra felveszünk. — Áron Miksa Kishegyesi ut 3.

Kifutónak

leányt azonnalra felveszek. Jelentkezni Timár ucca 25. Keresztény úriszabó. 211

Műterem-

takarításhoz vikszelni tudó, reggelre kerestetik, Szipál műterem, Piac ucca 44. 220

Pénztárhoz,

italmérésbe szolid nő azonnalra felvétetik. — Révi, Nyugati ucca 2. 250

Háztartási alkalmazott**Bejárólány**

azonnalra felvétetik, — Eötvös ucca 48. 12

Tiszta,

megbízható, könyvvvel rendelkező bejárónőt keresek félhétől délután négy óráig tartó házimunkára. Bot Andor, Csapó ucca 40 B). 1006

Szobaleányt

felveszek, Irinyi ucca 6. földszint. Telefon 27-88. 1006

Orvosi

rendelőbe bejáró takarító leányt felveszek. Dr. Horváth, Arany János u. 15. sz. 1827

Főzéshez

mindenes bejárónő felvétetik. Takács, Simonffy ucca 2-c. 112

15 éves

leányt felvesz két tagu uri család Székelyhadosztály u. 14. 111

Bejárónőt

felveszek. Széchenyi ucca 89. sz. 119

Takarítónő

szorgalmas, ügyes, megbízható kéttagú uri családnak fél napi munkára felvétetik. Arany János u. 54. földsz. 2. 55

Megbízható

mindenes szakácsnőt és szobaleányt hosszú bizonyítvánnyal elsejére felveszek. Péterfia utca 31. 78

Jól

főző mindenest keresek elsejére. Arany János u. 1-b. ajtó 3. 148

Bejárónőt

felveszek, ki mosást, vasalást vállal. Özv. dr. Kovácsné, Kálvin tér 11. 152

Házvezetőnőnek

vagy szobaleánynak is elmenne jobb leány, vidékre is. Wesselenyi u. 93. sz. harmadik ajtó. 152

Megbízható

bejárónő felvétetik — Goldstein, Svetits II. lép. cső I. em. 5. 159

Mindenes bejáró-

főzőt január 1-re felveszek. Schön, Egymalom utca 4. 171

Jól házikoszt

70 fillértől egy pengő 10-ig kihordásra kapható. Ugyanott egy mindenes főzéshez értő bejárónőt keresek. Csemete u. 6. sz. 162

Jól főző

mindenes jó bizonyítvánnyokkal jelentkezők Nyomatató ucca 3. 186

Mindenes

bejárónő könyvvvel felvétetik, Kigyó ucca 8., kapualatt, balra. 198

Mindenest,

vagy bejárónőt azonnalra felveszek, Simonvi út 22. 196

Rendszerető

mindens bejárónőt felvesz kéttagú család, Mester ucca 29. 197

Megbízható

mindenes bejárónőt felveszek, Fűvészkeret ucca 10. szám. 204

Bejárónő

felvétetik, Kálvin tér 5. emelet, fölépcső, balra. 207

Bejárónőt

felveszek, Bethlen ucca 55. szám. 218

Mindensnő

bentlakó, szorgalmas, tisztaságszerető, főlvétetik, jó fizetéssel. Hatvan utca 10. 157

Bejárónőt

felveszek, Gaálné, Dégenfeld tér 4., földszint ötödik ajtó. 249

Mindenest

jó könyvvvel, 2 tagú családnak felvesz, Adler, Széchenyi ucca 11. 246

Délelőttre

keresek házimunkára jobb lánykát Batthyány ucca 16. Német Gyermekotthon. 243
 omalacéUc,i 0cmfEemc

Alkalmazást keres nő**Fiatal**

intelligens özvegyasszony elmenne üzletbe, pénztárba, beteghez, — gyermek mellé, házvezetőnőnek, magánoshoz is. Rosenthálné, Cserepes u. 8. 132

Bentlakó

mindenesnek ajánlkozom fél éves kisleányommal csekély díjazásért. Tóth Katalin, Oláh Karoly utca 48. sz. — Homokkert. 150

Német

nevelőnő gyermek mellé állást keres. Cím Balmaújváros. Daru utca 19. sz. J. Kiss Mária címen. 169

Jobb megjelenésű

fiatal nő, ki a háztartás minden ágában jártas, úriházkhoz ajánlkozik. Hatvan ucca 1. bódé. 128

Megbízható

idősebb asszony, beteg mellé és házi munkához segédkezni elmegeyek. Kút ucca 1. 201

**Flonell
Düftin**
mélyen leszállított
áron
a Flonell Bolton
teleki u. 73.

Házvezetőknék
elmennék, lehetőleg ma
gános úrhoz. Gyöngyvi-
rág uca 21 B. J. 98

Házvezetőknék
ajánlkozik kitűnő bizo-
nyítványokkal közép-
korú intelligens nő,
helyben, vagy vidékre,
Pacsirta uca 34. 213

Kezdő
árfodrászsegédleány ál
lást foglalna el, január
elszejére, vidékre is, tel-
jes ellátással, csekély
fizetéssel. Cim: Nagy
Piroska, Hajdúböször-
mény, Kossuth uca 8.
fodrászszület. 226

Ajánlat

Kiváló
minőségű zamatos, tiszt-
tánkeztelt **vámospercsi
bor**, literes tételekben is
kapható. **Vasvári Pál u.
16. szám** (tüzérlaktanya
mögött). 61

Varrógépet,
kerékpárt veszek, el-
adok, kölcsönzők alkati-
részek kaphatók, javítá-
sok jóállással. Eisen
berger, Csapó uca 101.
1035 1. 5

Király kávé
kitűnőek, Aromás, za-
matos kávé Király üz-
letében a vevő előtt pör-
kölik. Dégenfeld tér 11.
933, 4. 5

Fáy-arc krémes
égelyeket visszavesz
Grósz Nagy Ferenc,
„Aranyegyszarvú gyögy-
szertára, (Szinház mel-
lett) 199 11. 30.

Lakareküzhely
javításait vállalom ha
nem süt, vagy füstöl.
új és használt, raktáron
Széchenyi uca 6. sz.,
Nagy István. 1016 1. 5

Kuturást
javítást olcsón vállal
Kiss Lajos kuturó. —
Kutszivattyu kapható.
János u. 7. 48

Koresolyához
pulóvert, kosztümöt köt
teszen, régít alakíttassa
Kálmánné, Piac uca
89. szám. 83 +

Hőcipőt
sárcipőt, tökéletesen ja-
vít Orbán gumizem.
Piac uca 7., udvarban.
65+

Bármilyen
órát jóállással javítok.
Új órák olcsón kapha-
tók. Borbély Gyula, —
Kossuth uca 4. 115+

Koresolya
1 pengőtől. Villanykörte
csere, gramofonlemez. S
mindent cserélünk. Va-
gyonmentő. Hunyadi u.
18. szám. 51+

Ujévi
ajándékot ajándék áron
vásároljon gyál mara-
lékokban, dr Révész-
né, Piac uca 42., sz.,
Pannónia udvarban

Veszek
bútort, zálogjegyet, var-
rógépet, ingóságokat.
Hívsra jövök. Barnáné
Csapó uca 16. 156+

Tengeri-
morzsolást válllok mo-
torral, bárhova me-
gyek, Vass, Kigyó uca
47. szám. 176

Házhoz
megyek varni 1.50-ért,
Csillag uca 107. 203

Hó- és sárcipő-
javítása szakszerűen
Nagy Károly Batthyány
uca 10. szám. 234

Kereslet

Kisebb
bérházat keresek meg-
vételre. Ajánlatokat
„Bérház” jellegre a ki-
adóba kérek. 157 vv

**Elelmiszer
ital**

Kiváló
minőségű zamatos, tiszt-
tánkeztelt **vámospercsi
bor**, literes tételekben is
kapható. **Vasvári Pál u.
16. szám** (tüzérlaktanya
mögött). 61

Egyedárúsítás
biharugrai élőpontyok
csak Halcsarnokban, —
József kir. herceg uca 2.
kaphatók. (Vigmozi
bejárattal szemben). —
Telefon: 10-65. 1674

Bor
ujlétai sajátermésű riz-
ling ezerjő, nemeska-
dar, névnapokra 40 fill-
lér, Barna uca 10.
776 1. 2

Biharugrai
apró pontyok kilója 60
fillér, Halcsarnok, Jó-
zsef kir. herceg uca 2.
(Vigmozi bejárattal
szemben). 1674

Borok,
taninos vörös, ó és új,
édeskés, menka, rizling,
ezerjő, asztali stb. ol-
csón kaphatók. Szent
Anna uca 36. bor-
pincészet. 1720

Sajátermésű
bor eladó. 1 liter vörös
bor 38 fillér, Rotherm-
ere uca 21. 1907

Vámospercsi
igen jó bor, 35 fillértől
eladó. Csokonai uca 13
1987

Sajátermésű
ujléta borok, literen-
ként is már 36 fillértől,
Bethlen uca 44. 81

Kétszáz liter
Bocskai kertű bor van el-
adó. Nyil uca 30. 185

Próbálja meg
a svájci tejivó diétás és
házikosztját. Minden
este virsli vacsora, egy
pár tormával, vagy
zafittal, kenyérral 30
fillér. Gyümölcs, rizs
állandóan kapható.
237

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt a Hungária
penzióban, **szobák na-
pokra és hónapszámra.**
Ferenc József út 59. sz.
telefon: 23-39. szám.
940 10. 1.

Oktatás

Gyorsírótanfolyam
Január 10-től Népmeve-
lésügyi Bizottság újból
megrendezi kiváló siker-
rel zárult gyorsírótan-
folyamát, — amelyen
tizenhatan tettek állam-
vizsgát, ebből négyen a
200-as államérvényes
oklevelet is elnyerték,
hat havi tanulás után.
Tanfolyamvezető: Széll
Jelentkezés: Piac uca
77. szám. 245

Rádió

Accumulátor
új D. L. G. 2-es, 4 volt
26 amper órás olcsón
eladó. Érdeklődni a lap
pénztáránál. 2004, vv

Bútor

Ebédli-bútor,
sőtétzfűző, tiszta, jókar-
ban levő, eladó. Csere-
pes uca 5. 62

Eladó
egy használt ebédli
szekrény, egy teljesen
új sezlontakaró. Szél u.
10. szám. 54

Ebédli,
egészen új, szép, egy an-
tík szalagarnitúra el-
adó. Rákóczi uca 18.
191

Eladó
két darab festett ágy és
2+1 lámpás rádió. Kór-
ház uca 5. 238

Különböző
modern s antik bútorok
úriszoba berendezések,
dísz tárgyak, festmények
minden elképzelhető
köszökségletű cikkek, s
székek stb legolcsóbban
az Ingóságközvetítőben.

Elveszett

Elveszett
Csapó utcán Faragó ut-
cánál egy fehérbárány
béléses barna bőrkesz-
tyű. Megtaláló jutal-
mzatatik. Virág uca 42.
146

Monostorpályi
úton elveszett egy fe-
hérszőrű kiskutya. Meg-
találó jutalomban ré-
szesül. Petőfi tér 2. sz.
123

Elveszett
vásárban két fekete ko-
ca dísző, megtaláló
jutalmat kap. Árpád tér
25. szám. 216

Vegyes

Boldog új élet
kivánok kedves ve-
vőimnek, Varga hentes,
Simonffy uca 2 B. 219

Új táncanfolyam
a Munkásotthonban,
január 4-től. Csütör-
tökön, vasárnap össz-
tánc. Barcsa Magdolna.
1933

Jajfa
narancs és olasz mag-
nélküli félvér narancs
érkezett a Délgyámölcs
csarnokba. Piac uca 7.
119

Keresem
annak a kőművesnek a
címét, aki e lapban a
téglaakályhák speciális
készítését hirdette. Ki-
adóhivatal pénztára. 50

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről fel-
világosít. Tanácsot ad.
Széchenyi 43. 115

Zongorahangolás
Ha akar lelkiismeretes
munkát, forduljon biza-
lommal Gärtnerhez Kut
utca 104. 155

**Tüzelő
anyagok**

Prima
borsodi szén 2.50 pengő
száraz tűzifa aprítva
1.20 P. ózdi szén leg-
olcsóbban Kaufmanná,
Csapó uca 29.
1108 1. 10.

Ózdi
Barcika-györgytárai és
más hazai szenekeket vi-
szonteladókknak olcsón
árusítok, kiszállomási
udvarban levő szente-
lepemen. Weischock.
1130 1. 10

4 pengő
száraz vágott tűzifa. —
2.50 fillér szagtalan kő-
szén, csak most, Miklós
uca 49. sz. Schvarcz.
(Telefon: 15-60.)
1745 1. 23.

Prima
borsodi szén 2.60 P. —
Grünfeldnél, Hatvan u.
21. sz., telefon: 29-82.
1034 1. 5.

40 méter öl
őszi vágású gömb és ha-
sáb akáca eladó a Deb-
recen—hajdúböször-
ményi állami út mentén
a Kék-völgyön. Érte-
kezni lehet naponta dél-
előtt 8—11 óráig dr
Gaál Mihály v. ország-
gyűlési képviselőnél. H.
Böszörmény. 85

Fűrészpör
40—50 mázsa eladó —
Pesti uca 7. Fameg-
munkáló üzemb. 116

Tűzifa
kemény 2.80-tól kapha-
tó. Sámsoni út 4. —
Szőlőkaró is. Hűsfűs-
főlést vállalom. 248

**Autó, motor
kerékpár**

Autóalkvált
gummikerékkel, tengely-
lyel, fédderrel megvélel-
re keresek. Grünfeldnél,
Fűvészkert 12. I. 52

FÜTŐ
accumulátor 4 voltos új
26 amperórás olcsón el-
adó kiadóhivatal pénz-
táránál. 2006 vv

Négyszemélyes
„Mercedes” autó, jókar-
ban olcsón eladó. Tele-
ki uca 9. 178

**Átadó üzlet
vendéglő**

Eladó
vagy kiadó utszéll csár-
da, jogfolytonos. Cim a
kiadóban. 119

Jómenetelű
fűszer csemege és Ital-
üzlet forgalmas helyen
más vállalat miatt sür-
gösen átadó. Cim a ki-
adóban. 10

Eladó
fűszer- és élelmiszer üz-
let, berendezéssel, Ceg-
léd uca 2. 205

**Üzlet, műhely
raktárhelyiség**

Kiadó
azonnal a főpóttával
szemben utcai pince
műhely. Hatvan utca
4-b. 124

Kiadó
üzletelhelyiség, Vigkedvű
jóságparttal, számú
épületben. Értekezni le-
het Szent Anna uca 53
209

**Kiadó lakás
egyszobás**

Egy
utcai szoba január 1-re
kiadó. Patai utca 12. sz.
122

Egy szoba,
konyha, spájzos lakás,
jóságparttal kiadó.
Kishegyesi út 12. 224

Nagyon szép
utcai parkettes szoba,
előszobával, gázzal ki-
adó, Barna uca 15.
230

**Kiadó lakás
kétszobás**

Két szoba
konyha, fürdőszobából
álló parkettes újra fes-
tett csendes lakás febr-
ruár 1-re kiadó. Mar-
thy György u. 21. Meg-
tekinthető kizárólag del
után 2—3 óra között.

**Butorozott
szoba**

Különbejárattú
utcai butorozott szoba,
esetleg ellátással, jan-
hó 15-ére kiadó. Eötvös
uca 48. sz. 1932

Különbejárattú
utcai szép szoba, elő-
szobával, elsejére, Ajtó
uca 11., kiadó. 1991

Csinos
különbejárattú butoro-
zott szoba azonnal ki-
adó. Miklós uca 11. sz.
balra második ajtó. 38.)

Utcai
csinosan butorozott szo-
ba komforttal kiadó. —
Széchenyi u. 31. sz.
118

Különálló
butorozott szoba komo-
lyabb úri nőnek, eset-
leg urnak kiadó. Domo-
kos L. u. 18. 130

Különbejárattú
butorozott szoba kiado.
Rothermere uca 34.
173

Butorozott
szoba, magános hölgy-
nek, vagy urnak kiadó.
Nyomtató uca 3. 187

Egy
különbejárattú butoro-
zott szoba kiadó. Nyil
uca 30. 184

Modernül
butorozott utcai szoba,
előszoba bejárattal, la-
kónélküli udvarban ki-
adó. Nyil uca 44. szám.
1891

Udvari
butorozott szoba kiadó.
Csinos, tiszta, olcsó,
Miklós uca 4. ház-
felügyelő. 193

Különbejárattú
butorozott szoba, saját
külön fürdőszobával, s
WC-vel, január hó 15-re
ugyanolyan másik pe-
dig azonnalra kiadó,
Rákóczi uca 35. 200

Különbejárattú
butorozott szoba olcsón
kiadó azonnalra, RÁ-
kóczi uca 35. 199

Különbejárattú
utcai szoba, fürdőszoba
használattal, esetleg
irodának kiadó, Sas u.
2. szám. 210

Különbejárattú
butorozott szoba kiadó,
dr Hajnal, Piac uca 77.
212

Utcai
csinosan butorozott szo-
ba, azonnal is kiadó. —
Széchenyi uca 27. 217

Központban
kapualatti, különbeja-
ratú, szépen butoro-
zott szoba kiadó. Teljes
ellátással is. Érdeklődni
Svájci tejivóban, —
(Gambrinusz átjáró.)
236

Lakást keres

Négyszobás
lakást, komfortost, ke-
resek, május elsejére.
Ajánlatot „Négyszobás”
jellegre a kiadóba ké-
rek. 158 vv

Butorozott szobát
sürgösen uri családnál
otthont keres vidékről
bejáró urilány. Ajánla-
tot „Pontos fizető” je-
llegre a kiadóhivatalba
kérek. 141

Villanyos
közelben 1, esetleg 2
szobás modern utcai
napfényes földszintes,
vagy magas földszintes
lakást keresek. Ajánla-
tot „Szenvedő” jellegre
a kiadóba kérek. 147

Butorozott
díszkrét szobát, kapu-
alatti bejárattal keresek
jól megfizetem. Jelige
„21” a kiadóban. 179

Vidéki
úrlasszony, dőclista lány
kávai butorozott szobát
konyhasználattal keres
„Sürgöss” jellegre a
kiadóhivatalba. 172

Ingóságvétel

6x9-es
lemez gépet, 2.9-es
fényerővel veszek. Cim
a kiadóban. 1006

**Ingóság
eladás**

Önkéntes-
zubzony, prima, olcsón
eladó. Vigkedvű Mihály
uca 5. 97

Földek, házak,

telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal
Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához
 D: BR. CEN, Bethlen ucca 21. szám

Vadászgyeget
 16-os, kakas nélküli, kifogástalan jó minőségű eladó, gazdaságstílusú, Montezredes ucca 5.
 1993

Egy
 kis Wertheim szekrény és frásztal eladó. Virág u. 11.
 113

Agysodronyok,
 reklámsodronyok, drót kretecsék, vaságyak, állatoruhafogások, mosdók, lábtörölők, és gyermekágyak készülnek Ottónál, Rákóczi u. 13.
 166

Heneser
 elsőrangú új eladó. Magoss György tér 4. sz.
 167

Pergelőüst,
 zsírosbödönök, pléhes konyhasztal, nagy lábosok eladók. Attila tér 7. sz.
 163

Vadászgyeget
 16 kaliberű Sauer kakas nélküli eladó. Böszörményi ut 12.
 154

Télikabátok
 festmények, tárogató, szaxofon, hegedűk eladók. Horváth, Csapó 4.
 161

Egy
 Singer varrógép olesón eladó. Cegléd ucca 7. órásiúlet.
 180

Singer
 varrógép, alighasznált, olesón eladó, Rotherme re ucca 23., első ajtó.
 181

Műkoresolyák
 39-es és 42-es lábra eladók. Miklós ucca 4. sz. házfelügyelő.
 174

Koresolyapullover
 rövid koresolyakabát eladók, Kossuth ucca 3. I. em. 2.
 175

Tetőfedésre
 alkalmas zsindelylapok bontásból, olesón eladók, Kupferstein fatelpe, Wesselényi tér.
 259

6.35-ös
 engedélyes pisztolyt veszek. Cim a kiadóban.
 188

Egy szép világos
 bunda jó állapotban olesón eladó. Csapó ucca 4., házmester.
 190

Asztalispór,
 szép kiállítású, alighasznált, olesón eladó. Megtekinthető minden nap délután 3 órakor, Kazinczy ucca 3.
 208

Gazdasági termények

Tengerit
 veszek napi áron, érte megyek szekrény, vidék re is. Értekezni Sebészeti klinika portánál. Telefon 12-28.
 153

Eladó házhely

2500 pengőért
 a belvárosban, a Viola ucca 1. szám alatti villa telek, szivattyús kúttal,

drótkreftéssel, 40 darab termőgyümölcsfával eladó. Építési engedély megvan. Szent Anna u. 33. szám.
 247

Eladó ház

Eladó
 két uccára nyíló, külön gazdasági udvarral ellátott ház. Gazdálkodók nak igen alkalmas. Cim a kiadóban. vv 1097

Terménypiac
 központjában négyszáz pengő havi bérjövdelemmel üzlet a házban. Kevés pénzzel megvehető, vagy kisebb házzal elcsereíthető. József kir. Nyugati sarok. 1834

Debrecenben
 házak és házhelyek, a Bocskaykerten 800 □ öles szőlők előnyös feltételek mellett eladók. Gazdasági Takaréék. 117

Eladó
 III. Hajduböszörményben Petőfi tér 8. szám alatti sarokház 30 év óta fenn álló vas, fűszer és ital-mérészi joggal ellátott üzlethelyiség teljes berendezéssel. Értekezni lehet ugyanott özv. Szabó Sándornénál. 1989

Eladó
 Csapó u. 100. sz. üzle-tekkel. 107

Eladó
 Nyilastelep Malvin utcán jó családi ház kedvező fizetési feltételekkel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 137

Pénzbefektetésre
 ajánljuk jövedelmező adómentes, kisebb, nagyobb értékes, azonban jutányosan eladó házaikat, szőlőinket, gyümölcsösöinket, konyhakertészeti és tanyásföldjeinket. Érdeklődni a Gazdák Bankjában Kossuth u. 17. sz. 138

Eladók
 városi, telepi, kertészi házak, tanvásföldek, házhelyek, konyhakertészeti földek, szőlők havi részletre is. Kölesgyőzőket folyósi, betétekre macás betétkamatot ad a Debreceni Gazdák Bankja Kossuth ucca 17. sz. 140

Patai ucca 7.
 számú ház eladó. 183

Eladó ház
 a Rákóczi utcán nagytelkű, nagyjövdelemű gazdálkodóknak igen alkalmas. Értekezni lehet: Acél Miklós, Piac ucca 46. szám. 215

Családiház
 központban eladó, esetleg kiadó. Megtekinthető: 10—11, vagy 2—4 óráig. József kir. herceg ucca 18. szám. 244

Iparvállalatnak,
 egyesületnek, beépítésre alkalmas, nagytelkű adómentes ház eladó, Erzsébet 46. 242

OFB INGATLANIRODA



ELADÓ FÖLDEK!

Fancsikán 16 holdas tanyával, 12 holdas tanyával, bankteherrel. Bellegelön 4 hold tanyával, 4 ezer pengővel. Nagyeserén 7 holdas tanyánélkül. Nagyeserén 6 hold barna homok tanya nélküli. Nyiracsádi ut mellett

5 hold tanya nélküli. Martinkán 8 holdas tanyaépületekkel. Kossuth utcai temető mellett, Huszár Gál utca elején 9 darab üres telket nagyon alkalmas részletre eladunk.

PATAY IRODA,
 Csapó u. 49. 142

BALÁZS ANDOR

INGATLANFORGALMI IRODA · RÁKÓSI JENŐ - U. 5.

Telki uccán 2000 pengő bérjövdelemű részben adómentes ház 14, ezer pengő, 4 ezer pengővel megvehető.

Batthyány uccán üzlethelyiséggel s modern négyszobás lakással 28 ezer pengő.

Rákóczi uccánál négy szobás, parkettás modern családház, adómentes 17.000 pengő.

Csokonai ucca 38. sz., gazdálkodóknak nagyon alkalmas.

Apari uccán 700 pengő bérjövdelemű nagy telkű ház 3600 pengő.

Kuruc ucca elején családi ház 3500 pengő. Simonyi útnál villatelek öle 20 pengő.

Kisebb házak a város minden részén 1000 pengőtől.

Föld: kövesúton, 8 ki lométernyire, 4 és fel hold tanyás, 700 pengőjével.

Földek, házak, telkek, nagy választékban. 189

Eladó
 vagy kiadó három szobás magas földszintes villa a Kossuthkerten, esetleg egy hóm szőlővel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 139

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó föld
 30 hold pusztaföld, az Elepen. Bethlen ucca 55. szám. 227

Eladó
 Hajdúszovát határában 68 kat. hold feketeföld. Érdeklődni lehet dr Benkő ügyvéd irodájában, Szent Anna ucca 14. szám. 3

Eladó
 a Köntösökben 1800 négyszögöl konyhakertészeti föld, palatetos házzal. Értekezni a Gazdák Bankjában. 136

Eladó
 város alatt kövesút szelén 26 holdas tanyásföld, jó épületekkel, két hold erdő, egy hold jó szőlő, gyümölcsösök. — Értekezhetni a Gazdák Bankjában. 135

Föld
 Kisszepesen, Csapókert, Apponyi ucca 1.2 szőlő eladó. Biztos megélhetés Eötvös ucca 106. 239

Eladó állatok

Eladó
 két fiatal zsirsértés, János ucca 31. 1999

Fiatal
 zsirsértés 100 kilós, felerészben is eladó. Szondi ucca 23. 1987

Liba,
 nagybőrfajta kapható magnak, vagy tömésre, Kossuth ucca 54. 11

Fiatal
 sertés, 115 kilós, felerészben is eladó. Teleki ucca 80. 59

Eladó
 2 darab hizott sertés. Acél ucca 39. Tócsokert Medgyaszainál. 106

110—30 kg-os
 prima zsirmalacok eladók. Zrinyi u. 57. 110

Eladó
 2 darab hizott sertés 10 hónapos, drb. 110—120 kilós. Bezerédi ucca 24. 109

Egy
 160 kilós kövér sertés eladó. Dobó u. 6. 120

Eladó
 három sertés 620 kiló súlyban, darabonként is Eötvös 80. 121

2 darab
 150 kg-os kövér sertés eladó. Miklós u. 32. 126

Eladó
 fiatal kövér sertés, kibasítva is, zsirnakkaló is. Dicsőfi u. 11. 27

Két
 darab zsirsértés eladó Kishegyesi ut 32. sz. 128

Fajtiszta
 angora bak nyulak olesón eladók. Török Bálint ucca 22. 133

Négy
 garab 100—130 kg-os mangalica zsirsértés eladó. Olajút 68. Hajós. 134

Eladó
 két hizott sertés 110—115 kg. Vargakert Herceg u. 13. 86

Mangalica
 zsirsértés kb. 130 kg-os eladó. Szoboszlói ut 11-a. 1950

Eladó
 120 kg körüli sertés Percecs ucca 24. 47

Három
 kövér malac van eladó. Dugovics Titusz ucca 4. 1699

Eladó
 két darab hizott sertés. Rákóczi u. 44. 125

Zsirsértés
 12 drb. 140—150 kg-os, eladó. Kerekes Géza u. 39. 145

Zsirsértés
 110—120—130 kg eladó Eötvös u. 92. 170

Eladó
 1 drb 110 kg fiatal zsirsértés. Rudolf ucca 52. Kerekes telep. 164

Puli
 fajtiszta fekete him kölyök eladó. Szabó Kálmán u. 29. 150

Jól éneklő
 kanári madarak kaphatók. Dembinszky 12. 156

1 drb.
 130 kg-os sertés eladó. Lugósi u. 15. 160

Eladó
 két darab 150 kilós fiatal hizott sertés, István út 23. 177

Eladó
 egy 130 kilós sertés, Tócsokert, Vas Pál ucca 22. szám. 192

Eladó
 egy zsirsértés, 150—160 kilós, Cserepes ucca 16. szám. 195

Eladó
 egy darab 160 kilós sertés, Szegfü ucca 6. 202

120 kilós
 sertés eladó. Honvéd u. 44. szám. 215

Hízott sertések
 leadók. Berec ucca 6 sz. (csapókanyar). 222

140 kilós
 fiatal zsirsértés fele, kibasítva, január 4-ére eladó. Kölesy ucca 21. 226

Három garab
 170 kilós fiatal mangalica sertés eladó. — Arany János ucca 53. 228

Egy darab
 130 kilós zsirsértés eladó, Homok ucca 7. 223

Eladó
 egy darab 130 kilós zsirsértés, Csillag ucca 85. szám. 229

Prima
 sertés, 130 kilós eladó. Nagyváradi ucca 19. 244

Három
 fiatal kövér sertés, 100 130 kilós eladó. Homok ucca 46. 240

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
 Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.